REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W PILE

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA ZDROJOWA GÓRA

Na okres od 1.01.2022 do 31.12.2031

Opracowanie

Szczecinek 2021

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie
Magdalena Kilian

Kierowanie projektem
Dariusz Ber

Kontrola końcowa
Tomasz Babiak

SKOROWIDZ

1. WSTĘP 5
1.1. Streszczenie 5
1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów 10
2. INFORMACJE OGÓLNE 17
2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy 17
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy 22
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu 23
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu 27
2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu 29
2.6. Powiązania Planu z innymi dokumentami 38
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień Planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania 47
2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko 48
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA 49
3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych 49
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa 49
3.1.2. Lesistość 52
3.1.3. Dominujące funkcje lasów 53
3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa 54
3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe 54
3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych 55
3.2.3. Klimat 56
3.2.4. Drzewostany 57
3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa 65
3.3.1. Rezerwat przyrody 66
3.3.2. Obszary chronionego krajobrazu 67
3.3.3. Obszary Natura 2000 71
3.3.4. Użytki ekologiczne 81
3.3.5. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy 83
3.3.6. Pomniki przyrody 85
3.3.7. Ochrona gatunkowa 85
3.3.8. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania Planu na formy ochrony przyrody 86
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem 92
3.4.1. Obszary Natura 2000 92
3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia 114
3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej 115
3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną 116
3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji Planu 116

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Planu 117
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000 118
4.1. Przewidywane oddziaływanie Planu na środowisko 118
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną 118
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi 128
4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione 128
4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione 136
4.1.5. Oddziaływanie na wodę 138
4.1.6. Oddziaływanie na powietrze 139
4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi 140
4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz 140
4.1.9. Oddziaływanie na klimat 141
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne 142
4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej 144
4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania Planu na środowisko ... 151
4.2. Oddziaływanie Planu na obszary specjalnej ochrony 152
4.2.1. PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi” 152
4.2.2. PLB300012 „Puszcza nad Gwdą” 157
4.3. Oddziaływanie Planu na specjalne obszary ochrony siedlisk 165
4.3.1. PLH300004 „Dolina Noteci” 166
4.3.2. PLH300045 „Ostoja Pilska” 168
4.4. Oddziaływanie Planu na integralność obszarów Natura 2000 184
4.4.1. PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi” 185
4.4.2. PLB300012 „Puszcza nad Gwdą” 185
4.4.3. PLH300004 „Dolina Noteci” 187
4.4.4. PLH300045 „Ostoja Pilska” 188
5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO *PLANU* 190
5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań Planu na środowisko 190
5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w Planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru 193
6. ZAŁĄCZNIKI 196
6.1. Oświadczenie autora raportu 196
6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturowych na tle planowanego użytkowania rębnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia 197
6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia 197
6.4. Opinia Planu Regionalnego Dydektora Ochrony Środowiska w Poznaniu……..….198
6.5. Opinia sanitarna Planu Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu……...….203

1. WSTĘP

1.1. Streszczenie

Podstawowymi dokumentami formalno-prawnymi opracowania Prognozy są Ustawa *z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U.,* 2021, poz.247 ze zm.), a także pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 11 września 2019 r. oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 września 2019 r., dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.

Prognozę sporządzono do projektu „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r." zwanego dalej Planem.

Plan został opracowany na 10 lat zgodnie z wymogami szeregu ustaw, rozporządzeń, instrukcji oraz wytycznych, z uwzględnieniem:

- przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

W skład Planu wchodzą następujące części:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze,
- elaborat, zawierający opisanie ogólne stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji,
- zestawienie zadań do wykonania w bieżącym 10-leciu,
- program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań,
- mapy tematyczne.

Plan jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Sporządzenie tego dokumentu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu i nadzoruje jego wykonanie.

Jednym z głównych celów Planu jest dostosowanie działań Nadleśnictwa do określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu

międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W Prognozie przeanalizowano cele ochrony środowiska, zawarte w różnego rodzaju konwencjach, dyrektywach, politykach i programach w odniesieniu do zapisów zawartych w Planie. Przeanalizowano również powiązania Planu z dokumentami dotyczącymi obszaru Nadleśnictwa, aby wykluczyć łączny negatywny wpływ na środowisko.

W Prognozie przedstawiono metody, jakie posłużyły do wykonania analiz wpływu zapisów Planu na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedstawiono również propozycje dotyczące monitorowania zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Ze względu na umiejscowienie obszaru Nadleśnictwa nie przeprowadzono oceny oddziaływania transgranicznego, o którym mówi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do ogólnej charakterystyki obszaru Nadleśnictwa oraz opisu jego walorów przyrodniczo-leśnych wykorzystano dane zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie.

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra zajmuje powierzchnię 19915,81 ha. Położone jest w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego w powiatach pilskim, złotowskim i czarnkowsko-trzcianeckim oraz w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie wałeckim. Charakteryzuje się lesistością wynoszącą 44,6%. Lasy ochronne i rezerwaty w stosunku do ogólnej powierzchni Nadleśnictwa stanowią 98,07%. Na gruntach leśnych dominują siedliska BMśw (32,62%) i LMśw (29,13%). Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna zwyczajna (92,93%). Ważniejszymi gatunkami są również: dęby – 3,34%, Brz – 1,18%, olsze – 1,38%. Na taki skład gatunkowy lasów decydujący wpływ ma duży udział gleb rdzawych (95,4%) oraz gleb brunatny (1,6%). Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 63 lata. Drzewostany ponad 100-letnie zajmują 1892,41 ha, czyli 10,2% powierzchni wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa.

Na gruntach Nadleśnictwa znajduje się rezerwat przyrody „Kuźnik". Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu zróżnicowanego pod względem siedliskowym wraz z otaczającą roślinnością i rzadkimi gatunkami zwierząt.

W zasięgu Nadleśnictwa zlokalizowane są dwa obszary chronionego krajobrazu (OChK) „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy", którego powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi

10461,71 ha oraz OChK „Dolina Noteci", którego powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa wynosi 52,22 ha.

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się 6 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 49,72 ha. Celem ochrony w użytkach ekologicznych jest zachowanie cennych fragmentów środowiska przyrodniczego, mającego duże znaczenie dla różnorodności biologicznej, w szczególności ze względu na występujące tam chronione gatunki ptaków, płazów, ssaków i owadów.

Na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra w powiecie pilskim na północ od miejscowości Szydłowo usytuowany jest zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Dąbrowa". Celem utworzenia ZPK jest: ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego; zachowanie walorów historycznych, widokowych, przyrodniczych i estetycznych; zapobieganie trwałym zniekształceniom i zmianom ukształtowania powierzchni ziemi; zachowanie rolniczo-leśnego charakteru obszaru przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju funkcji pielgrzymkowych i turystycznych.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra występuje 5 obiektów uznanych za pomniki przyrody: 4 drzewa (modrzew europejski, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, wiąz pospolity) i 1 grupa drzew (6 szt. dębów szypułkowych).

Analiza zaplanowanych zabiegów wykazała, że Plan nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na wyżej wymienione formy ochrony.

Uwzględniając aktualne rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), na terenie Nadleśnictwa stwierdzono 50 gatunków roślin chronionych i 2 gatunki porostów , z czego 11 objęte ochroną ścisłą, a pozostałe 41 – częściową.

Liczbę gatunków zwierząt chronionych występujących na terenie Nadleśnictwa określono na 162 gatunki, w tym: 8 owadów, 1 pijawki, 1 ślimaka, 3 ryby, 12 płazów, 5 gadów, 110 ptaków i 22 ssaków. Dla sóweczki ustanowiono strefę ochrony miejsca lęgowego.

Wpływ zabiegów gospodarczych na chronione gatunki przeanalizowano w ramach oddziaływania ustaleń Planu na środowisko.

Szczególną uwagę zwrócono na obszary Natura 2000. Według stanu na 01.01.2022 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra występują następujące obszary Natura 2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
  - PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi",
  - PLB300012 „Puszcza nad Gwdą".

- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
  - PLH300004 „Dolina Noteci”,
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW):
  - PLH300045 „Ostoja Pilska”.

Na podstawie niektórych elementów charakteryzujących drzewostany (gatunki panujące, struktura wiekowa, typy siedliskowe lasu, powierzchnia drzewostanów dojrzałych i ponad 100-letnich), przedstawiono stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa położonych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Spośród obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną, wymieniono realizację użytkowania rębnego w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków chronionych, zmianę w wyniku realizacji ustaleń Planu struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych i z roślinami chronionymi lub miejscami przebywania zwierząt, ewentualne stosowanie składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

Do głównych problemów ochrony przyrody, istotnych podczas realizacji Planu, zaliczono: brak dokładnej inwentaryzacji flory i fauny, brak szczegółowych oficjalnych wytycznych dotyczących ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych.

Podkreślono, że trwale zrównoważona gospodarka leśna jest możliwa tylko przy przestrzeganiu zapisów zawartych w Planie, a odstąpienie od realizacji tych ustaleń niosłoby bardzo niekorzystne zmiany w środowisku.

Podczas analizy przewidywanego oddziaływania Planu na środowisko rozpatrzono:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną, na którą składa się różnorodność gatunkowa, genetyczna i ekosystemów – przeanalizowano wpływ ustaleń Planu na chronione siedliska przyrodnicze (dobór składu gatunkowego, rodzaje planowanych zadań w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych);
- oddziaływanie na ludzi – wskazano obszary w Planie, które mogą być pomocne w podkreślaniu walorów turystyczno-rekreacyjnych Nadleśnictwa, zwrócono uwagę na termin prowadzenia prac leśnych w drzewostanach bezpośrednio otaczających ośrodki wypoczynkowe;
- oddziaływanie na zwierzęta i rośliny – na podstawie list gatunkowych oraz planowanych zabiegów w drzewostanach określono przewidywany wpływ Planu i wskazano gatunki, dla których należy zastosować środki łagodzące;

- oddziaływanie na wodę – wskazano zapisy Planu, które przyczyniają się do ograniczenia degradacji stosunków wodnych (pasy ochronne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, wytyczne dla Nadleśnictwa przedstawione w programie ochrony przyrody);
- oddziaływanie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat – nie stwierdzono możliwego wpływu na te elementy środowiska;
- oddziaływanie na krajobraz – podkreślono kształtowanie przestrzeni podczas planowania cięć rębnych, dbanie o estetykę ściany lasu, o urozmaicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów;
- oddziaływanie na zasoby naturalne – realizacja zapisów Planu zapewnia trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – ustalenia Planu nie będą miały negatywnego wpływu na te elementy, przedstawienie informacji w programie ochrony przyrody oraz w opisach taksacyjnych (np. opisanie stanowisk archeologicznych) mogą przyczynić się do ochrony tych miejsc.

W Prognozie szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń Planu na określone dla poszczególnych obszarów Natura 2000 przedmioty ochrony.

Oddziaływanie Planu na obszary siedliskowe określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony w poszczególnych obszarach. Wykazano, że realizacja Planu przyczyni się do polepszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie pogorszy warunków bytowania zwierząt oraz występowania roślin. Plan nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000.

Przeanalizowano również wpływ Planu na integralność obszarów Natura 2000. Wykazano, że ustalenia zawarte w tym dokumencie nie naruszają *spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków lub* siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000

Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Zwrócono uwagę na właściwe prowadzenie prac leśnych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawiono propozycję stosowania środków łagodzących negatywne skutki działań gospodarczych. Podkreślono konieczność ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk archeologicznych.

Przy tworzeniu Planu na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów

alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Wariantowanie było rozpatrywane na posiedzeniu KZP przy ustalaniu wytycznych do projektu planu u.l., przy prowadzeniu kontroli i uzgodnień między wykonawcą oraz przedstawicielami Nadleśnictwa i RDLP (szczególnie podczas sporządzania optymalnego projektu użytkowania zasobów drzewnych), przy tworzeniu programu ochrony przyrody, przy ustaleniach dotyczących końcowych prac kameralnych i ostatecznego zestawienia Planu przyjętych na NTG. Ustalenia Planu zostały poddane pewnym modyfikacjom również w trakcie opracowywania niniejszej Prognozy

Wyniki przeprowadzonej *Prognozy* pozwalają stwierdzić, że realizacja *Planu* nie będzie prowadziła do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000.

1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

Adres leśny – identyfikuje jednoznacznie każde wydzielenie na terenie Lasów Państwowych, zapis 08-14-1-01-122-a-00 oznacza, że wydzielenie znajduje się na terenie RDLP Piła (08), w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra (14), obrębie leśnym Zdrojowa Góra (1), leśnictwie Krępsko (01), oddziale „122”, pododdziale „a”, wydzieleniu „00”;

Baza danych – baza w formacie .mdb (MS Access) zawierająca szczegółowe dane opisu lasu wykonanego w trakcie prac nad planem urządzenia lasu, zawierająca również planowane zabiegi gospodarcze;

CP – czyszczenia późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie młodnika (zasadniczo 11 – 20 lat); mające na celu utrzymanie zwarcia, kształtowanie składu gatunkowego i form zmieszania zgodnie z warunkami naturalnymi oraz zapewnienie stabilności szybko przyrastającego wówczas drzewostanu; jeżeli podczas zabiegu pozyskiwane są sortymenty drzewne, są to czyszczenia z pozyskaniem grubizny (CP-P);

Data aktualizacji SDF – data ostatniego wprowadzenia zmian do formularza, z wykorzystaniem formatu <miesiąc – rok>, gdy informacje były aktualizowane wielokrotnie, pole to zawiera datę ostatniej aktualizacji;

Drzewo mateczne – drzewo o najwyższych walorach genetycznych, wykorzystywane do pozyskiwania leśnego materiału rozmnożeniowego; ewidencję drzew matecznych prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego (BNL) i Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL);

Drzewostan zachowawczy – drzewostan wydzielony dla zachowania zagrożonych populacji drzew leśnych rodzimych proweniencji; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;

Dyrektywa ptasia – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;

Dyrektywa siedliskowa – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;

Gatunek o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - gatunek zagrożony, w odniesieniu do którego Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. W dokumencie wszystkie gatunki o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

GDN – gospodarczy drzewostan nasienny – drzewostan o najlepszych cechach fenotypowych, dostarczający Nadleśnictwu nasion na potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BN;

Klasa wieku – umowny, 20-letni okres, umożliwiający zbiorcze grupowanie drzewostanów według ich wieku; w praktyce leśnej wprowadzono pojęcie klas i podklas wieku (np. Ia podklasa to drzewostany w wieku 1-10 lat, Ib podklasa – 11-20 lat, IIa podklasa – 21-30 lat, itd.);

KO – klasa odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia pozwalającym przejść do kolejnych etapów jego pielęgnacji;

KDO – klasa do odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia nie spełniającym jeszcze zakładanych wymogów;

KPZL – Krajowy Program Zwiększania Lesistości;

KZP – Komisja Założeń Planu;

Martwe drewno – martwe i obumierające drzewa, ich części oraz martwe części żywych drzew;

NTG – Narada Techniczno – Gospodarcza;

Obszar Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków (wyznaczany na podstawie Dyrektywy ptasiej), specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (wyznaczane na podstawie Dyrektywy siedliskowej); utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków

roślin i zwierząt innych niż ptaki będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania typu siedliska wg SDF – ocena ogólna wartości dla zachowania danego typu siedliska jest wypadkową kryteriów, takich jak: pokrycie procentowe obszaru przez siedlisko, reprezentatywność, względna powierzchnia, stan zachowania struktury i funkcji; ocena przyjmuje jedną z wartości: A – znakomita, B – dobra, C – znacząca;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania gatunku wg SDF – globalna ocena wartości obszaru dla ochrony danego gatunku jest wypadkową kryteriów, takich jak: względna wielkość populacji, jej izolacja i stan zachowania siedlisk istotnych dla gatunku oraz dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na zachowanie gatunku; wartość tę ocenia się wg trzystopniowej skali: A- znakomita, B – dobra, C- znacząca;

OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków – obszar wyznaczony, zgodnie z Dyrektywą ptasią, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w którego granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju;

OZW – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, który w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego;

PEP – Polityka Ekologiczna Państwa;

Plan – projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r.;

Plantacyjna uprawa nasienna – uprawa z nasion pochodzących z wolnego zapylenia drzew matecznych, izolowana przed zapyleniem z zewnątrz, której celem jest dostarczanie nasion o ulepszonych cechach dziedzicznych na potrzeby gospodarcze; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;

POP – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa;

POŚ – Program Ochrony Środowiska;

Prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r.;

PZO – plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 ustanawiany przez regionalnego dyrektora

ochrony środowiska na okres 10 lat w formie zarządzenia. Dokument ten określa działania służące utrzymaniu i przywracaniu do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000. Szczegółowy tryb sporządzania i zakres prac określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000;

Rębnia – określa zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądanych gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska; w zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, rozróżnia się dwie grupy rębni, tj. **rębnię zupełną** oznaczoną symbolem I i **rębnie złożone** oznaczone symbolami II – V;

Rb I – zalecana dla gatunków światłożądnych - odznacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestojów lub biogrup drzewostanu rębnego; na otwartej powierzchni zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłożądnych powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równowiekowe; rodzaje rębni – Rb Ia (do 6 ha), Ib (do 4 ha), Ic (do 2 ha);

Rb II – odznacza się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, w średnim lub długim okresie odnowienia; odnowienie naturalne przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego; wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienie łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami światłożądnymi po cięciu uprzątającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości; rębnia częściowa może być stosowana również w drzewostanach złożonych z gatunków światłożądnych, odnawianych naturalnie i sztucznie w krótkim okresie odnowienia;

Rb III – polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości 5-50 arów, z osłoną górną lub bez

osłony - zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew; powstające - pod osłoną boczną lub górną - odnowienie naturalne bądź sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym, tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne, powstające na powierzchni między gniazdami;

Rb IV – polega na stosowaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych następnie cięciami brzegowymi w ciągu zazwyczaj długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przerzedzenia drzewostanu; w rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych; efektem tych rębni są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej;

Rb V – polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu (powierzchni kontrolnej); proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu; drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarciem pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku;

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;

Różnorodność biologiczna - zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów;

SDF – Standardowy Formularz Danych;

Siedliska i gatunki naturowe – siedliska i gatunki wymienione w Załączniku I lub II Dyrektywy Siedliskowej a także Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, dla których ochrony tworzy się obszary Natura 2000;

Siedlisko o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - – siedlisko przyrodnicze zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw. W dokumencie wszystkie siedliska o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

SILP – System Informatyczny Lasów Państwowych – baza danych i oprogramowanie służące bieżącej pracy, planowaniu, kontrolowaniu w Nadleśnictwie;

Stan zachowania/stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: populacja, siedlisko oraz szanse zachowania gatunku, ocenianych odrębnie wg skali: FV właściwy, U1 niezadowalający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego gatunku w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Stan zachowania/stan ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: powierzchnia siedliska, struktura i funkcja oraz szanse zachowania siedliska, ocenianych odrębnie wg. skali: FV właściwy, U1 niezadowalający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego siedliska przyrodniczego w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Starodrzew - drzewa lub drzewostan wykazujący osłabienie funkcji życiowych wskutek późnego wieku;

SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk – obszar wyznaczony zgodnie z Dyrektywą siedliskową, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków;

TD – typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy; najczęściej zapisywany jest np. w postaci So-Db, co oznacza, że dojrzały drzewostan powinien składać się głównie z dębów z udziałem sosny; odpowiednio do funkcji lasu typ drzewostanu może przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny;

TSL – typ siedliskowy lasu – podstawowa jednostka w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych, wykazujące podobne, potencjalne możliwości produkcyjne; diagnoza typów siedliskowych lasu jest wykorzystywana przy planowaniu i doborze gatunków drzew preferowanych w danych warunkach siedliska;

TP – trzebieże późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzałości drzewostanu (zasadniczo od 41 lat); celem TP jest doprowadzenie drzewostanu do etapu finalnego, jakim jest drzewostan dojrzały do odnowienia; drzewostan taki powinien cechować się pożądanym składem gatunkowym, wysoką jakością i pełnym zadrzewieniem;

TW – trzebieże wczesne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzewania

drzewostanu (zasadniczo 21 – 40 lat); celem TW jest kształtowanie jakości i produkcyjności drzewostanu, który powinien wówczas osiągnąć pożądany skład gatunkowy zgodny z celem hodowlanym, cechować się wymaganą liczbą drzew dorodnych i pełnym zadrzewieniem;

Uprawa pochodna – uprawa założona z nasion pochodzących z WDN-ów, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych w celu zachowania wartościowych genotypów zapewniających powstanie drzewostanów o wysokiej jakości hodowlanej i technicznej; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo;

WDN – wyłączony drzewostan nasienny – drzewostan wyłączony z użytkowania rębnego, uznany komisyjnie za nasienny, będący cennym źródłem pozyskiwania nasion z najbardziej wartościowych, rodzimych ekotypów drzew; ewidencję WDN-ów prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego BNL i IBL;

Właściwy stan ochrony gatunku – stan, w którym dynamika liczebności populacji wskazuje, że gatunek utrzymuje się w dłuższej perspektywie czasowej, jako trwały i biologicznie żywotny składnik swych naturalnych siedlisk, naturalny zasięg występowania gatunku nie zimniejsza się i nie ma podstaw, by sądzić, że będzie się zmniejszała w przewidywalnej przyszłości oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć wystarczająco duża powierzchnia siedlisk niezbędnych dla długotrwałego zachowania populacji;

Właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego – stan, w którym naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się, siedlisko zachowuje specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości, a także właściwy jest stan ochrony typowych dla niego gatunków;

Źródła nasion – drzewa lub drzewostany wytypowane w Nadleśnictwie, przeznaczone do pobierania nasion na bieżące potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BNL

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy

Konieczność sporządzania dokumentu mającego na celu dokonanie oceny oddziaływania na środowisko planu lub programu wynika z przepisów prawa wspólnotowego, w szczególności z wymienionych dalej dyrektywy siedliskowej i dyrektywy SEA. Natomiast na gruncie prawa krajowego, podstawy ku temu oraz szczegółowe uwarunkowania zawarte są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247), dalej: ustawa OOŚ.

W art. 46 określono, dla jakich projektów dokumentów przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Plan urządzenia lasu, ze względu na swą zawartość i zakres planowanych działań może spełniać warunki określone w ust. 2 lub 3 tego artykułu.

Art. 46 pkt 2 stanowi, iż obowiązkowi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają projekty „*polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*". Ustęp 3 tego artykułu stwierdza natomiast, że obowiązkowi takiemu podlegają również plany *„(...) których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony*".

Ustawa OOŚ obliguje zatem sporządzających projekty planów urządzenia lasu do przeprowadzenia oceny oddziaływania realizacji takiego planu na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ustawy OOŚ, organ opracowujący projekt planu sporządza Prognozę zawierającą następujące elementy:

a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,

b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,

c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,

d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,

e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2,

stanowiące załącznik do prognozy.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji
d) projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
e) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
f) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
   – różnorodność biologiczną,
   – ludzi,
   – zwierzęta,
   – rośliny,
   – wodę,
   – powietrze,
   – powierzchnię ziemi,
   – krajobraz,
   – klimat,
   – zasoby naturalne,
   – zabytki,
   – dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura

2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Stosownie do treści art. 53. ustawy OOŚ, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie zostaje uzgodniony z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.

W toku prac nad dokumentacją dla ocenianego projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, uzgodnienia takie uzyskano. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu uzgodnił zakres i stopień szczegółowości Prognozy pismem z dnia 11 września 2019 r., znak: WPN-I.411.14.2019.MO, natomiast Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu uzgodnienia tego dokonał pismem z dnia 27 września 2019 r., znak: DN-NS.9011.1105.2019.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wskazał, że Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś, a w szczególności powinna zawierać:

I. Dla wydzieleń leśnych znajdujących się w obrębie specjalnego obszaru ochrony siedlisk i obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty:
   1. wykaz i rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszarów;
   2. analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze, w szczególności pod kątem: zgodności przewidzianych w planie typów gospodarczych drzewostanów i zalecanych składów gatunkowych ze składami odpowiednimi dla siedlisk, zmian struktury wiekowej i występowania/wprowadzania gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
   3. wykaz gatunków roślin i zwierząt (innych niż ptaków) będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000, z określeniem ich loalizacji (adres leśny) lub potencjalnych siedlisk i innych miejsc występowania;
   4. analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;

5. opis przewidywanych działań mających na celu minimalizację, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000.
6. analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 ustanowionych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 20014r. (Dz. Urz. Woj. WLKP. z 2014r., poz. 2924), zmienione zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Poznaniu z dnia 24 listopada 2015r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015r. 7256);
7. informacje o działaniach ochronnych wynikających z ustanowionego planu zadań ochronnych.

II. Dla wydzieleni leśnych Nadleśnictwa znajdujących się w obrębie obszarów specjalnej ochrony ptaków:

1. wykaz gatunków będących przedmiotami ochrony z ogólną oceną znaczenia obszaru, określeniem ich lokalizacji oraz identyfikacją potencjalnych miejsc ich występowania;
2. analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska;
3. opis przewidywanych działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do przedmiotów ochrony;
4. analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012 ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. Z 2015r., poz. 2773) zmienionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2017r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2017r., poz. 4387);
5. informacje o działaniach ochronnych wynikających z ustanowionego planu zadań ochronnych, jeżeli takie działania są zaplanowane.

III. Ponadto prognoza powinna zawierać analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na:

1. cele ochrony rezerwatu przyrody „Kuźnik” określone w zarządzeniu Nr 7/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 22 maja 2012r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012r. poz. 2960). Zgodność zaplanowanych zabiegów gospodarczych z pla-

nem ochrony ustanowionym rozporządzeniem Nr 151/2006 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 lipca 2006r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 119, poz 2941);

2. cele ochrony obszarów chronionego krajobrazu wynikające z art. 23 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018r., poz. 1614 ze zm.);
3. populacje gatunków roślin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r., poz. 1409);
4. populacje gatunków grzybów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014r., poz. 1408);
5. populacje gatunków zwierząt wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016r., poz. 2183);
6. siedliska przyrodnicze oraz gatunki wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014r., poz. 1713).
7. użytki ekologiczne i pomniki przyrody.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu wskazał, że Prognoza powinna być wykonana zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy ooś, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na zdrowie ludzi.

W związku z zapisami art. 58 ust. 2 ustawy ooś Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny przekazał przedmiotową dokumentację Zachodniopomorskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Szczecinie celem zajęcia stanowiska w części dotyczącej województwa zachodniopomorskiego.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie pismem znak: NZNS.7040.2.4.2019 z dnia 12.09.2019 r. wniósł o sporządzenie prognozy w zakresie zgodnym z wymaganiami zawartymi w art. 51 ustawy ooś, wskazując, że prognoza powinna przede wszystkim:

– określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe,

średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności na ludzi, wodę i powietrze z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy;

– przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na warunki życia i zdrowia ludzi, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem oraz biorąc pod uwagę stanowisko Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego uzgodnił pozytywnie proponowany zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie, wzkazując, że dokument powinien uwzględniać oddziaływanie na zdrowie ludzi.

2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Do określenia przewidywanego oddziaływania ustaleń Planu na środowisko i obszary Natura 2000 w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa zastosowano metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy.

Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze a także stosowne analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa oraz odrębnie gruntów w zasięgu każdego z obszarów Natura 2000.

Przy sporządzaniu Prognozy wykorzystano dane zebrane na potrzeby opracowanego Planu, które zostały zamieszczone w elaboracie, programie ochrony przyrody oraz opisie taksacyjnym lasu. Informacje te dotyczą głównie lokalizacji siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Głównym elementem, który potencjalnie może mieć znaczący wpływ na środowisko są planowane zabiegi gospodarcze określone dla poszczególnych drzewostanów, dlatego też podstawową metodą analizy jest porównanie rozmieszczenia tych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego.

Przygotowując metodykę opracowania Prognozy przyjęto, że analizy powinny zapewnić:

- identyfikację potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych,
- identyfikację i eliminację na obecnym etapie opracowywania Planu konkretnych zadań gospodarczych, których negatywne skutki środowiskowe mogłyby być w sprzeczności z wymogami prawa,

- wskazanie metod ograniczania negatywnego wpływu zadań gospodarczych ujętych w Planie,
- określenie listy wskaźników i mierników pozwalających monitorować i oceniać prawidłowość realizacji Planu,
- określenie obszarów niepewności analizy w ramach opracowywania Prognozy.

Do analiz wykorzystano:

- zestawienie danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierających rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt;
- materiały kartograficzne.

W pierwszej kolejności dokonano wytypowania potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych, czyli wyłączeń, w których zinwentaryzowano stanowiska gatunków chronionych oraz siedliska przyrodnicze i zawarte w Planie wskazania gospodarcze dotyczące tych wyłączeń. Następnie szczegółowo przeanalizowano stopień wpływu planowanego zabiegu na określony drzewostan, siedlisko przyrodnicze lub miejsce występowania gatunku chronionego. Do tego celu posłużyły tabele pomocnicze zawierające sumaryczne zestawienie powierzchni ważniejszych planowanych zabiegów gospodarczych, czyli niektórych zadań z zakresu hodowli lasu (zalesień, odnowień), wskazań gospodarczych dotyczących użytkowania rębnego i przedrębnego. Część danych przedstawiono graficznie za pomocą diagramów obrazujących rozmiar powierzchniowy zabiegów.

W podobny sposób przeprowadzono odrębne analizy w obszarach Natura 2000.

W Prognozie zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i opisaniu ogólnym.

2.3. Zawartość planu urządzenia lasu

Zgodnie z ***Instrukcją urządzania lasu*** z 2011 r. w skład planu urządzenia lasu nadleśnictwa wchodzą:

1) opis taksacyjny lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według stanu na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania sporządzanego projektu planu urządzenia, a w nim:
   a) dokładna lokalizacja drzewostanu (adres leśny i administracyjny) oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia;
   b) opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym;

c) funkcja lasu i cele gospodarowania: typ drzewostanu (o kierunku gospodarczym lub ochronnym, odpowiednio do funkcji lasu) oraz wiek dojrzałości rębnej drzewostanu;
d) opis drzewostanu wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości);
e) planowane czynności gospodarcze;

2) tabele powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz:
a) gatunków drzew w drzewostanie;
b) typów siedliskowych lasu;
c) klas bonitacji drzewostanów;
d) funkcji lasów;

3) zestawienie powierzchni lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według rodzajów użytków gruntowych z podziałem na województwa, powiaty i gminy;

4) mapa gospodarcza lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia – przy przyjętej technologii leśnej mapy numerycznej, zwanej dalej LMN – obowiązuje na niej zakres informacji odpowiedni dla skali 1 : 5000 lub większej;

5) ogólny opis lasów i gruntów urządzanego obiektu z uwzględnieniem położenia geograficznego, analizy dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych), opisu stanu lasu i analizy stanu zasobów drzewnych, jak też opisu warunków przyrodniczych i ekonomicznych produkcji leśnej – w praktyce w ogólnym opisie zamieszcza się również cały rozdział dotyczący gospodarki przyszłej, a także protokoły ustaleń komisji założeń planu i narady techniczno-gospodarczej;

6) zestawienia powierzchni według czynności gospodarczych, zagregowane z opisów taksacyjnych lub wykazów zadań;

7) program ochrony przyrody;

8) opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi:
a) maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć;
b) pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni);
c) zalesień i odnowień;

d) ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi;
e) ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową;
f) ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu;
g) potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

Do planu urządzenia lasu – na podstawie odpowiednich przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy o ochronie przyrody – dołącza się również prognozę oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym niezbędne zestawienia i mapy.

Zgodnie z „Instrukcją urządzania lasu" wyróżniono w Planie następujące części, w zależności od etapu wykonanych prac projektowych oraz sposobów określania wielkości zadań gospodarczych:

1) część inwentaryzacyjną, dotyczącą danych wynikających z dokonanego na gruncie wyróżnienia i opisania typów siedliskowych lasu, drzewostanów oraz innych elementów niezbędnych do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody, w tym odpowiednie mapy, syntetyczne opisy, zestawienia zbiorcze i tabele;
2) część analityczną, dotyczącą analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia wraz z wnioskami na okres przyszły oraz analizy stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju, a także pożądanego stanu na koniec planowanego okresu;
3) część planistyczno – prognostyczną, dotyczącą sformułowania celów oraz zadań ochronnych i gospodarczych, a także sposobów realizacji tych zadań, w tym: wykazy i zestawienia przewidywanych czynności ochronnych oraz gospodarczych, prognozy, symulacje, a także programy wraz z odpowiednimi mapami i syntetycznym opisaniem ogólnym.

Zakres i wymagana forma dokumentacji urządzeniowej i wydruku map została ustalona na KZP dla Nadleśnictwa.

Najbardziej istotnym elementem Planu, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych na najbliższy (w zasadzie 10-letni) okres obowiązywania planu urządzenia lasu. Zadania gospodarcze są elementem obligatoryjnym zatwierdzanym decyzją Ministra Środowiska, natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wyłączeniu, w celu osiągnięcia założeń i celów Planu. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco

weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb.

Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Elementem Planu, który podlega ocenie, jest część planistyczna. Aby wykonać prawidłową ocenę wpływu na środowisko należy poznać stopień szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w Planie.

Stopnie szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń *Planu*

Rodzaj czynności lub zapis w *Planie*	Szczegółowość informacji zapisana w *Planie*	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	*2*	*3*	*4*
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Możliwe w przypadku zatwierdzenia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów – oznaczałoby to negatywny wpływ na zasoby przyrody	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania *Planu*
Rozmiar pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Brak spodziewanego wpływu wielkości rozmiaru na środowisko	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu (nie mniej niż)
Odnawianie	Do konkretnego wyłączenia	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem drzewostanu lub błędnego ustalenia siedliska	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem; grunt leśny, w myśl ustawy o lasach, powinien być najpóźniej w ciągu 5 lat od wycięcia odnowiony
Zalesienia	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku zalesienia siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	Nie dotyczy Nadleśnictwa
Rębnia I	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk, zależnie od liczby stanowisk; pozytywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk; mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Użytkowanie rębnią I (zupełną - przeważnie do 4 ha) wiąże się z usunięciem do 95% miąższości drzewostanu; odnowienie przeważnie sztuczne
Rębnia II, III i IV	Do konkretnego wyłączenia	Mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Rębnia częściowa, gniazdowa i stopniowa – odnowienie pod osłoną: Rb IIIa odnowienie sztuczne, w pozostałych rębniach przeważnie naturalne
Składy gatunkowe upraw (TD)	Zapis odnoszący się do typów siedliskowych lasu lub typów siedlisk przyrodniczych	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem drzewostanu	Zaplanowane dla każdego TSL lub siedliska przyrodniczego składy gatunkowe są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu
Zalecenia zamieszczone	Zasadniczo ogólne zapisy,w pewnych	Zapisy z programu ochrony przyrody mają na celu ła-	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona

Rodzaj czynności lub zapis w *Planie*	Szczegółowość informacji zapisana w *Planie*	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	*2*	*3*	*4*
w programie ochrony przyrody	przypadkach odniesienie do konkretnych wyłączeń	godzenie wpływu gospodarki leśnej na środowisko	stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu, itp.

2.4. Główne cele planu urządzenia lasu

Celem planowania urządzeniowego jest opracowanie projektów planów urządzenia lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami. Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r., cel ten osiągany jest poprzez realizację zadań planowania urządzeniowego, dotyczących szczególnie:

1) inwentaryzacji oraz oceny stanu lasu, w tym siedlisk i drzewostanów, wraz ze sporządzeniem syntetycznego opisu taksacyjnego poszczególnych wyłączeń taksacyjnych, a także wykonaniem odpowiednich zestawień zbiorczych;
2) rozpoznania walorów przyrodniczych w lasach oraz określenia sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody;
3) rozpoznania podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;
4) zebrania informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody;
5) sformułowania celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
6) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy;
7) rozpoznania ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz określenia spodziewanych efektów ekonomicznych tej gospodarki w urządzanym nadleśnictwie;
8) określenia długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;

9) projektowania pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
10) ustalenia etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębnego oraz przedrębnego);
11) projektowania odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
12) określenia kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
13) określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
14) określenia potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
15) zobrazowania przestrzennego, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących szczególnie: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej;
16) sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in.: ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, analizę stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przyrody, zestawienia przewidywanych zadań (obligatoryjnych oraz fakultatywnych, zwanych dalej wskazaniami) oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu planistycznego.

Wszystkie te zagadnienia zostały w Planie podjęte i omówione z różną szczegółowością.

Cele długookresowe trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, którymi kierowano się podczas opracowywania Planu, to:

- zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa,
- zachowania trwałości drzewostanu i ciągłości jego użytkowania,
- zgodności składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk oraz dostosowania składów upraw na siedliskach przyrodniczych do naturalnych składów drzewostanów,
- użytkowania drzewostanów w ramach określonych dla nich wieków rębności,
- zwiększenie odporności ekosystemów leśnych poprzez popieranie różnorodności genowej, gatunkowej i strukturalnej, wykorzystywanie procesów naturalnych i dostosowywanie gatunków do warunków siedliskowych,
- popieranie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych przez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków rodzimych, ochronę cennych biotopów.

- analizę wykonania zabiegów gospodarczych w miejscach występowania gatunków roślin i zwierząt o znanych stanowiskach pod kątem zastosowania się do wytycznych przedstawionych w programie ochrony przyrody.

Należy także zaznaczyć, że w Nadleśnictwie winny być stosowane wymagania dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2408).

2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie Nadleśnictwa w znacznym oddaleniu od granicy państwowej oraz charakter ocenianego dokumentu, nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego transgranicznego oddziaływania Planu na środowisko.

3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra zostały zamieszczone w programie ochrony przyrody oraz w opisaniu ogólnym planu urządzenia lasu.

3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych

3.1.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile. Położone jest w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, w powiatach pilskim, złotowskim i czarnkowsko-trzcianeckim oraz w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie wałeckim.

Grunty Nadleśnictwa Zdrojowa Góra położone są w centralnej części RDLP Piła. Graniczą z gruntami nadleśnictw: Płytnica, Złotów, Kaczory, Sarbia, Trzcianka, Tuczno, Wałcz.

Położenie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra w RDLP Piła

Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa wynosi 19915,81 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 18875,51 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 602,09 ha,
- grunty nieleśne - 438,21 ha.

Nadleśnictwo jest jednoobrębowe i podzielone na 11 leśnictw plus leśnictwo szkółkarskie: Krępsko (01), Skórka (02), Dobrzyca (03), Łubianka (04), Zaciszów (05), Płociczno (06), Koszyce (07), Zawada (08), Mały Borek (09), Stobno (10), Leśny Dworek (11).

Według regionalizacji przyrodniczo - leśnej Polski (2010) obszar Nadleśnictwa Zdrojowa Góra położony jest w:

- Krainie III – Wielkopolsko-Pomorskiej,
  - Mezoregionie – Pojezierza Wałeckiego (III.6);
  - Mezoregionie – Równiny Wałeckiej (III.7);
  - Mezoregionie – Pojezierza Krajeńskiego (III.8);
  - Mezoregionie – Puszczy Noteckiej (III.17);
  - Mezoregionie – Doliny Środkowej Noteci (III.18).

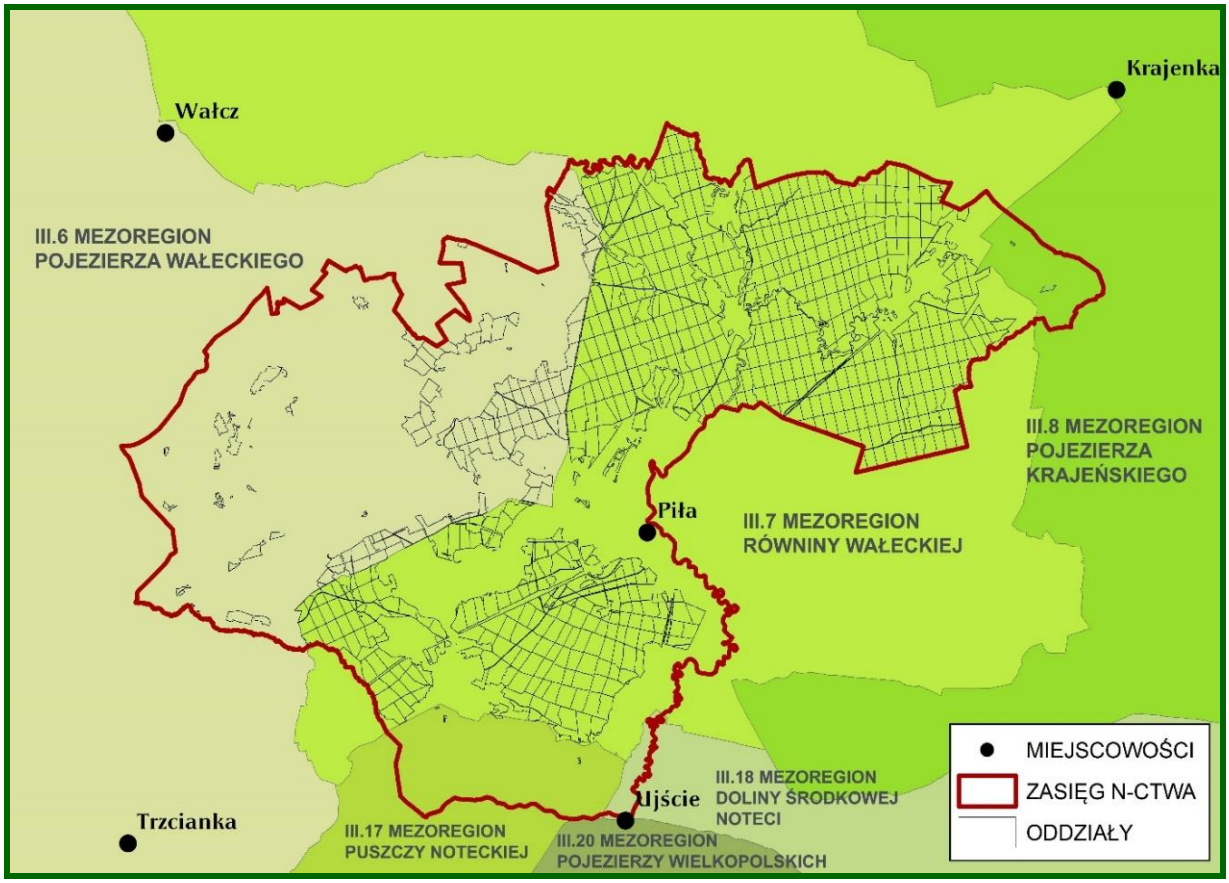

Mezoregiony przyrodniczo-leśne w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski, zmodyfikowanego w 2018 roku, obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- 1 - Europa Zachodnia,
  - 924.3 - Pozaalpejska Europa Środkowa,
    - 31 - Niż Środkowoeuropejski,

- 314 - Pojezierza Południowobałtyckie,
  - 314.6 - Pojezierze Południowopomorskie,
    - 314.64 - Pojezierze Wałeckie,
    - 314.65 - Równina Wałecka,
    - 314.68 - Dolina Gwdy,
  - 314.7 - Pojezierze Południowopomorskie,
    - 314.74 - Pojezierze Południowokrajeńskie,
  - 315.3 - Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka,
    - 315.34 - Dolina Środkowej Noteci.

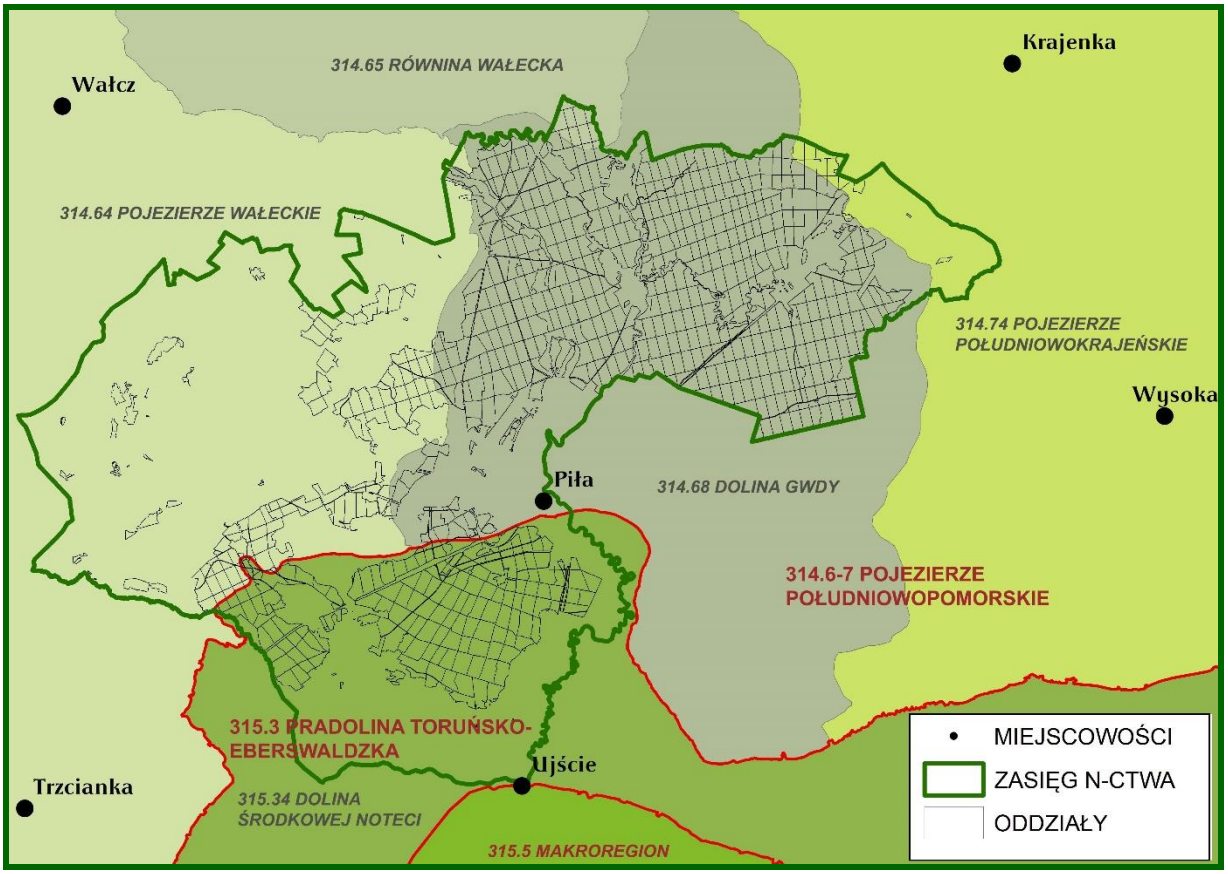

Mezoregiony fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra
(Źródło: opracowanie własne na podstawie warstwy „Mezoregiony fizycznogeograficzne" (2018)

Według podziału geobotanicznego (Matuszkiewicz 2008), obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

- A - Dział Pomorski,
  - A.5 - Kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich,
    - A.5b.3 - Okręg Pojezierza Wałeckiego,
      - A.5b.3.c - Wałecko-Trzcianecki,
    - A.5b.4 - Okręg Doliny Gwdy,

- A.5b.4a – Pilski,
- B - Dział Brandenbursko-Wielkopolski,
  - B.1 - Kraina Notecko-Lubuska,
    - B.1.2 - Okręg Borów Noteckich,
      - B.1.2.g - Kuźnicki,
    - B.1.4 - Okręg Złotowsko-Chojnicki,
      - B.1.4.a - Śmiłowski.

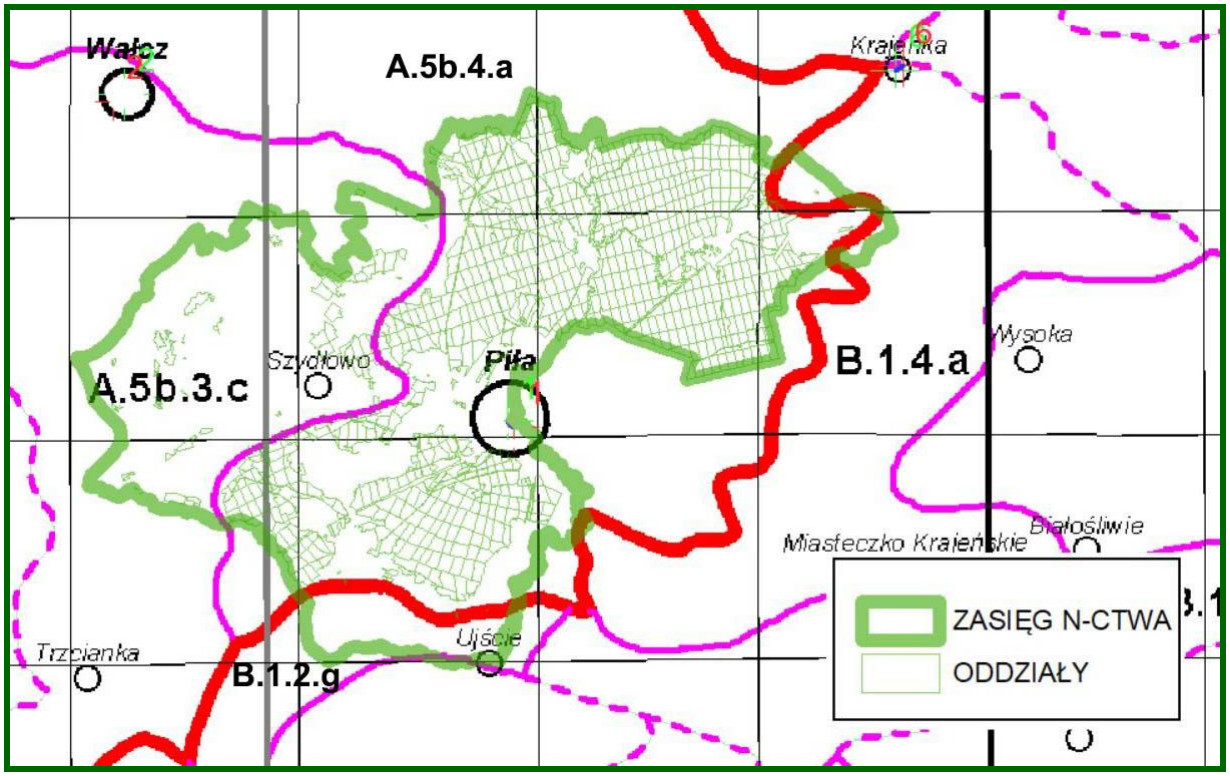

Jednostki geobotaniczne w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra
(Źródło: Matuszkiewicz J.M., Regionalizacja geobotaniczna Polski, 2008)

3.1.2. Lesistość

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa to obszar o powierzchni 443,97 km^2. Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa w zarządzie LP zajmują 19477,60 ha, natomiast lasy innej własności (osób fizycznych) na podstawie danych z Badnku Danych o Lasach zajmują 308,94 ha.

Leśistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 44,6%. Pozostałą powierzchnię stanowią głównie użytki rolne oraz w mniejszym stopniu – grunty pod wodami, nieużytki, grunty zadrzewione i zakrzewione, grunty zabudowane i zurbanizowane oraz tereny różne.

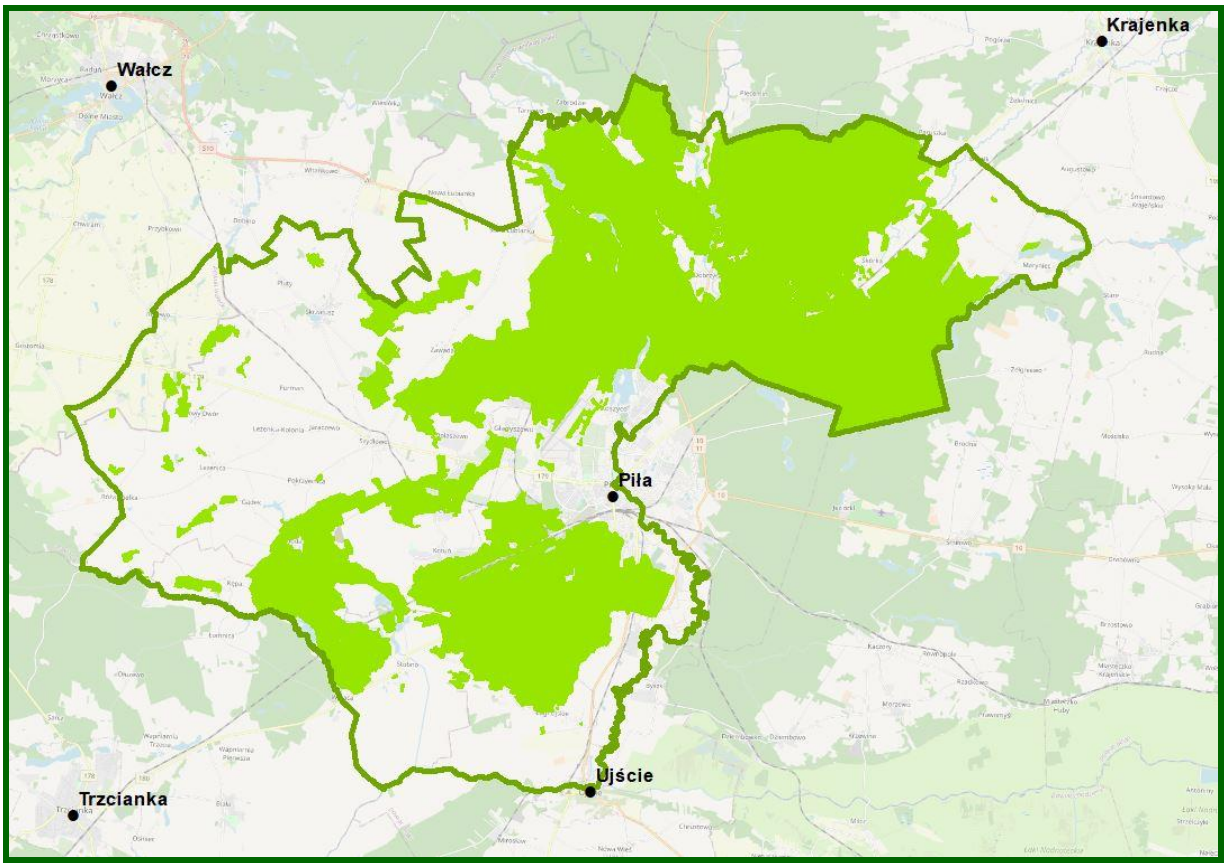

Kompleksy leśne Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

3.1.3. Dominujące funkcje lasów

Lasy, z natury wielofunkcyjne, zostały podzielone do celów planowania urządzeniowego na 3 podstawowe (główne) grupy lasów:

- lasy rezerwatowe – 68,23 ha, 0,36%,
- lasy ochronne – 18443,26 ha, 97,71%,
- lasy gospodarcze – 364,02 ha, 1,93%.

Lasy ochronne w stosunku do ogólnej powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa stanowią 97,71%. Szczegółowy podział na kategorie ochronności wraz z lokalizacją przedstawiony jest w tomie IA opisania ogólnego.

3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa

3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe

Grunty Nadleśnictwa Zdrojowa Góra są położone w przeważającej części na terenach równinnych płaskich. W części centralnej Nadleśnictwa, mniej więcej na zachód od przebiegającej z północy na południe linii wyznaczonej przez tzw. Rynnę Jezior Kuźnickich, zaznacza się wyraźne pofałdowanie rzeźby terenu. Teren ten określono w skali makrorzeźby jako nizinny falisty, w którym nierzadko występują niskie wzniesienia oraz zagłębienia (jeziora) połączone płytkimi dolinami cieków.

Najniżej położone grunty znajdują się w dolinie rzeki Noteci poniżej ujścia do niej Gwdy na wysokości ok. 46 m n.p.m., natomiast najwyższe wzniesienie („Góra Dąbrowa" w okolicy oddz. 300) znajduje się w zachodniej części Nadleśnictwa osiągając maksymalnie 207 m n.p.m. Różnica pomiędzy najwyższym i najniższym punktem wynosi zatem ok. 161 m.

Warunki glebowe w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra z racji mało zróżnicowanej rzeźby terenu charakteryzują się przewagą piaszczystych utworów geologicznych. Przeważają tu piaski sandrowe, znacznie rzadziej natomiast występują piaski i gliny zwałowe. Na takim podłożu (wg danych z „Operatu glebowo-siedliskowego" 2018) wykształciły się głównie gleby rdzawe z udziałem 95,4% w powierzchni leśnej. Gleby porolne na gruntach leśnych wyodrębniono na 8587,10 ha, to jest na 45,5%powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

Warunki siedliskowe lasów Nadleśnictwa Zdrojowa Góra stanowią przyrodnicze podstawy niniejszego Planu. Siedlisko leśne stanowiące szczególny związek czynników klimatycznych i glebowych powiązany z rzeźbą terenu jest wyróżnikiem danego obszaru stanowiącym niezwykle istotny element planowania hodowlanego. Określenie siedliska, a w szczególności typu siedliskowego lasu, kreuje skład przyszłych drzewostanów i w dalszej perspektywie sposoby ich hodowli.

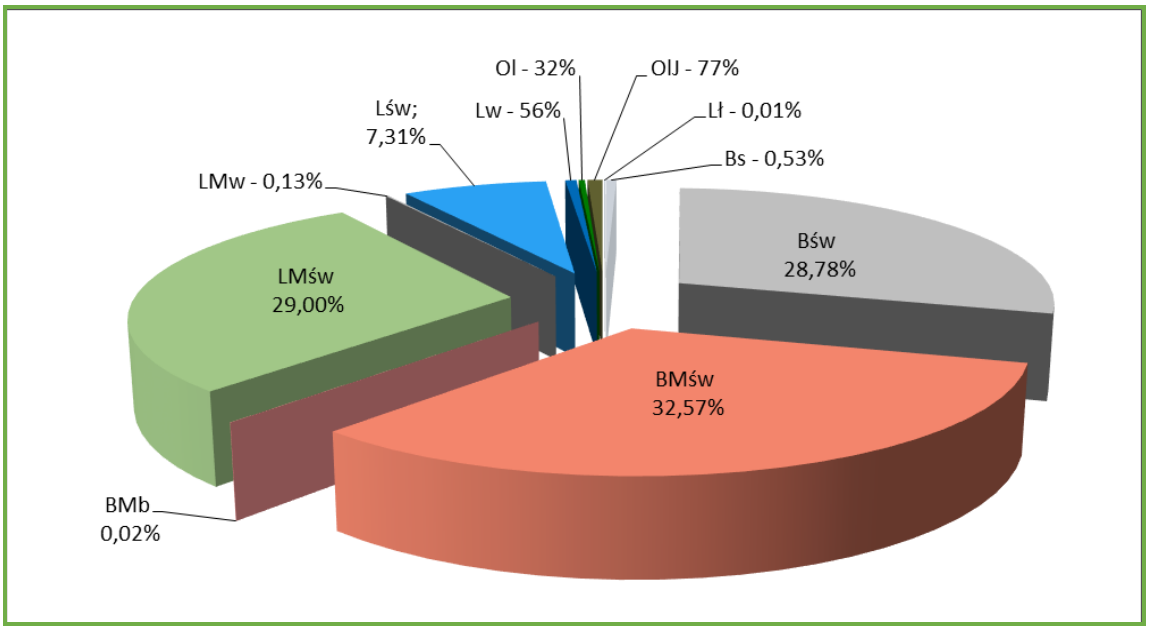

Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

W Nadleśnictwie Zdrojowa Góra siedliska borowe zajmują w Nadleśnictwie 61,90% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych a siedliska lasowe 38,10%.

Głównymi typami siedliskowymi lasu są: BMśw – 6148,35 ha (32,57%), LMśw – 5474,33 ha (29,00%), Bśw – 5431,54 ha (28,78%). Pozostałych 8 siedlisk zajmuje w sumie 9,65% powierzchni i nie mają one w Nadleśnictwie większego znaczenia gospodarczego.

3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra położone jest w zlewisku Morza Bałtyckiego w zlewniach następujących rzek:

- ✓ Odry (dział wodny I rzędu),
- ✓ Warty (dział wodny II rzędu),
- ✓ Noteci (dział wodny III rzędu),
- ✓ Gwdy (dział wodny IV rzędu).

Najważniejszą rzeką tego terenu jest Gwda, która rozcina z północy na południe główny kompleks lasów w części północnej Nadleśnictwa. Wpływa na tereny w okolicy oddziału 38 i meandrując na południe przepływa przez Piłę, a dalej szeroką doliną dopływa do Ujścia, gdzie zasila wody Noteci.

Pozostałe cieki w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra to: Piława, Dobrzyca, Głomia, Strużnica, Dopływ spod Głubczyna, Kanał Augustowski, Dopływ z Paruszki, Krępica, Kanał Stobieński, Kotuńska Struga, Ruda z jez. Łachotka, Dopływ z jez. Wapieńskiego, Łomnica, Rurzyca, Pękawnica.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra występuje niewielka ilość jezior i zbiorników wodnych. Są to głównie jeziora rynnowe, przepływowe i małe zbiorniki położone w zagłębieniach terenowych bez odpływu. Jeziora innej własności to: Głubczyn Wielki, Głubczyn Mały, Wapieńskie, Łachotka, Zbiornik Koszyce, Piaszczyste, natomiast jeziora i zbiorniki w stanie posiadania Nadleśnictwa (o łącznej powierzchni 41,92 ha) to: Jez. Rudnickie (oddz. 383h), Jez. Kuźnik Mały (oddz. 385f), Jez. Kuźnik Duży (oddz. 385i), Małe Jeziorko (oddz. 496h), Jezioro Leśne - Stobieńskie (oddz. 636i), bez nazwy (oddz. 691h), Leśny Dworek (oddz. 707j).

Istotnym elementem kształtującym warunki wodne na terenie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra są także zlokalizowane tu bagna (stanowiące pododdziały i nie stanowiące pododdziałów – łącznie 130,23 ha) oraz siedliska bagienne, olsowe i łęgowe (łącznie 210,05 ha).

Stosunki wodne na obszarze Nadleśnictwa kształtowane są jednak głównie przez opady atmosferyczne i zależą od ich intensywności. Wpływ wody gruntowej na siedliska leśne obrazują warianty uwilgotnienia siedlisk. W Nadleśnictwie siedliska bez wyraźnego wpływu wód gruntowych, tj. takie na których dominującą rolę odgrywa woda opadowa, zajmują 97,4% powierzchni gruntów leśnych. Są to bory świeże, bory mieszane świeże, lasy mieszane świeże i lasy świeże w pierwszym wariancie uwilgotnienia. Siedliska świeże w drugim wariancie uwilgotnienia, czyli znajdujące się pod słabym wpływem wody gruntowej, zajmują 0,3%, siedliska wilgotne różnej żyzności, o umiarkowanym i dość silnym wpływie wód gruntowych 0,7%. Siedliska związane z wodą gruntową, czyli siedliska bagienne i olsy zajmują 0,3%, a siedliska zalewowe olsy jesionowe i lasy łęgowe – 0,8%. Siedliska suche bez wpływy wód gruntowych na siedlisko zajmują 0,5%.

Na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo znajdują się trzy Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GWP) o numerach: 125 „Wałcz-Piła”, 127 „Subzbiornik Złotów–Piła–Strzelce Krajeńskie”, 138 „Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (Noteć)”.

3.2.3. Klimat

Obszar Nadleśnictwa Zdrojowa Góra lokuje się w typie klimatu – Krainy Wielkich Dolin, charakteryzuje się on parametrami zbliżonymi do klimatu morskiego, który „ściera” się z wpływami klimatu kontynentalnego. W środkowej części Nadleśnictwa odnotowuje się jedne z najniższych w kraju opadów, co okresowo naraża te tereny na niedobory wodne, a w konsekwencji na suszę. Ostatnie pomiary z okolic Piły wskazują jednak na poziom opadów nieznacznie niższy od średniej krajowej.

Wg klasyfikacji prof. Homera obszar Nadleśnictwa został zaliczony do typu klimatu pojeziernego i leży na styku krain klimatycznych. Lokalizacja ta charakteryzuje się bardzo częstymi przymrozkami, zarówno późnymi jak i wczesnymi. Na obszar ten wpływają więc chłodny i wilgotny klimat atlantycki oraz ciepły i suchy klimat kontynentalny. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich. Na przedwiośniu i w okresie późnojesiennym mają one dość często cechy wiatrów huraganowych. Wiatry z północnego zachodu niosą masy powietrza polarno-morskiego, wilgotnego, powodując ocieplenie zimą i ochłodzenie latem. Wiatry południowo-zachodnie przynoszą powietrze zawierające również dużo wilgoci, ale cieplejsze. W okresie wiosny wieją często wysuszające wiatry wschodnie. Częstym zjawiskiem na omawianym terenie są przymrozki wiosenne, szczególnie dotkliwe w uprawach i młodnikach oraz mniej szkodliwe – przymrozki jesienne. Ogólnie można stwierdzić, że klimat omawianego terenu należy do łagodnych. Amplituda temperatur lata i zimy nie jest wysoka, co stwarza sprzyjające warunki dla rozwoju gatunków drzewiastych.

3.2.4. Drzewostany

Drzewostany są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w Prognozie poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

Struktura wiekowa

Analizując – w kontekście oddziaływania na różnorodne zasoby środowiska przyrodniczego – strukturę wiekową drzewostanów danego obiektu oraz prognozowane zmiany tej struktury w okresie obowiązywania Planu, na co wpływ ma zarówno zachodzący nieprzerwanie proces starzenia się drzew, jak i podejmowane zabiegi gospodarcze wyprzedzające procesy naturalne, uwagę należy zwrócić na kwestię zachowania środowisk kształtowanych przez poszczególne fazy rozwojowe drzewostanów. Struktura gatunkowa organizmów wykorzystujących poszczególne fazy rozwojowe może znacząco różnić się od siebie, i tak np. taksonów związanych ze starodrzewami (owady saproksyliczne, ptaki zasiedlające dziuple) nie spotkamy w obszarach pokrytych inicjalnymi fazami rozwoju drzewostanów, podobnie jak gatunków związanych ze stadiami wczesnosukcesyjnymi (rośliny światłolubne, niektóre owady i ptaki) – w cienistych i zwartych drzewostanach średniowiekowych. Dlatego też, aby możliwe było zachowanie całego spektrum środowisk leśnych i związanych z nimi gatunków, konieczna jest analiza zmian, jakie zajdą w wyniku realizacji zapisów Planu. Należy także mieć na uwadze, że w przeciwieństwie do lasów naturalnych, gdzie poszczególne fazy rozwojowe występują w układach mozaikowych i często małopowierzchniowych, w lasach gospodarczych, pełniących także funkcje użytkowe,

rozkład poszczególnych faz musi być bardziej „uporządkowany", co wynika z uwarunkowań planowania urządzeniowego i potrzeby późniejszej optymalizacji gospodarowania. Niektóre stadia rozwojowe, z uwagi na wykorzystywanie zasobów drzewnych, w lasach gospodarczych występują obecne w bardzo ograniczonym zakresie w porównaniu do lasów naturalnych – dotyczy to zwłaszcza stadium rozpadu.

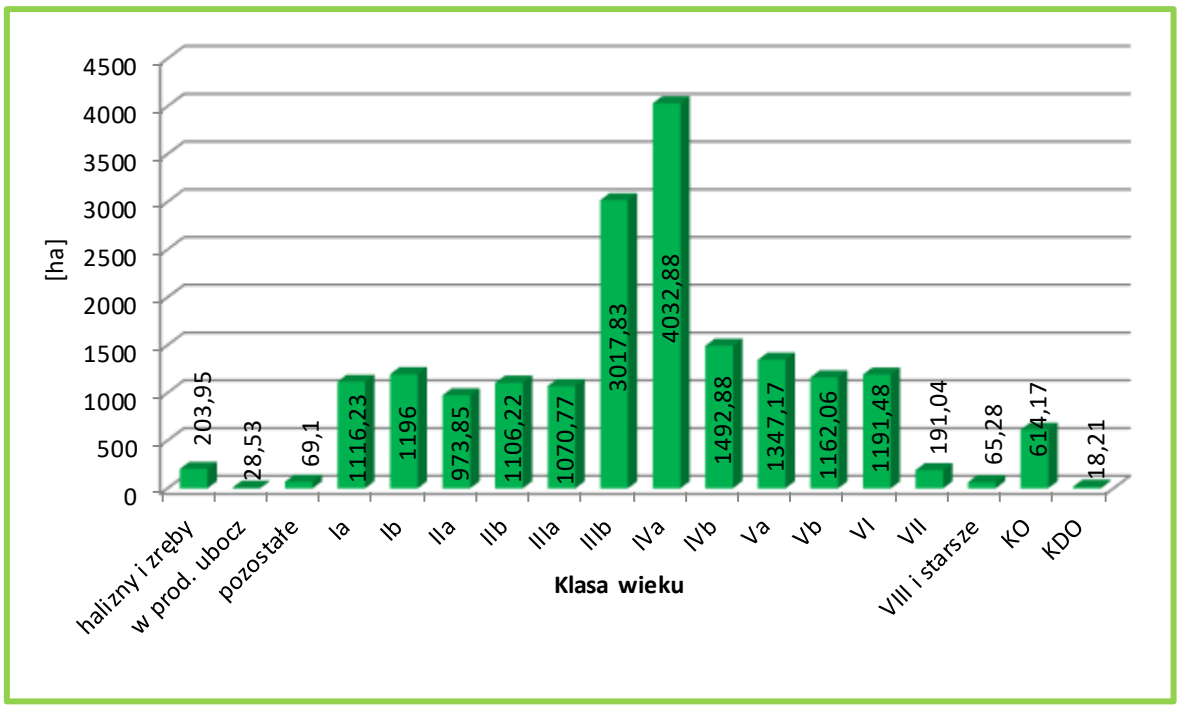

Powierzchnia drzewostanów w klasach i podklasach wieku – stan na 1.01.2022 r.

W strukturze wiekowej lasów Nadleśnictwa Zdrojowa Góra dominują drzewostany w podklasach wieku: IVa (4032,88 ha – 21,36%), IIIb (3017,83 ha - 15,99%), IVb (1492,88 ha - 7,91%) i Va (1347,17 ha – 7,14%). Grunty niezalesione stanowią 1,48% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 63 lat.

Struktura pionowa

W Nadleśnictwie stwierdzono wyłącznie drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 96,6% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe, trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują. Resztę to jest 3,4% stanowią drzewostany w KO i KDO.

Powyższe jest wynikiem struktury gatunkowej drzewostanów, w której dominują drzewostany sosnowe. Również wiele drzewostanów liściastych, w których nie ma dużego zróżnicowania gatunkowego, przybiera postać drzewostanów jednopiętrowych.

W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano (o różnym stopniu pokrycia) 27,60 ha drzewostanów z nalotami, 389,10 ha z podsadzeniami oraz 1838,60 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra. W przyszłości część tych drzewostanów

zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe. W porównaniu z poprzednim planem urządzenia lasu zmalał udział drzewostanów jednopiętrowych o 3,1%, wzrósł udział drzewostanów w KO i KDO o 2,5%.

Bogactwo gatunkowe

Zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa jest pochodną występujących tu siedlisk leśnych. Obecną strukturę gatunkową drzewostanów w aspekcie przyrodniczym oceniono na podstawie udziału gatunków rzeczywistych i panujących. Analizę stanu w efekcie realizacji Planu określono na podstawie udziału gatunków panujących, gdyż tylko ten rodzaj danych jest możliwy, choć z pewnym przybliżeniem, do określenia na koniec okresu obowiązywania Planu. Udział gatunków obliczany jest powierzchniowo, jako suma powierzchni wydzieleń. W przypadku udziału wg gatunków panujących, powierzchnia wydzielenia w całości przypisana jest tylko do 1 gatunku, tj. tego, który występuje w największej ilości w wydzieleniu. W przypadku udziału wg gatunków rzeczywistych, powierzchnia wydzielenia jest rozbijana na części wg udziału każdego z gatunków wchodzących w skład drzewostanu. Udział wg gatunków rzeczywistych jest więc bardziej realnym sposobem opisu składu gatunkowego, jednak niemożliwym do określenia na końcu obowiązywania Planu, ponieważ realizacja niektórych zabiegów gospodarczych (trzebieży, podsadzeń itp.) może zmieniać skład drzewostanów w sposób nie ujęty w Planie. Brak jest możliwości ustalenia, jak będzie wyglądał skład drzewostanu po trzebieży, jeśli w Planie nie ma szczegółowych zapisów dotyczących usuwanych poszczególnych gatunków. Zatem do oceny zmian w składzie gatunkowym drzewostanów w efekcie realizacji Planu posłużono się metodą określenia udziału wg gatunków panujących.

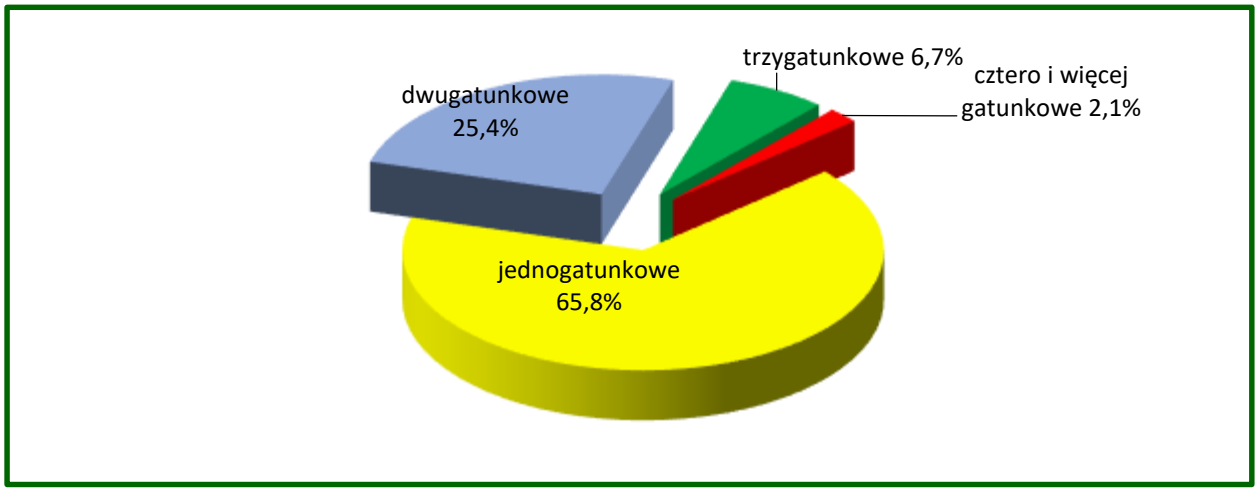

Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

Drzewostany Nadleśnictwa są średnio zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 65,8% i dwugatunkowe – 25,4%. Najwięcej drzewostanów jedno- i dwugatunkowych znajduje się w grupie wiekowej

„41-80 lat". Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe (6,7%) oraz drzewostany cztero- i więcej gatunkowe zajmują 2,1% powierzchni gruntów zalesionych.

W porównaniu z poprzednim planem urządzenia lasu zmniejszył się udział drzewostanów jednogatunkowych o 1,8%, zwiększył się udział drzewostanów dwugatunkowych o 1,4%, trzygatunkowych o 0,3% oraz cztero- i więcej gatunkowych – o 0,2%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

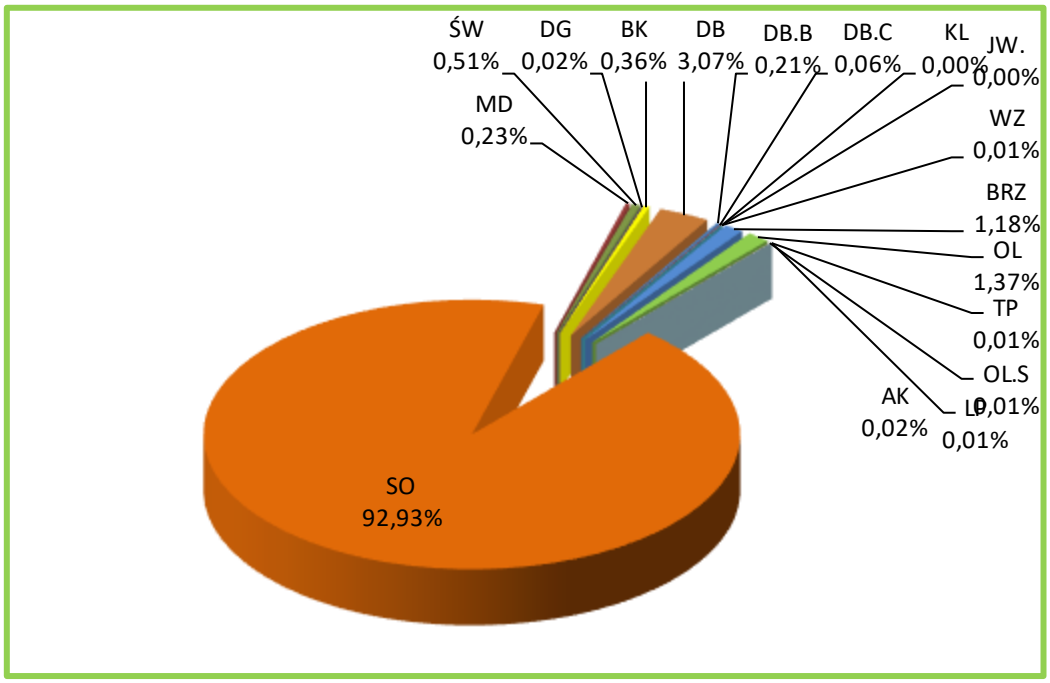

Udział powierzchniowy gatunków panujących w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

W lasach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra jako gatunki panujące występuje 17 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 92,93% powierzchni. Ważniejszymi gatunkami są również: dęby – 3,34%, brzozy – 1,18%, olsze – 1,38%. Pozostałe gatunki występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach.

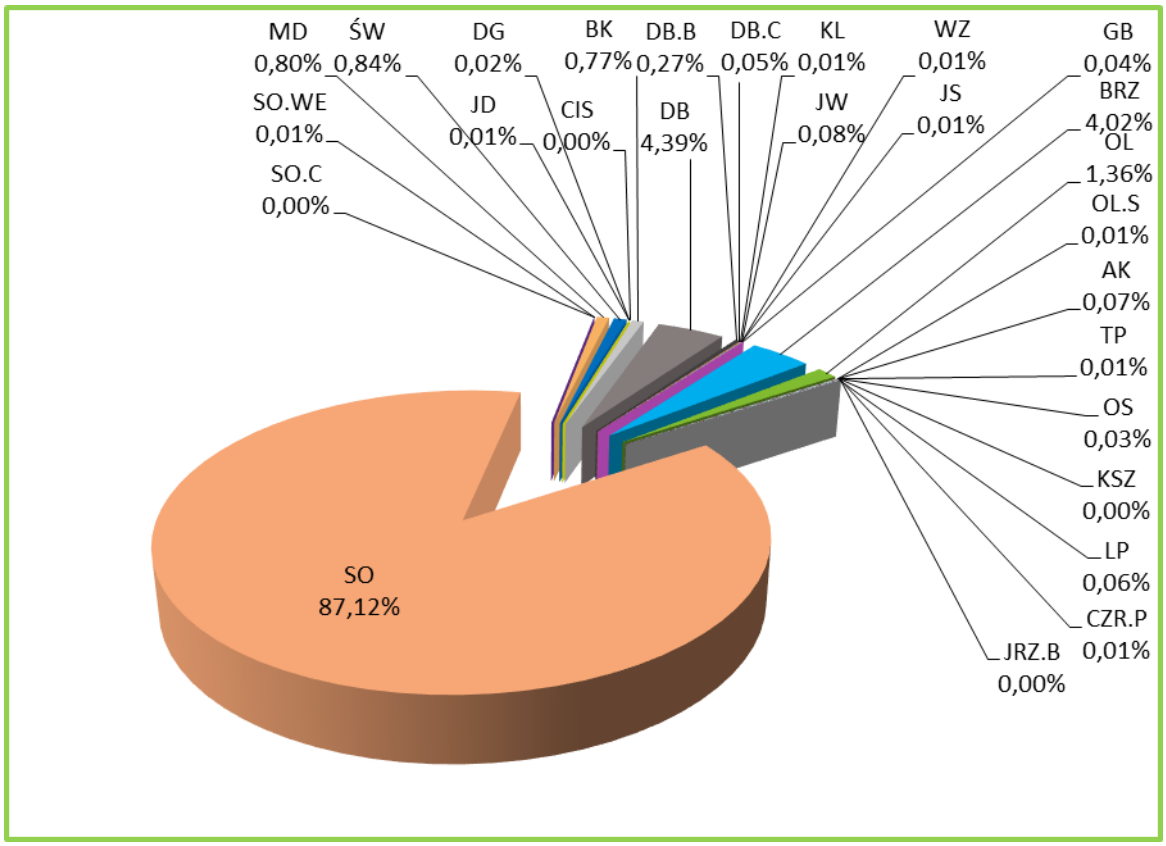

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

W składach gatunkowych drzewostanów Nadleśnictwa Zdrojowa Góra zainwentaryzowano w sumie 27 gatunków drzew.

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 5,81%. Pozostałe gatunki wchodzą częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących.

Pochodzenie

Dla większości drzewostanów Nadleśnictwa, z uwagi na brak informacji, trudno jednoznacznie określić ich pochodzenie. Można jedynie przypuszczać, że drzewostany iglaste pochodzą głównie z odnowień sztucznych, a liściaste oprócz sadzenia bądź siewu odnawiano również sposobem naturalnym przez samosiew lub odrośla. Jednakże wszystkie te drzewostany przy ocenie pochodzenia zaliczono do grupy „z odnowienia sztucznego + brak informacji". Grupę drzewostanów pochodzących z odnowienia naturalnego stanowią więc drzewostany młodsze, powstałe najczęściej po rębni częściowej oraz samosiewy brzozowe, olszowe, bukowe, dębowe, sosnowe i akacjowe, co do których nie było wątpliwości o ich naturalnym pochodzeniu.

W lasach Nadleśnictwa, oprócz drzewostanów występujących od setek lat na gruntach

leśnych, są także takie, które powstały w wyniku zalesienia gruntów będących okresowo w użytkowaniu rolniczym. W całym Nadleśnictwie zainwentaryzowano 7408,94 ha zalesień porolnych, co stanowi 39,3% powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Porolność zalesień wyszczególniona jest w opisach taksacyjnych drzewostanów oraz uwidoczniona na mapie przeglądowej ochrony lasu.

Starodrzewy

Bardzo istotna z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach leśnych jest obecność starszych drzewostanów, a także pojedynczych drzew lub ich grup. Drzewa takie są siedliskiem wielu organizmów ze wszystkich grup systematycznych, od mikroorganizmów po duże kręgowce. W wyniku zachodzących procesów starzenia i obumierania, dostarczają one także do ekosystemu zasobów martwej materii organicznej (drzew martwych w różnych stopniach rozkładu), bardzo ważnego składnika lasów, decydującego o ich bogactwie, różnorodności i witalności. Uwagę na ten aspekt zwrócono w Programie ochrony przyrody.

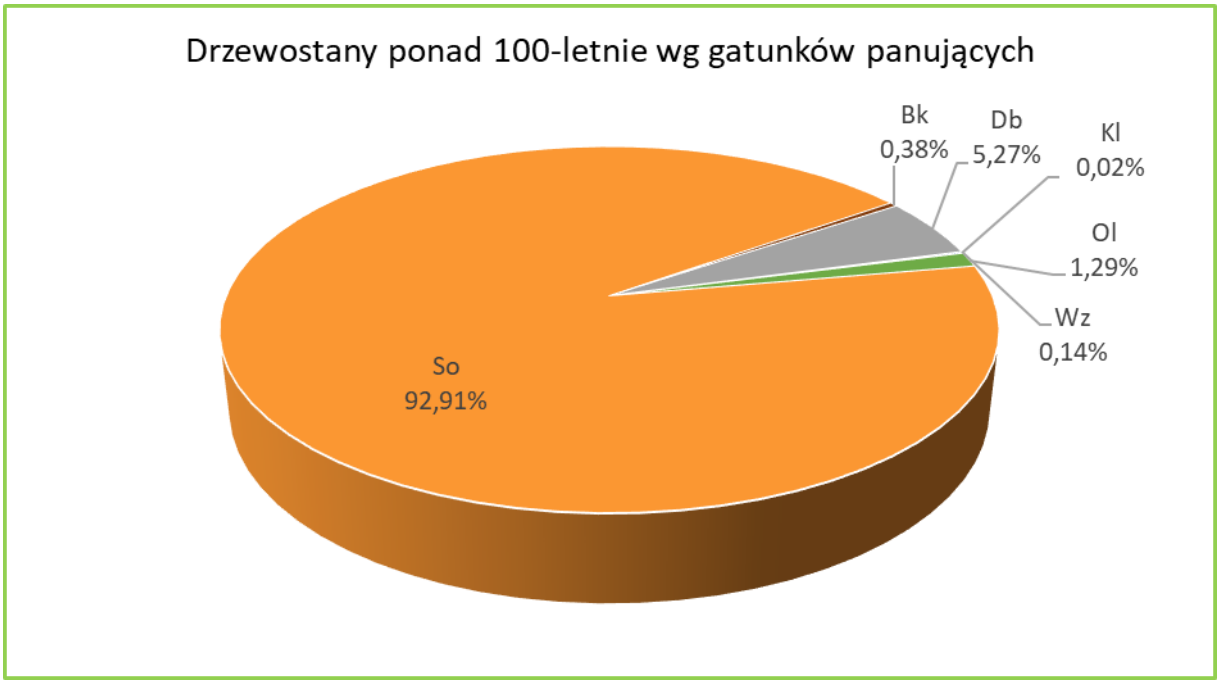

Udział procentowy wg gatunków panujących w drzewostanach ponad 100-letnich w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

W Programie przedstawiono analizę występowania starszych drzewostanów, tj. starodrzewów, w których wiek gatunku panującego przekracza 100 lat. W Nadleśnictwie drzewostany takie zajmują łącznie 1892,41 ha, co stanowi 10,2% powierzchni gruntów zalesionych.

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach ponad 100-letnich jest sosna zwyczajna (92,91%). Ważnymi z uwagi na stopień naturalności i wysoki wskaźnik różnorodności biologicznej są także drzewostany z panującymi dębami (5,27%). Mogą one być

potencjalnym siedliskiem gatunków cennych, wymienionych w Załącznikach II i IV do Dyrektywy Siedliskowej.

Drewno martwych drzew

Martwe drewno w lesie jest środowiskiem życia wielu gatunków organizmów, zwłaszcza saprotroficznych grzybów i saproksylicznych owadów oraz gniazdujących w dziuplach ptaków. Zawarte w martwym drewnie substancje odżywcze wracają powoli do obiegu dzięki działalności reducentów i powiązanych z nimi zależnościami pokarmowymi innych organizmów.

W Nadleśnictwie Zdrojowa Góra zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, wykonano dodatkowy pomiar drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, w oparciu o § 62 IUL, tj. na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej,

Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów; drzew ściętych i wywróconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych.

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra charakteryzuje się umiarkowaną miąższością drewna martwych drzew, zarówno stojących jak i leżących. Średnia miąższość drewna martwych drzew w skali Nadleśnictwa to 8,69 m^3/ha, w tym martwych drzew stojących i złomów – 3,11 m^3/ha, drzew leżących i fragmentów drzew martwych – 5,58 m^3/ha.

Wskazania dotyczące postępowania z drewnem martwych drzew zawarto w Programie ochrony przyrody, gdzie zasadnie postuluje się dążenie do sukcesywnego zwiększania jego ilości.

Zniekształcenia

Borowacenie

Borowacenie polega na zniekształceniu ekosystemów leśnych w wyniku ujemnego oddziaływania zbyt dużego udziału sosny lub świerka rosnących na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Zjawisko to wpływa również negatywnie na skład gatunkowy runa oraz strukturę i cechy fizyko-chemiczne gleby. Przeprowadzone w Programie ochrony przyrody analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 34,2% powierzchni Nadleśnictwa, na 22,7% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 5,1% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych.

Monotypizacja

Monotypizacja, czyli ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów, jest kolejną formą zniekształcenia ekosystemów leśnych. Monotypizację wyróżnia się wtedy, gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych

powierzchniach ok. 100 ha, w kompleksach ponad 200 ha. Formę tej degradacji zasadniczo wyróżnia się dla sosny i świerka.

Na terenie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wytypowano 5 kompleksów leśnych z tą formą zniekształcenia: I kompleks – wiek 60-70 lat – ponad 600 ha, II kompleks – wiek 60-70 lat – ponad 300 ha, III kompleks – wiek 68-80 lat – ponad 200 ha, IV kompleks – wiek 85-100 lat – ponad 100 ha, V kompleks – wiek 65-70 lat – ponad 100 ha.

Neofityzacja

O zniekształceniu drzewostanów może decydować obecność w składzie gatunków obcego pochodzenia, niespotykanych w rodzimej dendroflorze – zjawisko to określa się mianem neofityzacji. Gatunki obce mogą pochodzić z wprowadzania w celach gospodarczych, bądź wnikać do lasów jako samoistni przybysze z terenów sąsiednich (ogródków, terenów ruderalnych, wzdłuż tras komunikacyjnych i rzek).

Jak wynika z zestawień zamieszczonych w Programie ochrony przyrody, w trakcie prac terenowych zidentyfikowano na gruntach Nadleśnictwa następujące gatunki obce: berberys pospolity, czeremcha amerykańska, daglezja jednobarwna, daglezja zielona, dąb czerwony, dereń świdwa, kasztanowiec biały, klon jesionolistny, ligustr pospolity, orzech czarny, robinia akacjowa, sosna Banksa, sosna czarna, sosna smołowa, sosna wejmutka, śnieguliczka biała, świerk srebrny, żywotnik zachodni.

W Nadleśnictwie problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono tylko 8 drzewostanów (17,90 ha) z panującym gatunkiem obcym: 4 z dębem czerwonym, 3 z robinią akacjową oraz 1 z daglezją zieloną, oraz 59 drzewostanów, gdzie gatunki obce: daglezja zielona, dąb czerwony, robinia akacjowa, sosna czarna i sosna wejmutka są gatunkami domieszkowymi. W sumie gatunki obce według rzeczywistego udziału zajmują 20,22 ha, co w skali Nadleśnictwa stanowi 0,1% powierzchni gruntów zalesionych.

Zainwentaryzowano również 581 wyłączeń, w których gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami oraz 1435 wyłączenia, gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwach: podszytu, samosiewu, zakrzewień, przestoi i zadrzewień. Głównym gatunkiem inwazyjnym obcego pochodzenia występującym w podszycie jest czeremcha amerykańska.

W programie ochrony przyrody przedstawiono również stanowiska ekspansywnych neofitów wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9.09.2011 w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym. Do wyróżnionych na gruntach Nadleśnictwa neofitów roślin zielnych należą: niecierpek drobnokwiatowy (Impatiens parviflora) – 143 wyłączenia, barszcz Sosnowskiego (Heracleum

sosnowskyi – 4 wyłączenia, rdestowiec japoński (Reynoutria japonica) – 4 wyłączenia, niecierpek gruczołowaty (Impatiens glandulifera) – 2 wyłączenia. Biorąc pod uwagę powierzchnię wyłączeń z zainwentaryzowanymi neofitami zielnymi można stwierdzić, że łącznie gatunki te występują na powierzchni 714,49 ha.

3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- rezerwat przyrody: „Kuźnik”;
- obszary chronionego krajobrazu: „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”, „Dolina Noteci”;
- obszary Natura 2000:
  - ptasie: PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi”, PLB300012 „Puszcza nad Gwdą”,
  - siedliskowe: PLH300004 „Dolina Noteci”, PLH300045 „Ostoja Pilska”;
- użytki ekologiczne: „Bagna Pszczółkowskiego”, „Uroczyska Głomi”, „Bagna Zacisze”, „Szuwar Śródpolny”, „Różewskie Łozowisko”, „Szuwar Stobieński”;
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy: „Góra Dąbrowa”;
- pomniki przyrody: 4 drzew i 1 grupa drzew;
- ochrona gatunkowa: 1 strefa ochrony gatunkowej dla sóweczki.

Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia całkowita [ha]	Powierzchnia w zasięgu N-ctwa [ha]	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa					
				lasy [ha]	[%]	grunty nieleśne [ha]	[%]	razem	9/4 [%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerwat przyrody	1	96,00	96,00	69,50	72,4	26,50	27,6	96,00	100,0
Obszary Chronionego Krajobrazu	2	164342,81	15441,26	10265,88	97,7	248,05	2,3	10513,93	68,0
Obszary Natura 2000	4	147337,61	19177,78	12750,34	97,3	357,91	2,7	13108,25	68,3
Użytki ekologiczne	6	49,72	49,72	-	-	49,72	100,0	49,72	100,0
Zespół przyrodniczo-krajobrazowy	1	170,93	170,93	98,11	100,0	-	-	98,11	100
Ochrona gatunkowa – strefy ochrony	1	1,00	1,00	1,00	100,0	-	-	1,00	100,0
Pomniki przyrody	5	-	-	-	-	-	-	-	-

3.3.1. Rezerwat przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo występuje rezerwat przyrody „Kuźnik", ustanowiony Zarządzeniem Nr 367 Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 października 1959 roku (MP nr 95, poz. 506). Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla rezerwatu jest Zarządzenie Nr 7/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Kuźnik" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2012 r., poz. 2960).

Zlokalizowany jest w województwie wielkopolskim, w powiecie pilskim, w granicach administracyjnych miasta Piła (87,5%) oraz na terenie gminy Szydłowo (12,5%). Obejmuje grunty o łącznej powierzchni 96,00 ha, położone w leśnictwie Koszyce, w oddz.: 383, 384, 385, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 68,23 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 1,27 ha,
- grunty nieleśne - 26,50 ha.

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu zróżnicowanego pod względem siedliskowym wraz z otaczającą roślinnością i rzadkimi gatunkami zwierząt. Szczególnie wyróżnia się tu kompleks ekosystemów tworzący typowy krajobraz pojezierny, z jeziorami o zróżnicowanej trofii, lasami różnych typów, źródliskami i torfowiskami.

Cel ochrony przyrody rezerwatu „Kuźnik" powinien być realizowany przez:

1) ochronę ekosystemu leśnego z zachowaniem warunków umożliwiających przebieg naturalnych procesów ekologicznych,
2) ochronę istniejących stanowisk rzadkich chronionych gatunków roślin wraz z panującymi warunkami siedliskowymi;
3) ochronę obecnego reżimu hydrologicznego wód powierzchniowych i gruntowych.

Rezerwat posiada plan ochrony, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 151/2006 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kuźnik" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 119, poz. 2941).

Poniższa tabela przedstawia obowiązujące działania ochronne na obszarze rezerwatu z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.

Działania ochrony czynnej dla rezerwatu „Kuźnik" na terenie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Adres stary (PUL 20022011r.)	Adres aktualny (PUL 20222031)	Działania ochronne
1	2	3
Odtwarzanie zniekształconych ekosystemów		
191f,g,i,j 192d,e*,g-m 193j,k	383f,g,i,j 384c,d,g-m 385j,k	Przebudowa d-stanów przy wykorzystaniu naturalnego obsiewu rodzimych gatunków liściastych, na całym obszarze zalesionym oraz na zwalczaniu inwazyjnych, obcych geograficznie gatunków roślin.
Ekosystemy torfowiskowe		
193a-e*	385a-d	należy jednorazowo usunąć wszystkie okazy czeremchy amerykańskiej, robinii akacjowej, dębu czerwonego i świerka. W następnych latach należy prowadzić kontrole w 5-letnich odstępach i usuwać ewentualnie pojawiające się okazy. Wycięte drzewa i krzewy należy usunąć poza granice torfowiska.
Ekosystemy leśne		
191f,g,i,j 192b,d,e*,g-m	383f,g,i,j 384b-d, g-m	Jednorazowo usunąć wszystkie okazy czeremchy amerykańskiej, robinii akacjowej i dębu czerwonego. W następnych latach należy prowadzić kontrole w rocznych odstępach i usuwać ewentualne pojawiające się okazy. Wycięte drzewa i krzewy należy pozostawić na miejscu w rezerwacie.
Zainicjowanie rozsiewania gatunków rodzimych		
191f,g,i,j 192d,e*,g-m 193j,k	383f,g,i,j 384c,d,g-m 385j,k	Zainicjowanie rozsiewania gatunków rodzimych w celu powolnej renaturalizacji składu gatunkowego drzewostanów porolnych.
Wykonanie stopni drewniano ziemnych		
191 192	383 384	Wykonanie stopni drewniano-ziemnych wraz z drewnianą barierą na wzniesieniach zlokalizowanych na szlaku turystycznym (kolor zielony. W oddziale 383 na odcinku 200 m i w oddziale 384 na odcinku 150 m.
Przestrzeganie przepisów p-poż		
Dotyczy całego rezerwatu.		

e* - pomyłka, prawdopodobnie chodziło o literę c.

W Planie w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

Zgodnie z zapisami Planu, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

3.3.2. Obszary chronionego krajobrazu

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra znajdują się fragmenty dwóch obszarów chronionego krajobrazu – „Pojezierza Wałeckiego i Doliny Gwdy" oraz „Doliny Noteci", które zostały ustanowione Rozporządzeniem Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. Nr 5/98 (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13, poz. 83).

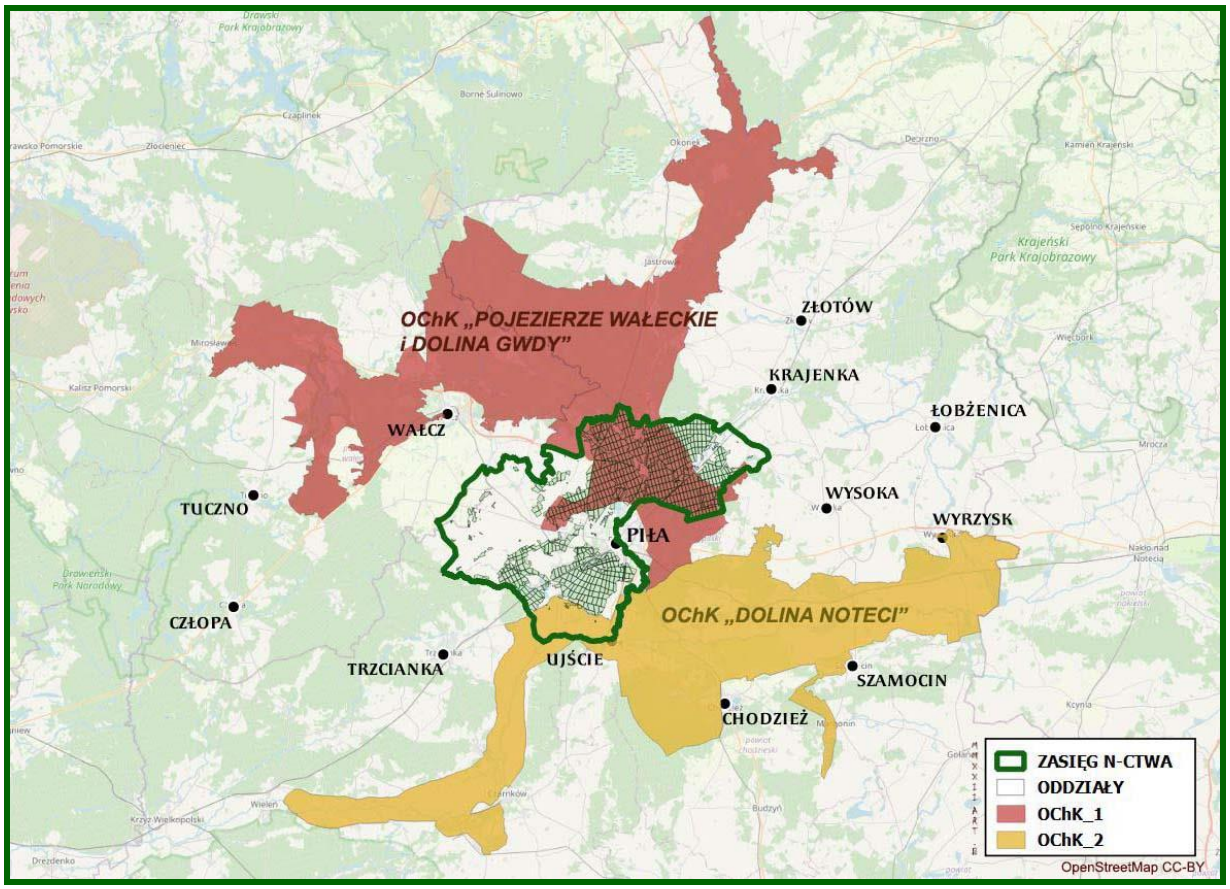

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle OChK

- **„Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy"**

Obszar ten utworzono Uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 11 poz. 95), potwierdzoną Rozporządzeniem Nr 1/90 Wojewody Pilskiego z dnia 27 grudnia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 2 poz. 2), następnie Rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13 poz. 83).

Według aktu powołania z 1989 roku powierzchnia ogólna obszaru wynosiła 93910 ha. Aktualnie powierzchnia obszaru wynosi 95502,81 ha. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, w granicach województwa wielkopolskiego, znajduje się 12,9% powierzchni obszaru, to jest 12280,78 ha, z czego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo – 10461,71 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 9885,78 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 329,58 ha,
- grunty nieleśne - 246,35 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 1-35, 38-50, 59h,~b, 60g-n,~b,~c, 61b-l,~a,~c, 62-67, 79c-f,~b,~d, 80-99, 112h-i,~c, 113-134, 139b-f, ~a-~d, 140-

164, 186g-h, ~c, 187-212, 220d,g,~c-~f, 221-245, 263b-i,~b,~c, 264-290, 296h-j,~c, 297c-k,~a,~d, 298, 299, 308b-h,j-k,~d,~f, 309-347, 348a,b,d-s,~b,~c, 349c,d,h,j-k,~d,~f, 359b-d,g-s,cx,~b,~c,~g,~f, 360-363, 364a-i,~a,~b, 365-393, 394a-f,~a, 395a-i,~a,~c, 396-403, 413c,~b,~c, 414c-k,~b,~c,~f, 415-436, 445g-i,~c, 446d,~c, 447l-p,~c,~d, 448i,~d, 452j,~b, 453c-g,~a,~b, 454b-j,~a,~c,~f, 455-473, 474a,i-s,~c,~d, 475i-l,~c-~f, 476f-k,~b,~c,~f-~h, 477b-d,~b,~d, 478-509, 510a-c,~a,~d, 511a-g,l,~a-~d,~h, 512-520, 521j,~c, 522d-f,h-j,~b,~c, 523-531.

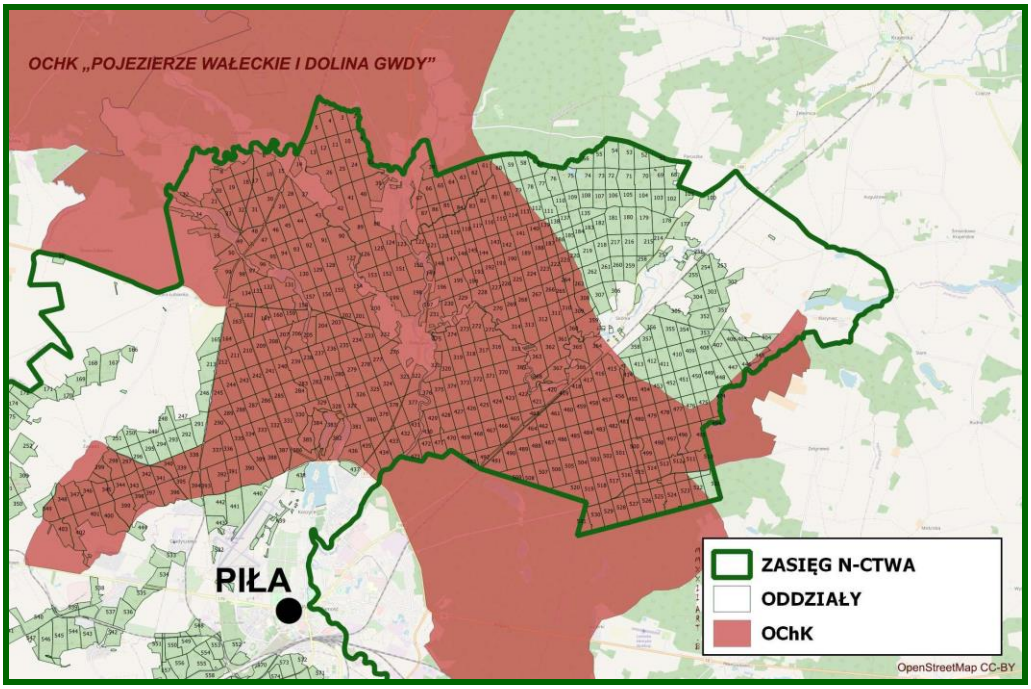

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle OChK „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy"

„Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy" obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

W wyniku błędów proceduralnych, popełnionych w postępowaniu legislacyjnym, dla tego obszaru nie obowiązują zakazy, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2020 r., poz. 1614).

- **„Dolina Noteci"**

Obszar ten utworzono Uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 11 poz. 95), potwierdzoną Rozporządzeniem Nr 1/90 Wojewody Pilskiego z dnia 27 grudnia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 2 poz. 2), następnie Rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13 poz. 83).

Według aktu powołania z 1989 roku powierzchnia ogólna obszaru wynosiła 68840 ha. Aktualnie powierzchnia obszaru w województwie wielkopolskim wynosi 72020 ha (na podstawie Rozporządzenia Nr 25/07 Wojewody Wielkopolskiego).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra znajduje się 4,4% powierzchni obszaru, to jest 3160,48 ha, z czego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo – 52,22 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 49,47 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 1,05 ha,
- grunty nieleśne - 1,70 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 669h-k,~c,~d, 671r,s, 672, 731i,j.

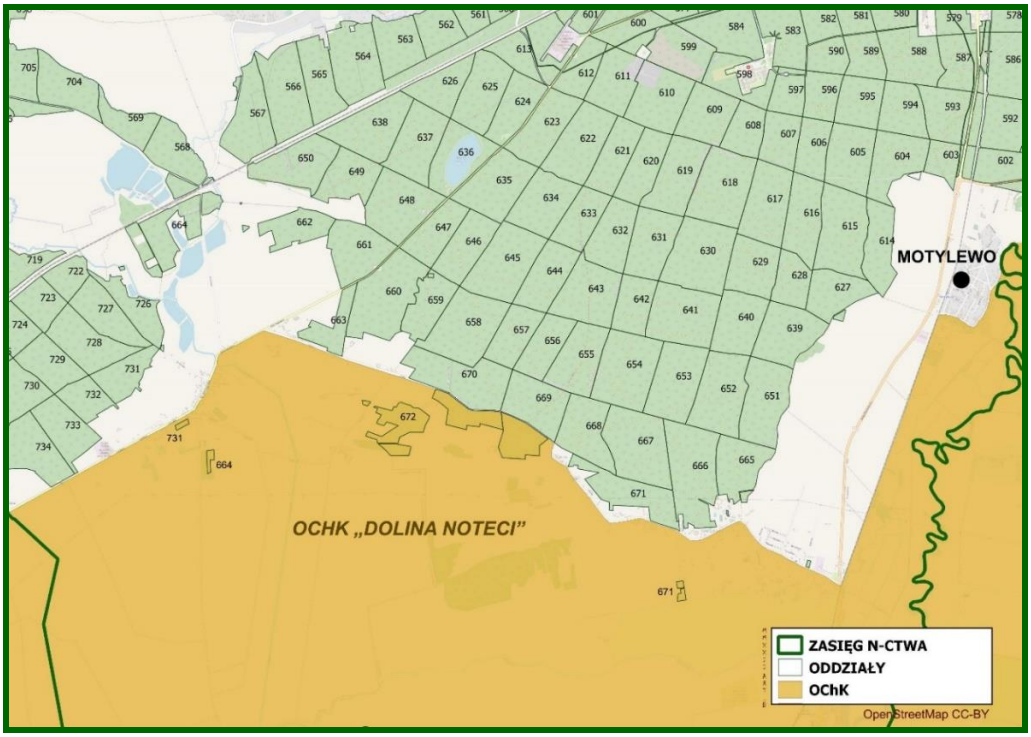

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle OChK „Dolina Noteci"

„Dolina Noteci" obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

W wyniku błędów proceduralnych, popełnionych w postępowaniu legislacyjnym, dla tego obszaru nie obowiązują zakazy, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2020 r., poz. 1614).

3.3.3. Obszary Natura 2000

Według stanu na 01.01.2022 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra występują następujące obszary Natura 2000:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO):
  - PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi”,
  - PLB300012 „Puszcza nad Gwdą”.
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
  - PLH300004 „Dolina Noteci”,
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW):
  - PLH300045 „Ostoja Pilska”.

Charakterystyka obszarów opracowana została z wykorzystaniem danych i opisów zawartych w SDF-ach (Standardowych Formularzach Danych) dla obszarów.

Zestawienie powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Pow. całkowita	Pow. w zasięgu N-ctwa	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa		
					lasy	grunty nieleśne	razem
			[ha]				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	PLB300003	Nadnoteckie Łęgi	16058,10	2590,08	7,24	1,70	8,94
2.	PLB300012	Puszcza nad Gwdą	77678,90	12104,53	10986,61	244,99	11231,60
3.	PLH300004	Dolina Noteci	50531,99	2444,75	7,24	1,70	8,94
4.	PLH300045	Ostoja Pilska	3068,62	2038,42	1749,25	109,52	1858,77
RAZEM			**147337,61**	**19177,78**	**12750,34**	**357,91**	**13108,25**

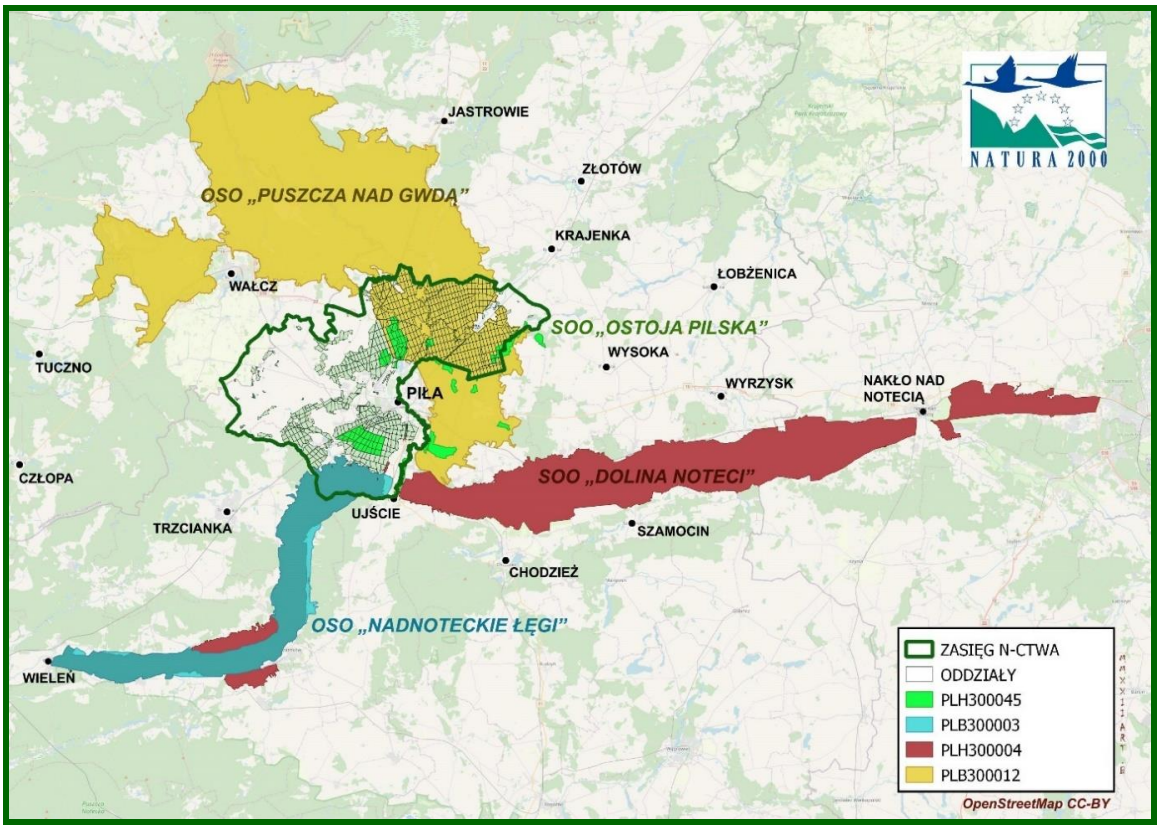

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle obszarów Natura 2000

- **PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi"**

Obszar ptasi powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Aktualne granice obszaru określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 198, poz. 1226).

Obszar zajmuje powierzchnię 16058,10 ha. Obejmuje część doliny Noteci między miejscowością Wieleń a ujściem Gwdy. Pokrywają ją łąki zalewowe, torfowiska niskie z licznymi rowami odwadniającymi, starorzecza oraz wypełnione wodą potorfia. Część terenu jest porośnięta krzewami i drzewami. Występujące tu łąki są w większości intensywnie użytkowane.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 2590,08 ha (16,1% ogólnej powierzchni OSO), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 8,94 ha. Udział poszczególnych kategorii w gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia się następująco:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 6,84 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 0,40 ha;
- grunty nieleśne – 1,70 ha.
-

W Nadleśnictwie Zdrojowa Góra obszar obejmuje oddziały: 671r,s, 672m, 730o, 731j, 734h,i,~c,~d,~h.

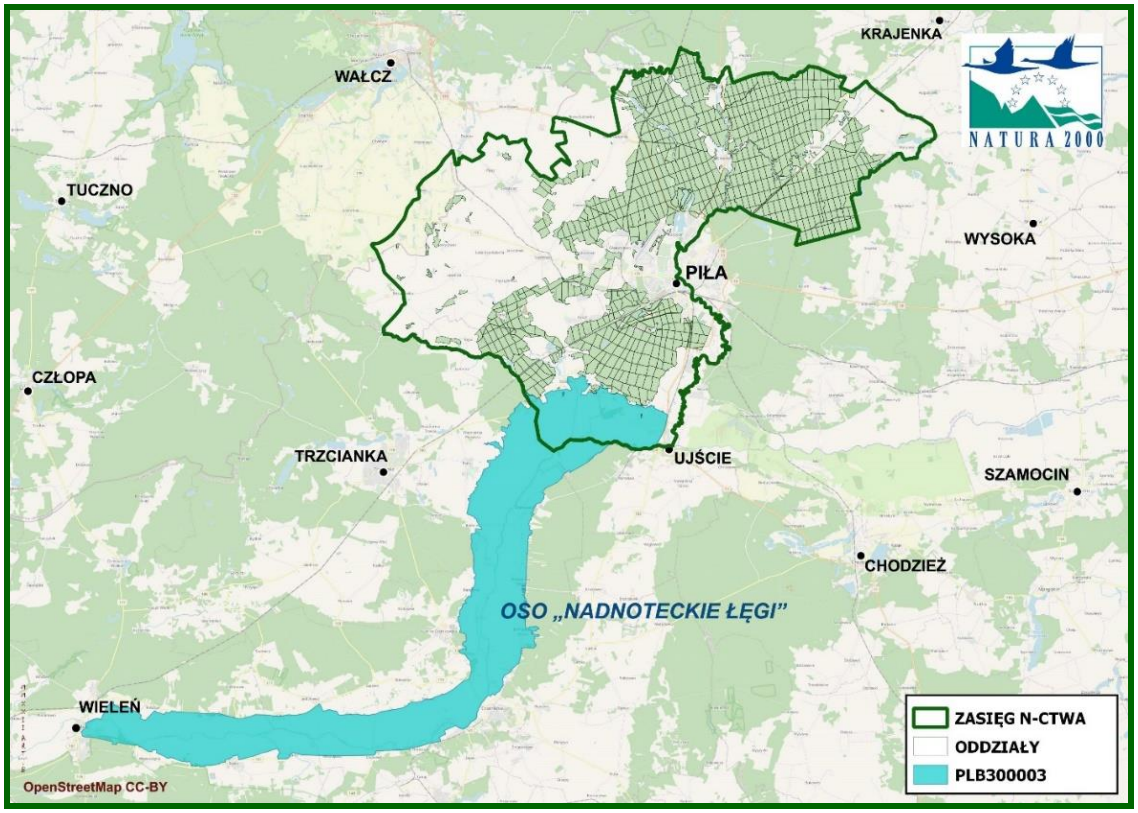

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle obszaru PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi"

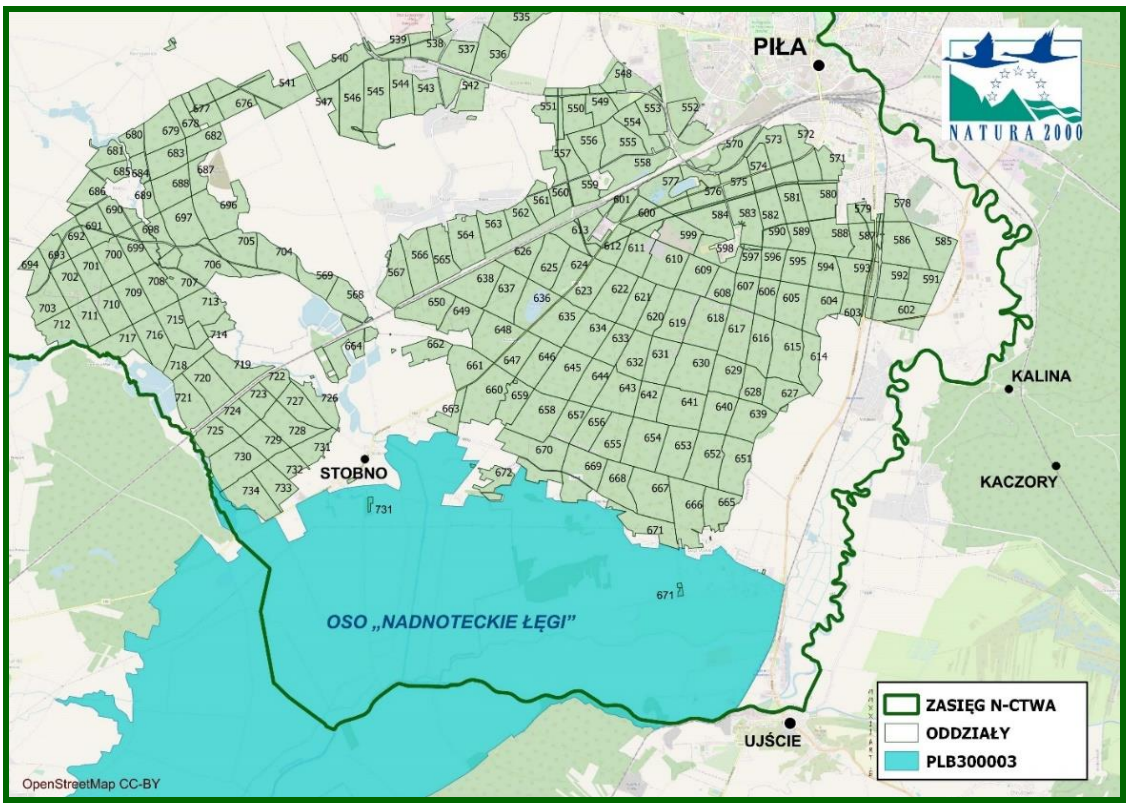

PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na październik 2020 r. wymieniono 34 gatunki ptaków z Załącznika I DP. Przedmiotem ochrony jest 10 gatunków (z oceną B lub C). Są to: bocian biały (Ciconia ciconia), gęś zbożowa (Anser fabalis), gęś białoczelna (Anser albifrons), derkacz (Crex crex), żuraw (Grus grus), siewka złota (Pluvialis apricaria), czajka zwyczajna (Vanellus vanellus), rycyk (Limosa limosa), kuklik wielki (Numenius arquata), podróżniczek (Luscinia svecica).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska przedstawiono w dalszej części Prognozy.

- **PLB300012 „Puszcza nad Gwdą"**

Obszar ptasi powołany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Aktualne granice obszaru określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 198, poz. 1226).

Obszar zajmuje powierzchnię 77678,90 ha. Położony jest w południowowschodniej części Pomorza Zachodniego, na pograniczu dwóch województw: w północnej części województwa wielkopolskiego i południowo–wschodniej części województwa zachodniopomorskiego.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 12104,53 ha (15,6% ogólnej powierzchni OSO), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 11231,60 ha. Udział poszczególnych kategorii w gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo przedstawia się następująco:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 10634,63 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 351,98 ha;
- grunty nieleśne – 244,99 ha.

W Nadleśnictwie Zdrojowa Góra obszar obejmuje oddziały:1-7, 8a-l,n-o,~a-~c, 9-13, 15-21, 23-33, 34a-c, 35a-c,f-h,k-p, ~a-~c, 38-99, 101a-g,~a,~b, 102-162, 177a-d,~a, 178-209, 214-241, 253-255, 258, 259a-k,~a,~c, 260-285, 302g-h, 303-305, 306a-g,~a,~b, 307-331, 351-358, 359a-s,cx,~a-~f, 360-363, 364a-i,~a,~b, 365-385, 386a-i,~a,~b,~d,~g, 404a-m,~a,~b, 405-436, 445-531.

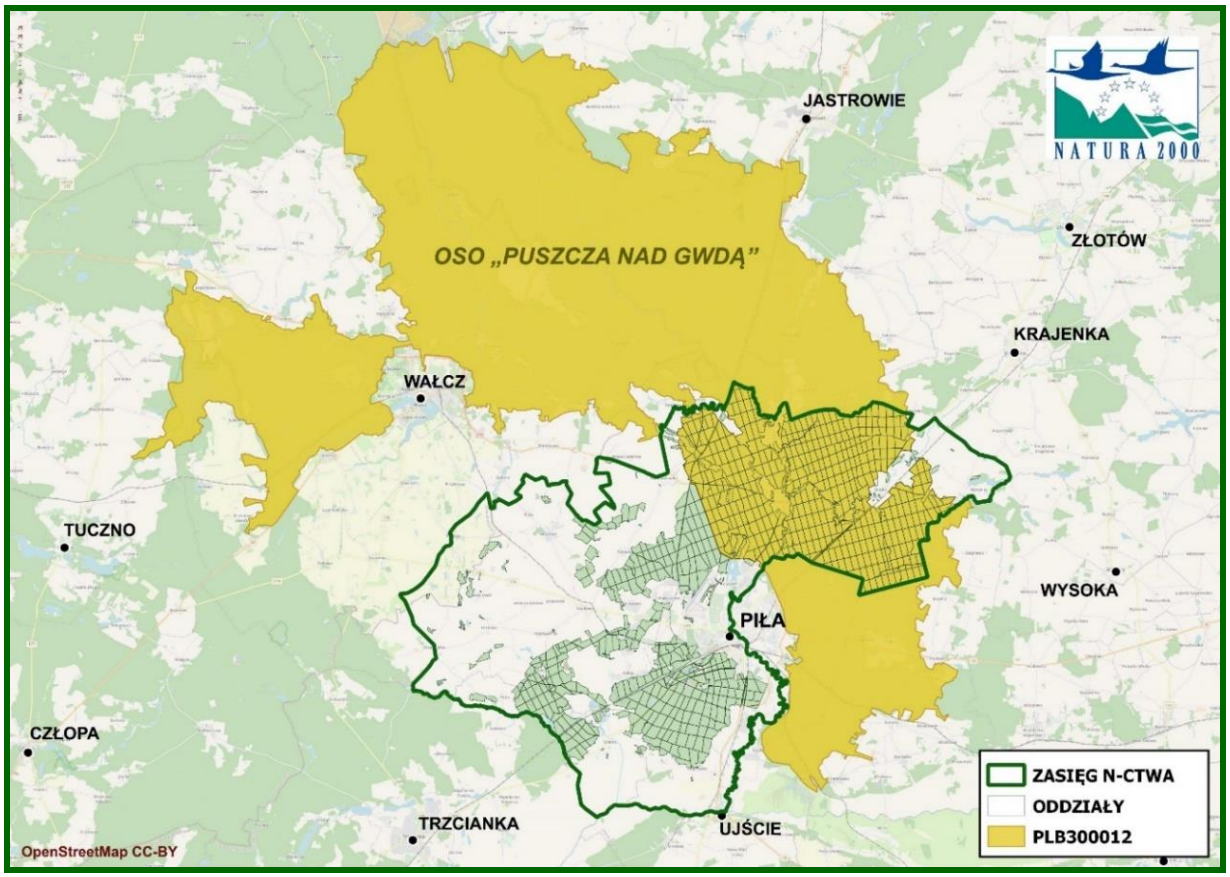

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle obszaru PLB300012 „Puszcza nad Gwdą"

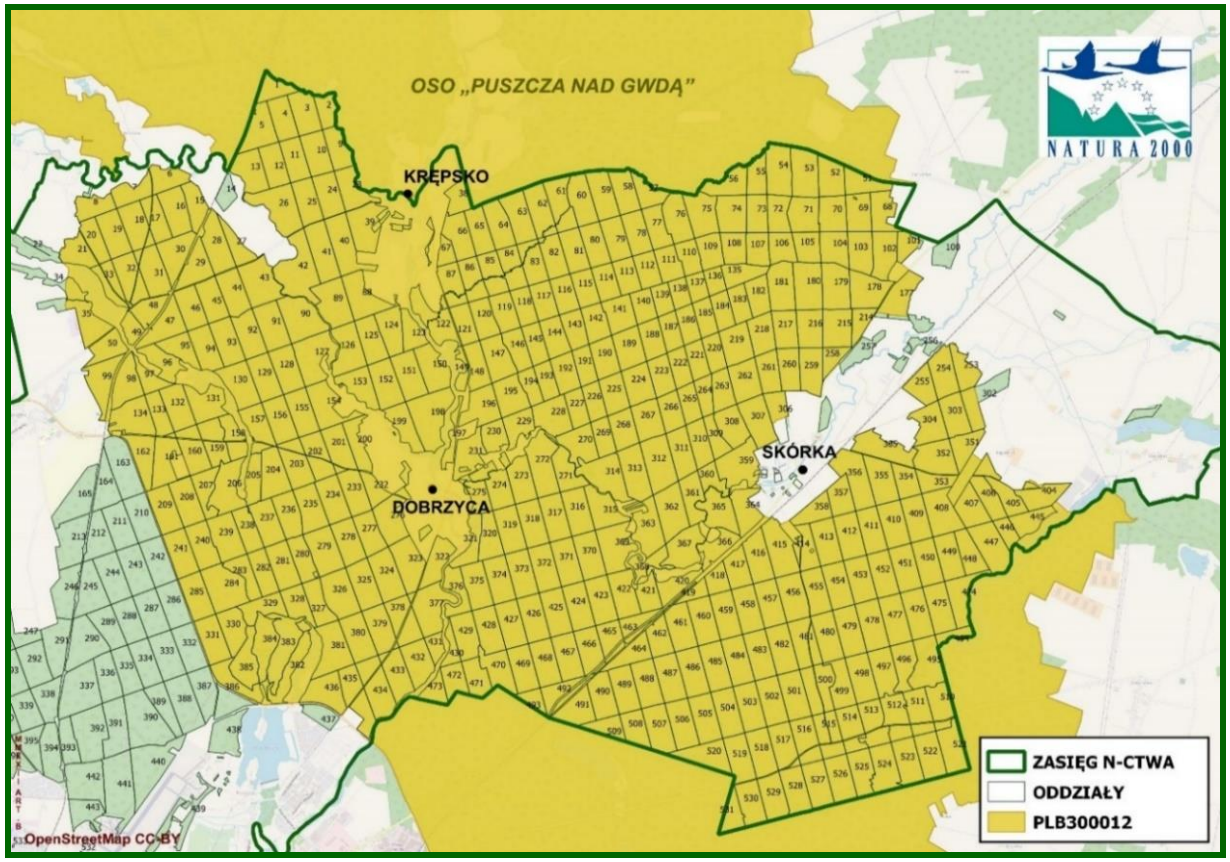

PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na styczeń 2021 r. wymieniono 31 gatunków ptaków z Załącznika I DP. Przedmiotem ochrony jest 16 gatunków (z oceną B lub C). Są to: bocian czarny (Ciconia nigra), łabędź krzykliwy (Cygnus cygnus), gągoł (Bucephala clangula), nurogęś (Mergus merganser), kania czarna (Milvus migrans), kania ruda (Milvus milvus), bielik (Haliaeetus albicilla), rybołów zwyczajny (Pandion haliaetus), żuraw (Grus grus), puchacz (Bubo bubo), włochatka (Aegolius funereus), lelek zwyczajny (Caprimulgus europaeus), zimorodek (Alcedo atthis), dzięcioł czarny (Dryocopus martius), lerka (Lullula arborea), muchołówka mała (Ficedula parva).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków i ich siedliska przedstawiono w dalszej części Prognozy.

- **PLH300004 „Dolina Noteci”**

Aktualny akt prawny dla obszaru to Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dolina Noteci (PLH300004); (Dz.U. z 2018 r., poz. 1521).

Obszar zajmuje powierzchnię 50531,99 ha. Położony jest w dwóch województwach: kujawsko-pomorskim i wielkopolskim.

W zasięgu Nadleśnictwa Obszar zajmuje powierzchnię 2444,75 ha (4,8% ogólnej powierzchni SOO), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 8,94 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 6,84 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 0,40 ha;
- grunty nieleśne – 1,70 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 671r,s, 672m, 730o, 731j, 734h-i,~c,~d,~h.

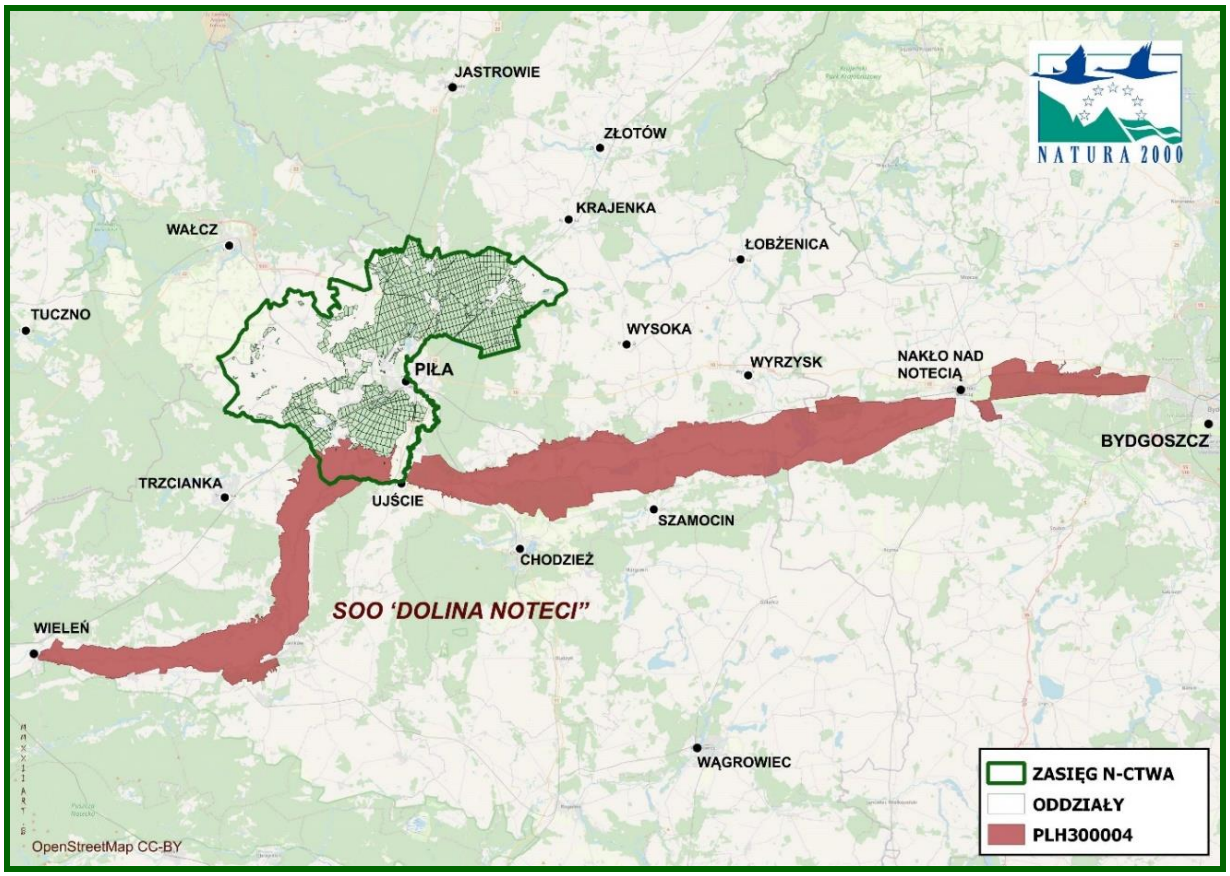

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle obszaru PLH30004 „Dolina Noteci"

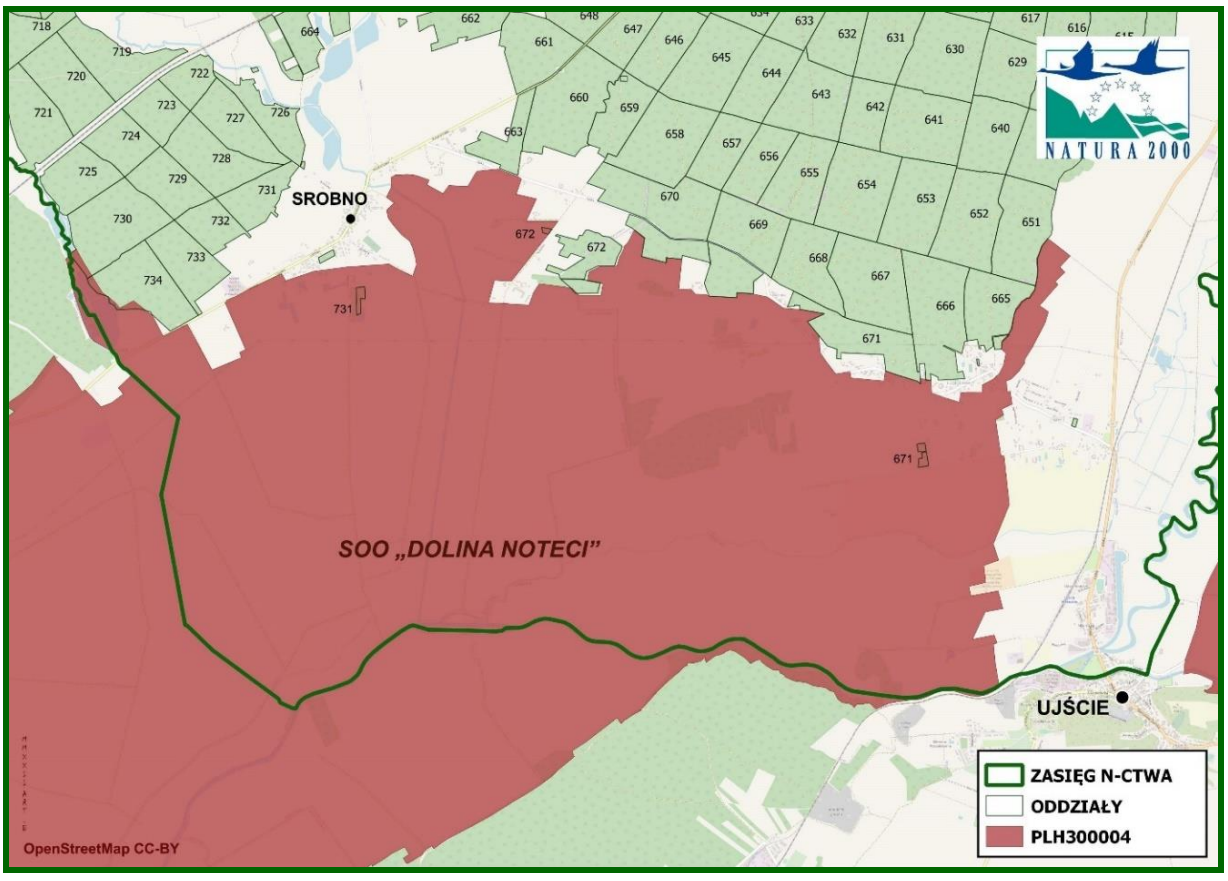

PLH300004 „Dolina Noteci" w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W SDF-ie wg aktualizacji na styczeń 2021 r. dla obszaru odnotowano 16 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 14 stanowiące przedmiot ochrony:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne,
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek,
- 4030 Suche wrzosowiska,
- 6210 Murawy kserotermiczne i ciepłolubne murawy,
- 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
- 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- 9110 Kwaśne buczyny,
- 9130 Żyzne buczyny,
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
- 9190 Kwaśne dąbrowy,
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe,
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe,
- 91I0* Ciepłolubne dąbrowy.

Dodatkowo w SDF-ie wymieniono 7 gatunków zwierząt z Załącznika II DS, w tym 4 bedące przedmiotem ochrony: 1355 wydra (Lutra lutra), 1188 kumak nizinny (Bombina bombina), 1145 piskorz (Misgurnus fossilis), 4038 czerwończyk fioletek (Lycaena helle). Również przedmiotem ochrony jest roślina 1617 starodub łąkowy (Angelica palustris).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 przedstawiono w dalszej części Prognozy.

- **PLH300045 „Ostoja Pilska”**

Obszar ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Obszar zajmuje powierzchnię 3068,62 ha. Położony jest w województwie wielkopolskim, wokół miasta Piła. W większości usytuowany jest w obrębie południowej części Doliny Gwdy, fragmentami wkracza na Równinę Wałecką, Pojezierze Krajeńskie i Dolinę Środkowej Noteci.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 2038,42 ha (66,4% ogólnej powierzchni SOO), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 1858,77 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 1693,06 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 56,19 ha;
- grunty nieleśne – 109,52 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach:158a,c-f,~a-~d, 159, 160k-l,~c, 205c,g-j,~a, 206, 207a-j,~a,~c, 208d-k,~a,~b,~d, 237f-m,~b,~c, 238-240, 280g-i,l-o,~b,~f, 281b,c,f-o,~a-~c, 282-284, 322i, 327c,~c, 328a-k,n-r,~a,~b,~d,~f, 329-330, 332f,n,~c 333, 334c-h,~a, 335f,~d,~f, 375, 376, 377a,b,m,~c, 382a-d,~a,~c, 383-385, 386d-i,~d,~f,~h, 387b-c,~b, 388a-m,~a, 389a-c,~a, 390a-g,~a, 438a-d,j,~b, 445g-i,~c, 446d,~c, 447l-p,~c,~d, 448i,~d, 474a,i-s,~b,~c,~d, 475i-l,~c-~f, 476h-k,~b,~c,~f,~g, 494, 495, 496f-h,~a,~c, 497c-d,~c-~g, 511d-f,~b, ~c, 512a-g,~a,~c-~f, 521a,b, 528j, 613p,o,~c, 618b-m,~a-~d, 619-626, 630-638, 641-646, 647a-h,~a,~c, 648a-h,~a,~b,~d,~f, 649a-j,m,o-s,~d,~f,~h, 650a-d,h,~a-~c.

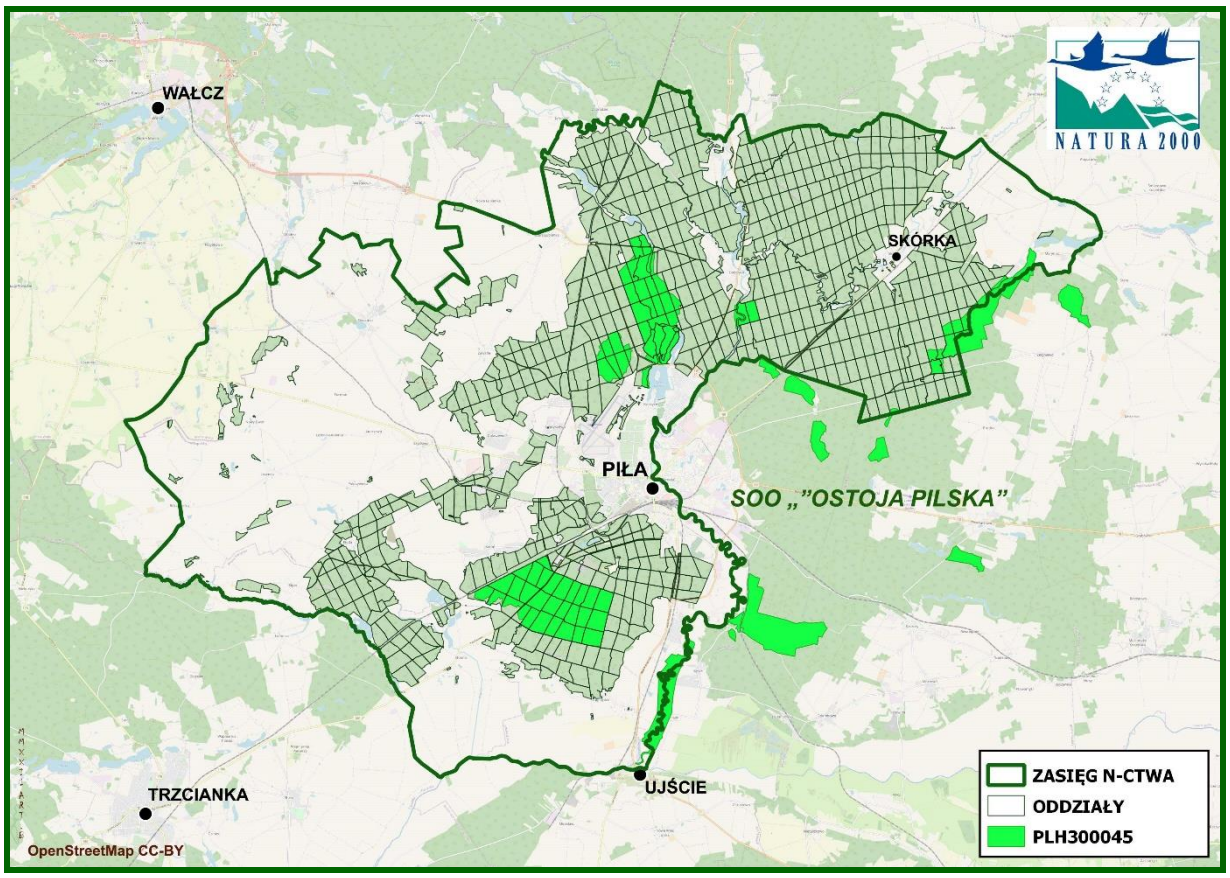

Nadleśnictwo Zdrojowa Góra na tle obszaru PLH300045 „Ostoja Pilska”

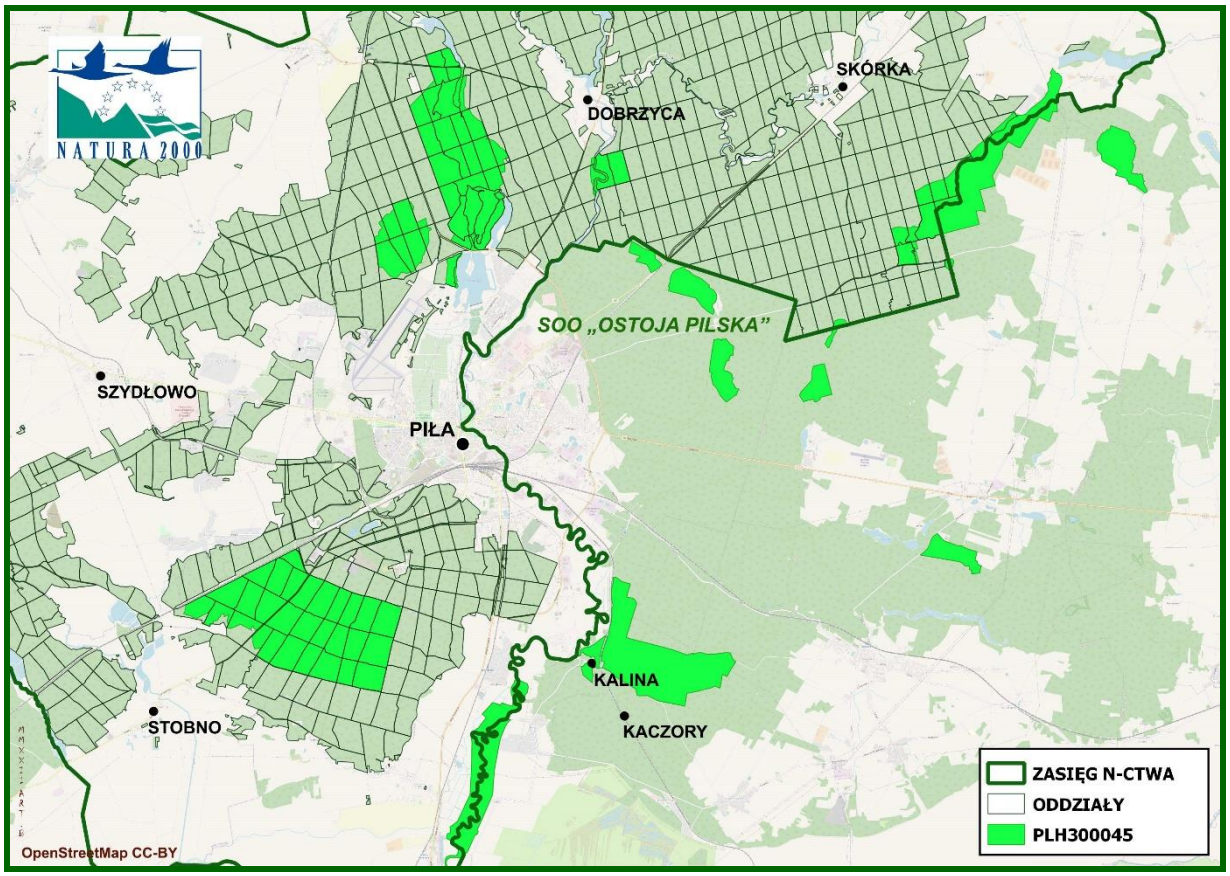

PLH300045 „Ostoja Pilska" w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W SDF-ie wg aktualizacji na styczeń 2021 r. dla obszaru odnotowano 22 rodzaje siedlisk z Załącznika I DS, wszystkie z oceną B lub C, a więc które są przedmiotem ochrony. Są to:

- 2330 Wydmy śródlądowez murawami napiaskowymi,
- 3140 Twardowodne oligotroficzne i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic,
- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne,
- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
- 3270 Zalewane muliste brzegi rzek,
- 4030 Suche wrzosowiska,
- 6120* Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe,
- 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- 7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska na niżu,
- 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością,
- 7210* Torfowiska nakredowe,
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,

- 9110 Kwaśne buczyny,
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
- 9190 Kwaśne dąbrowy,
- 91D0* Bory i lasy bagienne,
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe,
- 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe,
- 91T0 Śródlądowy bór chrobotkowy.

Dodatkowo w SDF-ie wymieniono 9 gatunków zwierząt z Załącznika II DS, w tym 8 bedących przedmiotem ochrony: 1308 Mopek zachodni (Barbastella barbastellus), 1323 Nocek Bechsteina (Myotis bechsteinii), 1324 Nocek duży (Myotis myotis), 1337 Bóbr europejski (Castor fiber), 1037 Trzepla zielona (Ophiogomphus cecilia), 1042 Zalotka większa (Leucorrhinia pectoralis), 1060 Czerwończyk nieparek (Lycaena dispar).

Również przedmiotem ochrony są 2 rośliny: 1903 Lipiennik Loesela (Liparis loeselii), 6216 Haczykowiec błyszczący (Hamatocaulis vernicosus).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 przedstawiono w dalszej części Prognozy.

3.3.4. Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra znajduje się 6 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 49,72 ha. Są to:

- **„Bagna Pszczółkowskiego”**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XXVIII/170/2014 Rady Gminy Tarnówka z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Bagna Pszczółkowskiego” na powierzchni 5,40 ha (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 2728) oraz Uchwałą Nr XXXVIII/272/2014 Rady Gminy w Krajence z dn. 8 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na powierzchni 1,54 ha (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 3320).

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 6,74 ha, położone w oddziałach: 57b,c, 74f, 75b.

Celem ochrony użytku jest zachowanie cennego fragmentu środowiska przyrodniczego, mającego duże znaczenie dla różnorodności biologicznej w szczególności ze względu na występujące tam chronione gatunki ptaków, płazów, ssaków i owadów.

- **„Uroczyska Głomi”**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XXXVIII/272/2014 Rady Gminy w Krajence z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 3320) na powierzchni 27,86 ha.

Użytek ekologiczny aktualnie obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 27,94 ha, położone w oddziałach: 271a, 272a,c,i, 314c,n,s,t, 360f, 361j, 363c,f,k,m,s, 365a,c,f, 366j,k,m, 367a,b, 421a,c, 422a.

Celem ochrony użytku jest zachowanie cennego fragmentu środowiska przyrodniczego, mającego duże znaczenie dla różnorodności biologicznej w szczególności ze względu na występujące tam chronione gatunki ptaków, płazów, ssaków i owadów.

- **„Bagna Zacisze”**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XXXVIII/272/2014 Rady Gminy w Krajence z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2014 r. poz. 3320).

Użytek ekologiczny aktualnie obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 13,06 ha, położone w oddziałach: 495c,i, 512b,c,d,f,g.

Celem ochrony użytku jest zachowanie bardzo cennych fragmentów środowiska przyrodniczego, mającego duże znaczenie dla różnorodności biologicznej.

- **„Szuwar Śródpolny”**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XIX/155/2012 Rady Gminy Szydłowo z dnia 26 września 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r. poz. 994) na powierzchni 0,68 ha.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone w oddziale 674f.

Celem ochrony użytku jest zachowanie miejsc bytowania ptactwa wodno-błotnego i płazów.

- **„Różewskie Łozowisko”**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XIX/156/12 Rady Gminy Szydłowo z dnia 26 września 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 r. Poz. 225) na powierzchni 1,10 ha.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone w oddziale 675i.

Celem ochrony użytku jest zachowanie niewielkich zbiorników astatycznych

otoczonych szuwarami i łozowiskami na granicy lasu i pól uprawnych, stanowiących miejsce bytowania ptactwa wodno-błotnego.

- **„Szuwar Stobieński”**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XXXIV/228/12 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego "Szuwar Stobnieński" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2013 poz. 60) na powierzchni 0,20 ha.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone w oddziale 726a.

Celem ochrony użytku jest zachowanie niewielkiego, śródleśnego rozlewiska, porośniętego szuwarem oraz łozowiskiem, będącego miejscem bytowania ptactwa wodno-błotnego i płazów.

3.3.5. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra usytuowany jest zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Dąbrowa”.

Zespół ten został utworzony Uchwałą Nr XLIV/311/10 Rady Gminy Szydłowo z dnia 3 września 2010 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego pod nazwą "Góra Dąbrowa" (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2010 r. Nr 223, poz. 4086). Ze względu na istotne naruszenie prawa uchwała ta została unieważniona na podstawie Rozstrzygnięcia Nadzorczego Nr KN.PI.-3.0911-251/10 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 6 października 2010 r. Na tej podstawie Rada Gminy Szydłowo ustanowiła Uchwałę Nr IV/29/11 z dnia 10 lutego 2011 r. zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczego pod nazwą „Góra Dąbrowa” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2011 r. Nr 78, poz. 1353 ha.

Obszar położony jest w gminie Szydłowo, w województwie wielkopolskim, o powierzchni 170,93 ha, w tym grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra zajmują 98,11 ha (grunty leśne zalesione i niezalesione – 96,37 ha; grunty związane z gospodarką leśną – 1,74 ha).

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 300, 301 ,350.

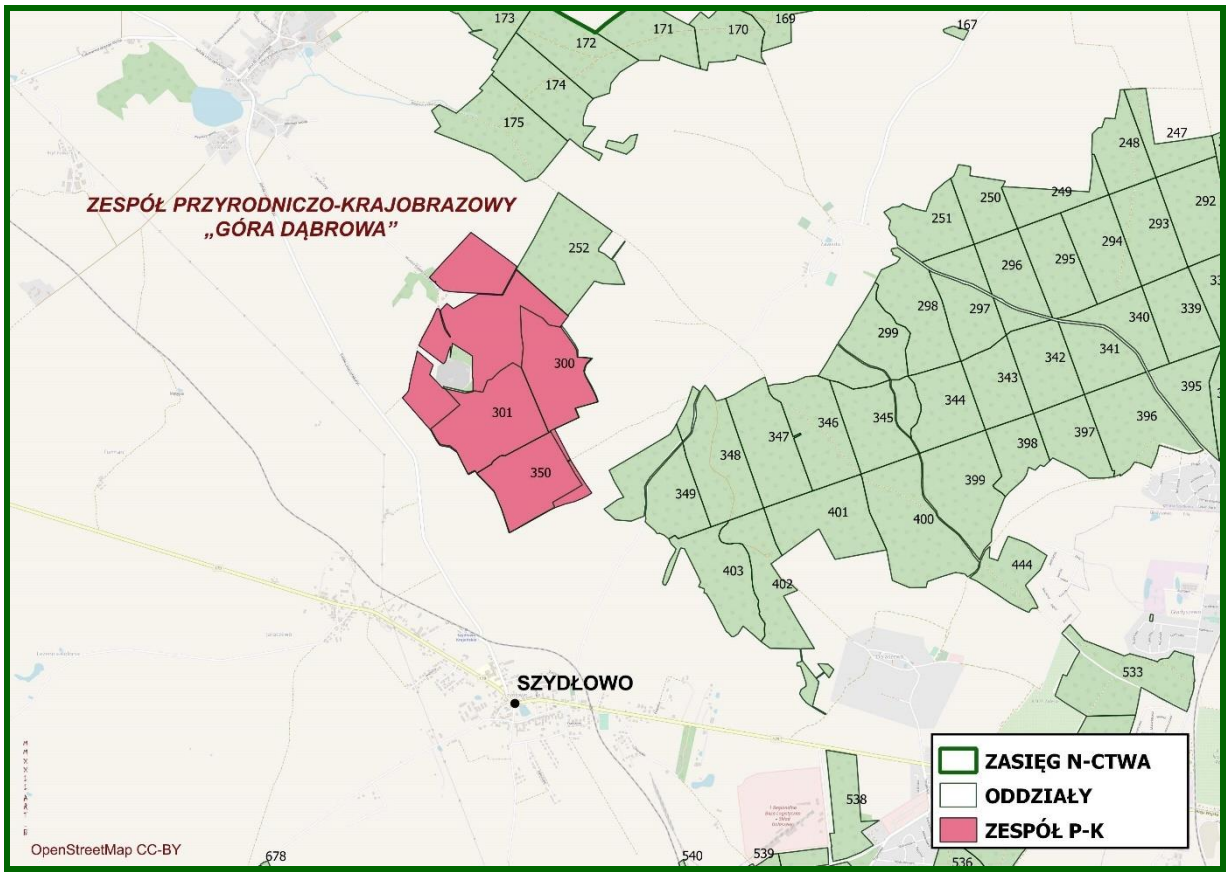

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Dąbrowa” na tle Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Chroniony obszar obejmuje najwyższe wzniesienie Północnej Wielkopolski – Górę Dąbrowę o wysokości 207,1 m n.p.m. Góra uznawana jest za doskonały punkt widokowy, z którego zobaczyć można m.in. na północy pofałdowany krajobraz Pojezierza Wałeckiego, Góry Rzadkowskie oraz Dębową Górę. Lokalne społeczeństwo uznaje Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Góra Dąbrowa” za ważny element promocji regionu, a położenie obszaru w pobliżu miejsca historycznego i ośrodka kultu religijnego Sanktuarium Maryjnego w Skrzatuszu stanowi dodatkową atrakcję dla przyjeżdzających gości.

Celem utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego jest:

1) ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego;
2) zachowanie walorów historycznych, widokowych, przyrodniczych i estetycznych;
3) zapobieganie trwałym zniekształceniom i zmianom ukształtowania powierzchni ziemi;
4) zachowanie rolniczo-leśnego charakteru obszaru przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju funkcji pielgrzymkowych i turystycznych.

3.3.6. Pomniki przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra występuje 5 obiektów uznanych za pomniki przyrody: 4 drzewa (modrzew europejski, dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, wiąz pospolity) i 1 grupa drzew (6 szt. dębów szypułkowych).

W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których występują pomniki przyrody.

3.3.7. Ochrona gatunkowa

Jak podano w Programie ochrony przyrody, informacje o występowaniu na gruntach Nadleśnictwa chronionych gatunków uzyskano z różnych źródeł, przede wszystkim z opracowań i dokumentacji sporządzanych dla form ochrony przyrody, danych Nadleśnictwa, literatury oraz obserwacji własnych. Część informacji o występowaniu chronionych gatunków uzyskano także podczas taksacji drzewostanów w terenie.

Zestawienie gatunków podlegających ochronie gatunkowej na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Grupa organizmów	Gatunki objęte ochroną ścisłą	Gatunki objęte ochroną częściową	Razem	Gatunki wymienione w załącznikach Dyrektyw EU*
1	2	3	4	5
Porosty		2	2	
Glony		1	1	
Widłaki		3	3	
Mchy	2	22	24	
Rośliny naczyniowe	9	13	22	1
Owady	3	5	8	3
Pijawki		1	1	
Ślimaki		1	1	
Ryby	1	2	3	3
Płazy	6	6	12	12
Gady		5	5	2
Ptaki	104	6	110	33
Ssaki	8	14	22	8

*Gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej i z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

Uwzględniając aktualne rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), na terenie Nadleśnictwa stwierdzono 50 gatunków roślin chronionych i 2 gatunki porostów, z czego 11 objęte ochroną ścisłą, a pozostałe 41 – częściową.

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych, w tym mapach będących załącznikiem do Prognozy. Pospolite gatunki mszaków (brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, rokietnik pospolity, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy), które nie były szczegółowo zinwentaryzowane, nie oznaczano na mapach.

Lista chronionych gatunków zwierząt została sporządzona w oparciu o wszelkie dostępne dane. Na tej podstawie liczbę gatunków chronionych występujących na terenie Nadleśnictwa określono na 162 gatunki zwierząt, w tym: 8 owadów, 1 pijawki, 1 ślimaka, 3 ryby, 12 płazów, 5 gadów, 110 ptaków i 22 ssaków.

W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (rośliny) oraz podawane z obszaru Nadleśnictwa, czyli z obszaru jego zasięgu terytorialnego (zwierzęta). Część z tych gatunków zasiedla tereny nieleśne, doliny rzeczne, zbiorniki wodne, łąki, pastwiska itp., w związku z czym nie będą one zasadniczo objęte oddziaływaniem Planu. W analizach wpływu Planu na chronione gatunki odniesiono się jedynie do tych gatunków, na które Plan może mieć wpływ, a więc głównie do gatunków typowo leśnych lub gatunków, które są związane ze środowiskami nieleśnymi, ale zabiegi wykonywane w Planie mogą oddziaływać na ich siedliska.

3.3.8. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na formy ochrony przyrody

- **Rezerwat przyrody**

Planowanie działań w rezerwatach przyrody, w myśl ustawy o ochronie przyrody, może odbywać się wyłącznie w planach ochrony sporządzanych dla tych rezerwatów lub w postaci zadań ochronnych zatwierdzanych przez organ nadzorujący, czyli Regionalną Dyrekcję Ochrony Środowiska. Wg tych przepisów, Plan nie zawiera żadnych wskazań gospodarczych lub ochronnych w odniesieniu do gruntów znajdujących się w rezerwacie.

Zgodnie z zapisami Planu, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

Rezerwat „Kuźnik" znajduje się w otoczeniu lasów użytkowanych gospodarczo, lecz ewentualne zabiegi i działania wykonywane w pobliżu nie będą miały wpływu na cele ochrony rezerwatu, ponieważ jego celem jest ochrona ekosystemu leśnego, stanowisk chronionych

gatunków roślin oraz ochrona obecnego reżimu hydrologicznego wód powierzchniowych i gruntowych.

Ogólnie należy więc stwierdzić, że oceniany Plan dla Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, przy uwzględnieniu powyższych wskazań, nie będzie implikował negatywnych oddziaływań na cele ochrony rezerwatu przyrody.

- **Obszary chronionego krajobrazu**

Występujące w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra obszary chronionego Krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy" oraz „Dolina Noteci" aktualnie nie posiadają wprowadzonych zakazów czy też wskazań ochronnych. W programie ochrony przyrody zawarta jest informacja, że Nadleśnictwo powinno przestrzegać zapisów wprowadzonych w uchwałach sejmiku właściwego województwa, gdy takie dokumenty zostaną zatwierdzone.

Należy podkreślić, że ta forma ochrony przyrody obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Oznacza to, że należy ją uznawać za dość liberalną, nie powodującą ograniczenia normalnie prowadzonej gospodarki leśnej. Katalog zakazów możliwych do wprowadzenia w obszarach chronionego krajobrazu, które wymienione zostały w art. 24 ustawy o ochronie przyrody, nie zawiera bezpośrednich obostrzeń odnoszących się do elementów będących przedmiotem planowania urządzeniowego. W związku z tym, nie stwierdza się, aby zapisy Planu mogły negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody realizowaną w ramach tej formy ochrony przyrody.

- **Obszary Natura 2000**

Analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH300004 Dolina Noteci oraz PLB300012 Puszcza nad Gwdą przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt (innych niż ptaki) będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 PLH300045 Ostoja Pilska przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 PLB300003 Natnoteckie Łęgi przedstawiono w dalszej części Prognozy.

- **Użytki ekologiczne**

Na gruntach Nadleśnictwa wyznaczonych zostało 6 użytków ekologicznych (40 wyłączeń) o łącznej powierzchni 49,72 ha. Plan nie zawiera wskazań gospodarczych dla wydzieleń objętych tą formą ochrony przyrody. Pewien wpływ może wiązać się natomiast z zabiegami wykonywanymi w otoczeniu tych obiektów, przy czym oddziaływanie to jest zależne od rodzaju użytku ekologicznego. Może ono wystąpić w przypadku obszarów bagiennych, podmokłych, będących wrażliwymi na wszelkie zaburzenia. Związane jest to zwłaszcza z wykonywaniem cięć zupełnych lub uprzątających oraz następującego po nim przygotowania gleby w bliskim sąsiedztwie takich siedlisk, a także możliwymi zmianami warunków wodnych.

Nie przewiduje się natomiast negatywnego oddziaływania w odniesieniu do użytków stanowiących zadrzewienia, łąki, pastwiska, lub role, chyba, że na tych gruntach zdiagnozowano siedliska przyrodnicze z Załącznika I DS.

→ **„Bagna Pszczółkowskiego”**

W wyłączeniach wchodzących w skład UE, oddz.: 57c, 74f, 75b zidentyfikowano siedlisko przyrodnicze z Załącznika I DS o nazwie twardowodne oligotroficzne i mezotroficzne zbiorniki *z podwodnymi łąkami ramienic* (3140). Oddziaływanie Planu może wystąpić w związku z wykonywaniem cięć zupełnych lub uprzątających, a także możliwymi zmianami warunków wodnych. Wokół tego obiektu cięcia zupełne zaplanowano w oddz. 56i (IB – 95%) oraz w oddz. 76c (IB – 95%). W programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na siedlisko, związane z pozostawieniem strefy buforowej o szerokości 20-40 m (dostosowanej do warunków terenowych) od brzegu zbiornika. Jeżeli w ramach pozostawienia 5% masy będzie wyznaczona strefa buforowa wokół siedliska 3140 znajdującego się w granicach UE „Bagna Pszczółkowskiego”, to wówczas realizacja Planu nie będzie miała negatywnego wpływu na ten obiekt.

→ **„Uroczyska Głomi”**

Użytek ten obejmuje pastwkiska, łąki oraz bagna. W oddz. 360f oraz 365a zidentyfikowano siedlisko przyrodnicze z Załącznika I DS o nazwie *niżowe i górskie świeże łąki użytko*wane ekstensywnie (6510). W programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zalecenia odnośnie tego rodzaju typu siedliska, związane m.in. z koszeniem po 15 czerwca, z usuwaniem pokosu. Nie przewiduje się natomiast negatywnego oddziaływania związanego z prowadzeniem działań gospodarczych związanych z użytkowaniem rębnym w odniesieniu do gruntów stanowiących

łąki i pastwiska, natomiast wokół bagna w oddz. 365c na gruntach przylegających brak wskazań gospodarczych.

→ **„Bagna Zacisze"**

Użytek ekologiczny obejmujący bagna. Oddziaływanie Planu może wystąpić w związku z wykonywaniem cięć zupełnych lub uprzątających, a także możliwymi zmianami warunków wodnych. Wokół wyłączeń wchodzących w skład tego obiektu cięcia zupełne zaplanowano w oddz. 512a (IB – 85%) oraz w oddz. 495g (IIIAU – 95%). W programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na bagna, związane z pozostawieniem strefy buforowej o szerokości 20-40 m (dostosowanej do warunków terenowych) od brzegu obiektu. Jeżeli w ramach pozostawienia 15% i 5% masy będzie wyznaczona strefa buforowa wokół wyłączeń wchodzących w skład UE, to wówczas realizacja Planu nie będzie miała negatywnego wpływu na ten obiekt.

→ **„Szuwar Śródpolny"**

Użytek ekologiczny obejmujący bagna. W Planie wyłączenia bezpośrednio przylegające do obiektu pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dlatego też nie przwiduje się negatywnego oddziaływania na ten użytek.

→ **„Różewskie Łozowisko"**

Użytek ekologiczny obejmujący bagna. W Planie wyłączenia bezpośrednio przylegające do obiektu pozostawiono bez wskazań gospodarczych, dlatego też nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na ten użytek.

→ **„Szuwar Stobieński"**

Użytek ekologiczny obejmujący bagna, położony wśród gruntów innej własności, dlatego też realizacja Planu nie będzie miała negatywnego oddziaływania na ten obiekt.

- **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy**

W programie ochrony przyrody przedstawiono zakazy wynikające z ustanowienia tej formy ochrony. Zakazy te nie ograniczają żadnych zapisów wynikających z planowania wskazań gospodarczych w Planie.

- **Pomniki przyrody**

W programie ochrony przyrody przedstawiono postępowanie odnośnie pomników przyrody, dotyczące przestrzegania zakazów wynikających z ustanowienia tej formy ochrony, właściwego oznakowania w terenie oraz uzgadniania ewentualnych działań z właściwym

ogranem (Radą Gminy lub RDOŚ).

Znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa pomniki przyrody nie są bezpośrednio zagrożone w wyniku realizacji zaprojektowanych zabiegów, ponieważ ta forma ochrony przyrody nie może być nimi objęta. Obiekty te zostały zinwentaryzowane, a ich wykaz wraz z lokalizacją został zamieszczony w programie ochrony przyrody.

W większości wyłączeń, w których znajdują się pomniki przyrody nie projektowano żadnych zabiegów (oddz. 290n, 376h), w jednym przypadku zaplanowano odnowienie złożone, a w jednym cięcia rębne: Rb IIIAU (oddz. 290i). W tym przypadku należy w szczególności zapewnić ścisły nadzór nad pracą robotników leśnych, co dotyczy zarówno ścinki, jak i zrywki drewna. W oddz. 290i należy pozostawić co najmniej 5-arową kępę drzewostanu wokół drzewa stanowiącego pomnik przyrody (dąb szypułkowy).

Zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody, jednym z podstawowych zakazów, jakie mogą być wprowadzone w odniesieniu do pomników przyrody jest zakaz ich niszczenia lub uszkadzania. W sytuacji wykonywania prac leśnych w pododdziale z pomnikiem przyrody należy kierować się wskazaniami zawartymi w programie ochrony przyrody, tak aby nie doprowadzić do przypadkowego jego uszkodzenia lub zniszczenia.

Pod warunkiem zastosowania się do powyższych wskazań, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ocenianego projektu Planu urządzenia lasu na pomniki przyrody.

- **Ochrona gatunkowa**

W programie ochrony przyrody przedstawiono metody ochrony w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową, dotyczące m.in. naniesienia znanych stanowisk na odpowiednie mapy tematyczne, ewentualnego pozostawienia biogrup na zrębach, wytyczenia szlaków zrywkowych, przeprowadzenia szkoleń dla pracowników z rozpoznawania cennych gatunków, pozostawiania drzew martwych i zamierających oraz bardziej szczegółowe wytyczne dla wybranych gatunków zwierząt.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na populacje gatunków roślin i zwierząt chronionych przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na formy ochrony przyrody

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub Prognozie	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
1.	Rezerwat przyrody	W Planie, w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.	Wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.	+
2.	Obszary chronionego krajobrazu	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów.	OChK nie posiadają wprowadzonych zakazów czy też wskazań ochronnych. W programie ochrony przyrody zawarta jest informacja, że Nadleśnictwo powinno przestrzegać zapisów, gdy dokumenty zostaną zatwierdzone.	+
3.	Obszary Natura 2000	Dokładną analizę wpływu Planu na obszary Natura 2000 zamieszczono w rozdziałach 4.2. i 4.3. Prognozy.		
4.	Użytki ekologiczne	UE „Bagna Pszczółkowskiego" – w oddz. 57c, 74f, 75b siedlisko 3140 – wokół obiektu w oddz. 56i (Rb IB 95%), oddz. 76c (Rb IB 95%); UE „Uroczyska Głomi" –w oddz. 360f siedlisko 6510; UE „Bagna Zacisze" – wokół obiektu w oddz. 512a (Rb IB 85%), oddz. 495g (Rb IIIAU 95%); UE „Szuwar Śródpolny" – bez wskazań wokół obiektu; UE „Różewskie Łozowisko" – bez wskazań wokół obiektu; UE „Szuwar Stobieński" – wokół obiektu grunty innej własności.	W programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na siedlisko 3140 i bagna, związane z pozostawieniem strefy buforowej o szerokości 20-40 m (dostosowanej do warunków terenowych) od brzegu obiektu oraz przedstawiono zalecenia odnośnie siedliska 6510, związane m.in. z koszeniem po 15 czerwca, z usuwaniem pokosu.	+
5.	ZPK Góra Dąbrowa	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów.	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych.	
6.	Pomniki przyrody	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów, w których występują pomniki.	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych. Pozostawienie kepy ok. 5 ar w oddz. 290i podczas wykonywania Rb IIIAU.	+
7.	Ochrona gatunkowa	Dokładną analizę wpływu Planu na gatunki chronione zamieszczono w rozdziałach 4.1.3. i 4.1.4. Prognozy.		

[1)] Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona według planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Jednakże niektóre zapisy Planu wymagają dokładniejszej analizy bądź wyjaśnień. Dotyczą one:

- gruntów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000;
- gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- projektów w zakresie infrastruktury technicznej.

3.4.1. Obszary Natura 2000

Zawarte w Planie wskazania gospodarcze dotyczą prowadzenia gospodarki leśnej m.in. na terenach objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Ich wpływ na elementy chronionych siedlisk przyrodniczych oraz na miejsca występowania gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar, przedstawiono w dalszej części Prognozy W tym punkcie dokonano oceny zasobów leśnych na początek okresu obowiązywania Planu, tj. wg stanu na 1.01.2022 r.

- **PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi”**

Obszar ptasi PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi” zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra 2590,08 ha, tj. 16,13% ogólnej powierzchni OSO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują jednak tylko łącznie 8,94 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 6,84 ha (tylko 7 wyłączeń), grunty związane z gospodarką leśną 0,40 ha, grunty nieleśne 1,70 ha.

Typy siedliskowe lasu

Tło siedliskowe gruntów Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLB300003 Nadnoteckie Łęgi tworzy OlJ – 3,97 ha (58,04%), BMśw – 1,50 ha (21,93%) oraz LMśw – 1,37 ha (20,03%).

Struktura wiekowa

Analizując strukturę klas wieku można stwierdzić, że drzewostany zarządzane przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra są w IVa klasie wieku (1,37 ha), IVb klasie wieku (3,42 ha) oraz w VI klasie wieku (2,05 ha). Przeciętny wiek tych drzewostanów wynosi 78 lat.

Struktura pionowa

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLB300003 Nadnoteckie Łęgi są drzewostanami jednopiętrowymi.

Bogactwo gatunkowe

Zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów jest pochodną występujących tu siedlisk leśnych. Drzewostany jednogatunkowe występują na 4,79 ha, natomiast drzewostany dwugatunkowe zajmują 2,05 ha.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Na siedlisku OlJ gatunkiem panującym jest olsza, natomiast na siedlisku BMśw i LMśw występują drzewostany z panującą sosną.

Biorąc pod uwagę gatunki rzeczywiste udział przedstawia się następująco: olsza 48,98%, sosna 35,38% i brzoza 15,64% powierzchni.

Pochodzenie

Są to drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia. Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 1,37 ha.

Starodrzewy

Powierzchnia drzewostanów dojrzałych (rębnych i starszych) w obszarze PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra zajmują łącznie 2,05 ha, czyli ok. 29,97 % powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Głównym gatunkiem panującym jest olsza.

Zniekształcenia

Borowacenie

Analizy wskazują, iż objawy średniego borowacenia widoczne są na 20,0% powierzchni obszaru, natomiast na pozostałej powierzchni nie odnotowano tego zniekształcenia.

Monotypizacja

Na tym niewielkim fragmencie gruntów Nadleśnictwa monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że odnotowano czeremchę późną w warstwie podszytu w 1 wyłączeniu oraz robinię akacjową w warstwie przestoi w 1 wyłączeniu.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" nie stwierdzono stanowisk roślin objętych prawną ochroną.

Zwierzęta chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" nie stwierdzono stanowisk zwierząt objętych prawną ochroną.

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 10 gatunków ptaków. Są to: bocian biały (Ciconia ciconia), gęś zbożowa (Anser fabalis), gęś białoczelna (Anser albifrons), derkacz (Crex crex), żuraw (Grus grus), siewka złota (Pluvialis apricaria), czajka zwyczajna (Vanellus vanellus), rycyk (Limosa limosa), kuklik wielki (Numenius arquata), podróżniczek (Luscinia svecica).

Biorąc pod uwagę ich potencjale biotopy oraz charakterystykę obszaru w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, można stwierdzić, że tylko w wyłączeniu na siedlisku OlJ, w drzewostanie olszowym może okresowo gniazdować żuraw.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ Planu na przedmioty ochrony w obszarze.

➢ PLB300012 „Puszcza nad Gwdą"

Obszar ptasi PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra 12104,53 ha, tj. 15,6% ogólnej powierzchni OSO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 11231,60 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 10634,63 ha, grunty związane z gospodarką leśną 351,86 ha, grunty nieleśne 244,99 ha.

Typy siedliskowe lasu

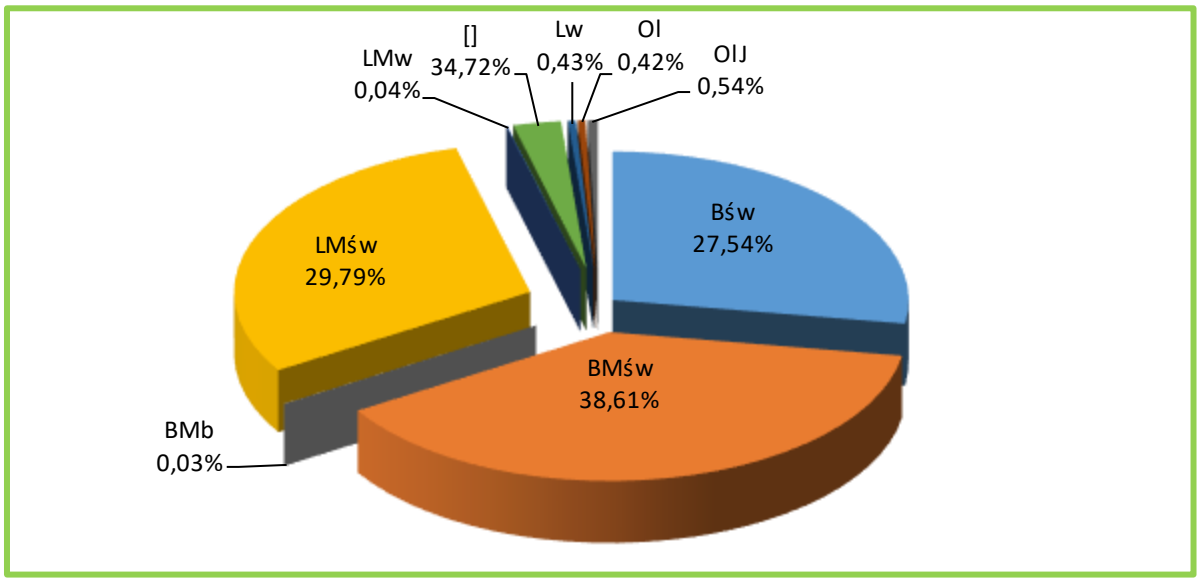

Zestawienie typów siedliskowych lasu w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Tło siedliskowe obszaru tworzy BMśw – 4041,84 ha (38,61%), LMśw – 3118,02 ha (29,79%) oraz Bśw – 2882,79 ha (27,54%). Siedliska borowe występują na 66,18% powierzchni. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują: świeże - 98,54% (10315,19 ha), wilgotne - 0,47% (49,29 ha), bagienne - 0,99% (103,07 ha).

Struktura wiekowa

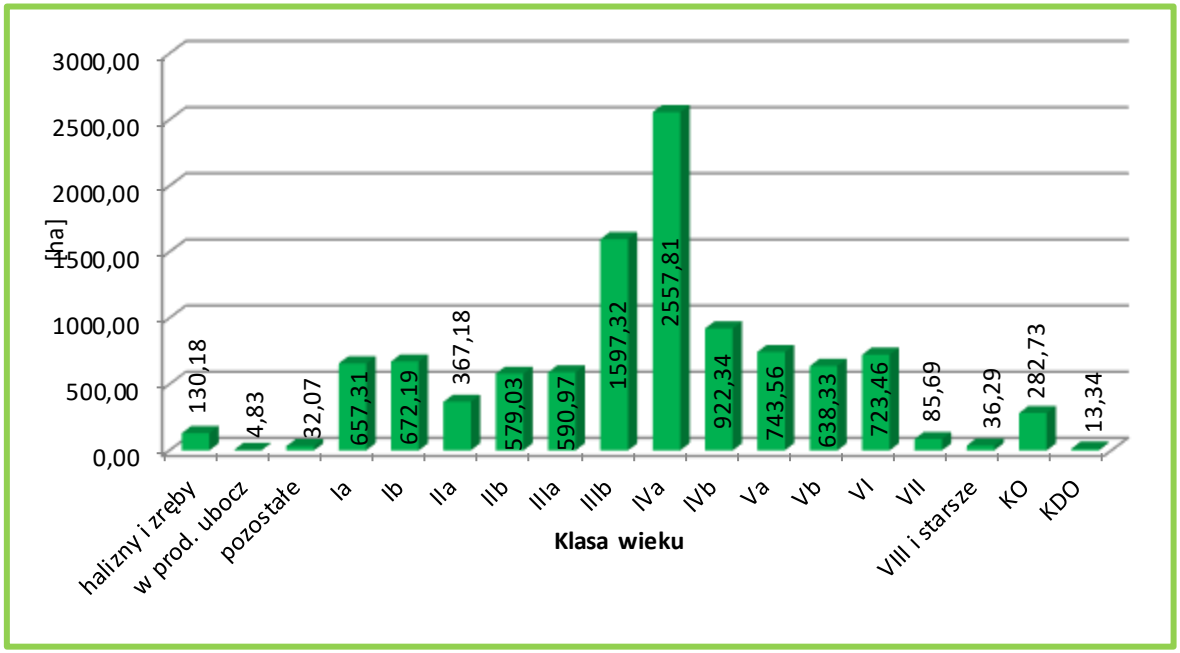

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg klas i podklas wieku w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W strukturze wiekowej w OSO „Nadnoteckie Łęgi" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra dominują drzewostany w IVa podklasie wieku (2557,81 ha – 24,44% powierzchni gruntów zalesionych). Grunty niezalesione stanowią 1,6% powierzchni gruntów leśnych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 64 lata.

Struktura pionowa

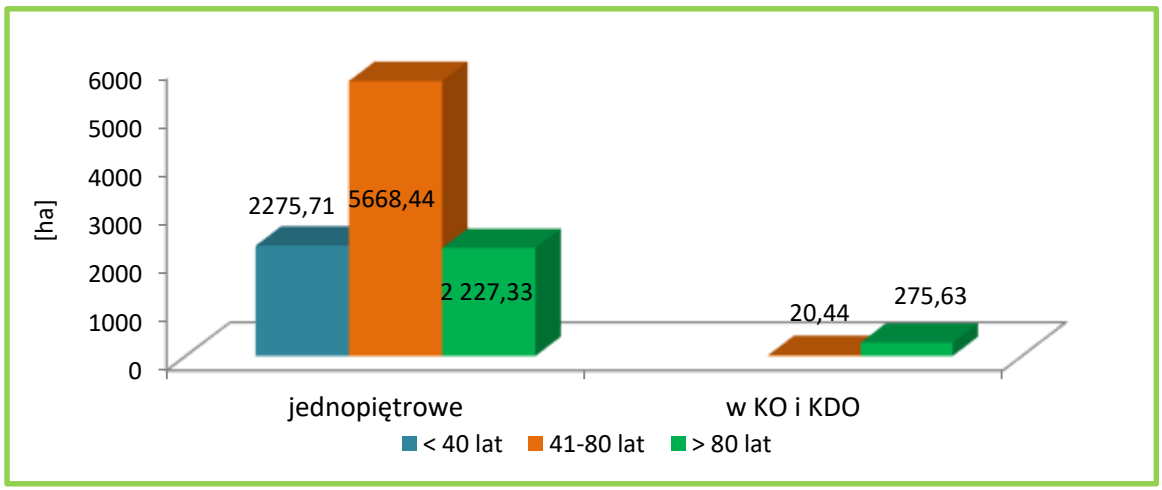

Struktura pionowa drzewostanów w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" są głównie drzewostanami jednopiętrowymi (97,2%). Drzewostany w KO i KDO stanowią tylko 2,8% powierzchni. Dodatkowo można zauważyć, że na powierzchni 1200,01 ha zaewidencjonowano drzewostany z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra (o różnym stopniu pokrycia). W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe.

Bogactwo gatunkowe

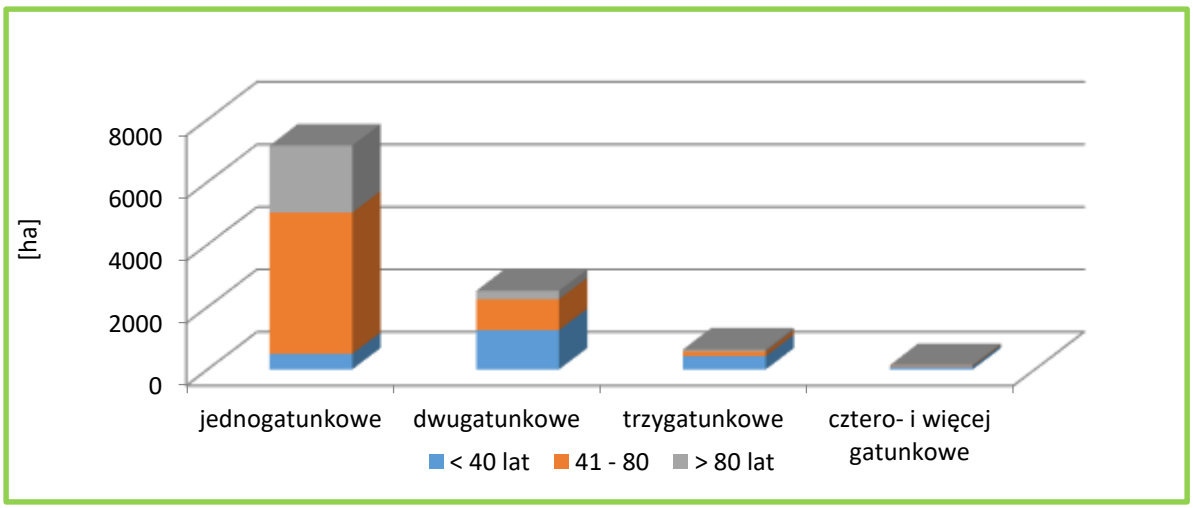

Powierzchnia drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Drzewostany Nadleśnictwa Zdrojowa Góra w zasięgu obszaru PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" są średnio zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 68,5% i dwugatunkowe – 25,1%. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe (6,1%). Drzewostany cztero- i więcej gatunkowe zajmują 1,3% powierzchni gruntów zalesionych.

Gatunki panujące i rzeczywiste

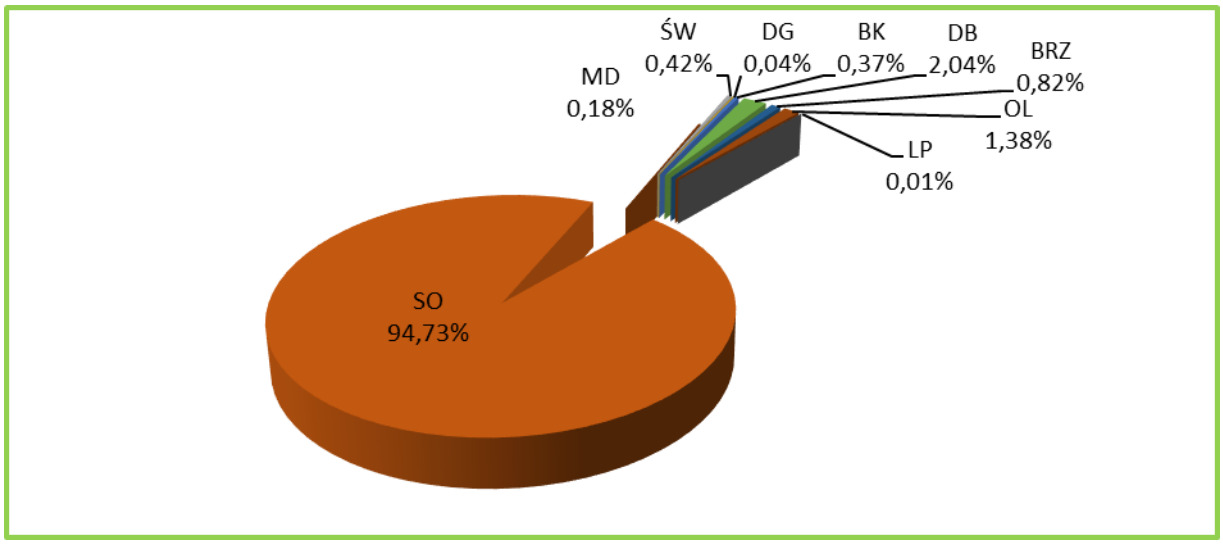

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W lasach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra w zasięgu obszaru PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" jako gatunki panujące występuje 9 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 94,73% powierzchni. Udział gatunków iglastych w na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wynosi 95,37%.

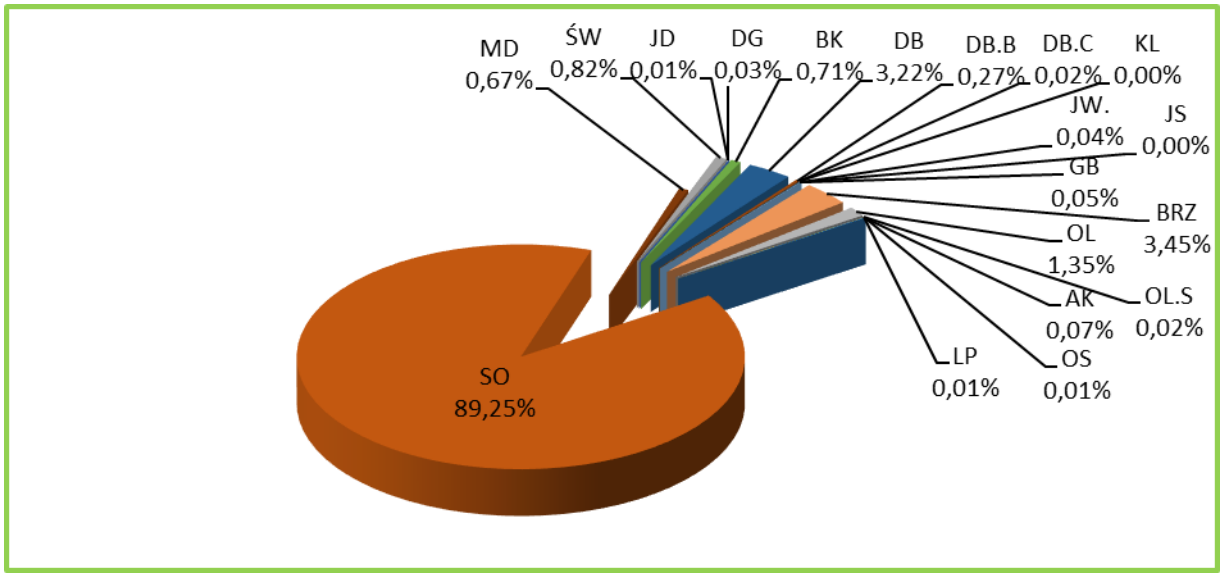

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 5,48%. Pozostałe gatunki wchodzą częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących. Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków iglastych wynosi 90,78%.

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 10457,92 ha (99,9%). Niewielka część (3,79 ha) jest pochodzenia odroślowego lub z samosiewu (5,84 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 4748,43 ha – 45,4% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Powierzchnia drzewostanów dojrzałych (rębnych i starszych) w obszarze PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wynosi 2546,51 ha (23,9% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych), w tym drzewostanów ponad 100-letnich – 1077,83 ha. Głównym gatunkiem panującym jest sosna na 94,4% powierzchni lasów dojrzałych w obszarze.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 38,3% powierzchni Nadleśnictwa, na 23,4% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 2,2% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych. Na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (36,1%).

Monotypizacja

Monotypizacja jest wyróżniana wówczas, gdy udział drzewostanów jednego gatunku i jednej klasy wieku wynosi 50-80% powierzchni kompleksu leśnego (*monotypizacja częściowa*) lub ponad 80% (*monotypizacja pełna).* Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w obszarze PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" można wyróżnić 3 kompleksy, w których występuje monotypizacja. Są to:

- I kompleks o powierzchni ponad 600 ha (oddz.: 458-462, 482-489, 501-509, 517-520, 526-528) i wieku 60-70 lat;
- II kompleks o powierzchni ponad 300 ha (oddz.: 254, 255, 302-305, 352, 355-358, 410-414) i wieku 60-70 lat;
- III kompleks o powierzchni ponad 100 ha (oddz.: 316-318, 369-372) i wieku 65-70 lat.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że gatunki obcego pochodzenia nie występują jako gatunki panujące w drzewostanach na tym obszarze.

Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na terenie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (poj, mjsc)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzieleń				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Czeremcha późna		21		517	
2.	Daglezja zielona	4	24		4	2
3.	Dąb czerwony	4	46	3	6	
4.	Jodła jednobarwna			1		
5.	Kasztanowiec biały		6			
6.	Klon jesionolistny				1	
7.	Robinia akacjowa	4	64	2	34	10
8.	Sosna Banksa		3			1
9.	Sosna czarna				1	1
10.	Sosna wejmutka		9		4	1
11.	Śnieguliczka biała				9	
12.	Świerk srebrny					1
13.	Żywotnik zachodni				1	
RAZEM		**12**	**167**	**6**	**577**	**16**

Zinwentaryzowano 12 wyłączeń z gatunkami obcymi w składzie drzewostanu, a także 167 wyłączeń, gdzie gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami. W 6 wyłączeniach gatunki wpisano do warstwy nalotu, podrostu i podsadzeń, a w 577 wyłączeniach występują w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień oraz w 16 wyłączeniach występują w warstwie przestoi i zakrzewień.

Pod względem gatunkowym największy problem jest z czeremchą późną, którą stwierdzono w 517 wyłączeniach, co stanowi 21% liczby wszystkich wyłączeń w obszarze.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" zinwentaryzowano **45** gatunków roślin i **2** gatunki porostów objętych prawną ochroną, w tym: **11 –** ścisłą, **36 –** częściową. Są to:

- porosty: brodaczka kępkowa (Usnea hirta), Chrobotki – rodzaj (Cladonia ssp.);
- glony: ramienica kosmata (Chara hispida);
- widłaki: widłak jałowcowaty (Lycopodium annotinum);
- mszaki: bielistka siwa (Leucobryum glaucum), błyszcze woskowate (Tomentypnum nitens), brodawkowiec czysty (Pseudoscleropodium purum), drabik drzewkowaty (Climacium dendroides), gajnik lśniący (Hylocomnium splendens), mokradłoszka zaostrzona (Calliergonella cuspidata), płonnik cienki (Polytrichum strictum), płonnik pospolity (Polytrichum commune), próchniczek błotny (Aulacomnium palustre), rokietnik pospolity (Pleurozium schreberi), torfowiec błotny (Sphagnum palustre), torfowiec brodawkowaty (Sphagnum papillosum), torfowiec czerwonawy (Sphagnum rubellum), torfowiec frędzlowaty (Sphagnum fimbriatum), torfowiec kończysty (Sphagnum fallax), torfowiec magellański (Sphagnum magellanicum), torfowiec nastroszony (Sphagnum squarrosum), torfowiec obły (Sphagnum teres), torfowiec ostrolistny (Sphagnum capillifolium), torfowiec pogięty (Sphagnum flexuosum), torfowiec Russowa (Sphagnum russowii), torfowiec spiczastolistny (Sphagnum cuspidatum), widłozą b kędzierzawy (Dicranum polysetum), widłozą b miotłowy (Dicranum scoparium);
- rośliny naczyniowe: bagnica torfowa (Scheuchzeria palustris), bagno zwyczajne (Ledum palustre), bażyna czarna (Empetrum nigrum), bobrek trójlistkowy (Menyanthes trifoliata), cis pospolity (Taxus baccata), grzybienie białe (Nymphaea alba), jarząb brekinia (Sorbus torminalis), jaskier wielki (Ranunculus lingua), kłoć wiechowata (Cladium mariscus), kruszczyk błotny (Epipactis palustris), kukułka krwista (Dactylorhiza incarnata), kukułka szerokolistna (Dactylorhiza majalis), lilia złotogłów (Lilium martagon), lipiennik Loesela (Liparis loeselii), modrzewnica zwyczajna (Andromeda polifolia), nasięźrzał pospolity (Ophioglossum vulgatum), pływacz drobny (Utricularia minor), rosiczka okrągłolistna (Drosera rotundifolia), śnieżyczka przebiśnieg (Galanthus nivalis).

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych (mapy rozmieszczenia), również zamieszczonych jako załącznik do prognozy.

Zwierzęta chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" stwierdzono

występowanie **151** gatunków zwierząt objętych prawną ochroną, w tym: **8 owadów, 1 pijawka, 1 ślimak, 3 ryby, 11 płazów, 4 gady, 104 ptaki i 22 ssaki.**

Lista gatunków powstała na podstawie szczegółowej obserwacji lub na podstawie potencjalnych miejsc występowania, biorąc pod uwagę strukturę drzewostanów i siedlisk na analizowanym obszarze. Są to:

- owady: biegacz gładki (Carabus glabratus), biegacz pomarszczony (Carabusintricatus), biegacz skórzasty (Carabus coriaceus), biegacz zielonozłoty (Carabus auronitens), czerwończyk nieparek (Lycaena dispar), trzepla zielona (Ophiogomphus cecilia), trzmiel leśny (Bombus pratorum), zalotka większa (Leucorrhinia pectoralis);
- pijawki: pijawka lekarska (Hirudo medicinalis);
- ślimaki: ślimak winniczek (Helix pomatia);
- ryby: głowacz białopłetwy (Cottus gobio), głowacica (Hucho hucho), piskorz (Misgurnus fossilis);
- płazy: grzebiuszka ziemna (Pelobates fuscus), kumak nizinny (Bombina bombina), ropucha paskówka (Bufo calamita), ropucha szara (Bufo bufo), ropucha zielona (Bufo viridis) rzekotka drzewna (Hyla arborea), traszka zwyczajna (Lissotriton vulgaris), żaba jeziorkowa (Rana lessonae), żaba moczarowa (Rana arvalis), żaba śmieszka (Rana ridibunda), żaba trawna (Rana temporaria), żaba wodna (Rana esculenta);
- gady: jaszczurka zwinka (Lacerta agilis), jaszczurka żyworodna (Zootoca vivipara), padalec zwyczajny (Anguis fragilis), zaskroniec zwyczajny (Natrix natrix), żmija zygzakowata (Vipera berus);
- ptaki: bąk (Botaurus stellaris), bielik (Haliaeetus albicilla), błotniak stawowy (Circus aeruginosus), błotniak zbożowy (Circus cyaneus), bocian biały (Ciconia ciconia), bocian czarny (Ciconia nigra), bogatka (Parus major), cyraneczka (Anas crecca), cyranka (Anas querquedula), cierniówka (Curruca communis), czajka (Vanellus vanellus), czapla siwa (Ardea cinerea), czapla biała (Ardea alba), czarnogłówka (Poecile montanus), czubatka (Lophophanes cristatus), derkacz (Crex crex), drozd śpiewak (Turdus philomelos), dudek (Upupa epops), dzięcioł czarny (Dryocopus martius), dzięcioł duży (Dendrocopos major), dzięcioł średni (Dendrocopos medius), dzięcioł zielony (Picus viridis), dzięciołek (Dendrocopos minor), dzwoniec (Chloris chloris), gągoł (Bucephalaclangula), gąsiorek (Lanius collurio), gil (Pyrrhula pyrrhula), grubodziób (Coccothraustes coccothraustes), jarzębatka (Sylvia nisoria), jastrząb (Accipiter gentilis), kania czarna (Milvus migrans), kania ruda (Milvus milvus), kapturka (Sylvia atricapilla), kobuz (Falco subbuteo), kokoszka (Gallinula chloropus), kormoran (Phalacrocorax carbo), kos (Turdus merula),

kowalik (Sitta europaea), krakwa (Mareca strepera), krogulec (Accipiter nisus), kropiatka (Porzana porzana), kruk (Corvus corax), kszyk (Gallinago gallinago), kukułka (Cuculus canorus), kulczyk (Serinus serinus), kwiczoł (Turdus pilaris), lelek (Caprimulgus europaeus), lerka (Lullula arborea), łabędź krzykliwy (Cygnus cygnus), łabędź niemy (Cygnus olor), makolągwa (Linaria cannabina), mazurek (Passer montanus), modraszka (Cyanistes caeruleus), muchołówka szara (Muscicapa striata), muchołówka mała (Ficedula parva), muchołówka żałobna (Ficedula hypoleuca), mysikrólik (Regulus regulus),myszołów (Buteo buteo), nurogęś (Mergus merganser), orlik krzykliwy (Aquila pomarina), ortolan

(Emberiza hortulana), orzechówka (Nucifraga caryocatactes), pełzacz leśny (Certhia familiaris), piecuszek (Phylloscopus trochilus), perkoz dwuczuby (Podiceps cristatus), perkoz rdzawoszyi (Podiceps grisegena), perkoz zausznik (Podiceps nigricollis), perkozek (Tachybaptus ruficollis), piegża (Currura curruca), pierwiosnek (Phylloscopus collybita), pleszka (Phoenicurus phoenicurus), pliszka siwa (Motacilla alba), pokląskwa (Saxicola rubetra), pokrzywnica (Prunella modularis), potrzos (Emberiza schoeniclus), puchacz (Bubo bubo), pustułka (Falco tinnunculus), puszczyk (Strix aluco), raniuszek (Aegithalos caudatus), remiz (Remiz pendulinus), rudzik (Erithacus rubecula), rybołów (Pandion haliaetus), sikora uboga (Poecile palustris), sosnówka (Periparus ater), sowa uszata (Asio otus), sójka (Garrulus glandarius), sóweczka (Glaucidium passerinum), sroka (Pica pica), srokosz (Lanius excubitor), strumieniówka (Locustella fluviatilis), strzyżyk (Troglodytes troglodytes), szczygieł (Carduelis carduelis), szpak (Sturnus vulgaris), świergotek drzewny (Anthus trivialis), świergotek polny (Anthus campestris), świerszczak (Locustella naevia), świstunka leśna (Phylloscopus sibilatrix), trzciniak (Acrocephalus arundinaceus), trzmielojad (Pernis apivorus), trznadel zwyczajny (Emberiza citrinella), wilga (Oriolus oriolus), włochatka (Aegolius funereus), wodnik (Rallus aquaticus), wrona siwa (Corvus cornix), zaganiacz (Hippolais icterina), zielonka (Porzana parva), zięba (Fringilla coelebs), zimorodek (Alcedo atthis), zniczek (Regulus ignicapilla), żuraw (Grus grus);

- ssaki: badylarka pospolita (Micromys minutus), bóbr europejski (Castor fiber), gacek brunatny (gacek wielkouch) (Plecotus auritus), gronostaj (Mustela erminea), jeż wschodni (Erinaceus roumanicus), karczownik ziemnowodny (Arvicola amphibius), kret (Talpa europaea), łasica (Mustela nivalis), mopek zachodni (Barbastella barbastellus), mroczek późny (Eptesicus serotinus), mysz zaroślowa (Apodemus sylvaticus), nocek Bechsteina (Myotis bechsteinii), nocek duży (Myotis myotis), nocek rudy (Myotis daubentonii), ryjówka aksamitna (Sorex araneus), ryjówka malutka (Sorex minutus), rzęsorek mniejszy

(Neomys anomalus), rzęsorek rzeczek (Neomys fodiens), wiewiórka Sciurus vulgaris), wilk (Canis lupus), wydra (Lutra lutra).

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 16 gatunków ptaków. Są to: bocian czarny (Ciconia nigra), łabędź krzykliwy (Cygnus cygnus), gągoł (Bucephala clangula), nurogęś (Mergus merganser), kania czarna (Milvus migrans), kania ruda (Milvus milvus), bielik (Haliaeetus albicilla), rybołów zwyczajny (Pandion haliaetus), żuraw (Grus grus), puchacz (Bubo bubo), włochatka (Aegolius funereus), lelek zwyczajny (Caprimulgus europaeus), zimorodek (Alcedo atthis), dzięcioł czarny (Dryocopus martius), lerka (Lullula arborea), muchołówka mała (Ficedula parva).

Biorąc pod uwagę ich potencjale biotopy oraz charakterystykę obszaru w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, można stwierdzić, że część z tych gatunków może gniazdować na tym terenie.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ Planu na przedmioty ochrony w obszarze.

➢ PLH300004 „Dolina Noteci”

Obszar siedliskowy PLH300004 „Dolina Noteci” zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra 2444,75 ha, tj. 4,8% ogólnej powierzchni SOO. Obszar ten na gruntach Nadleśnictwa pokrywa się z obszarem ptasim PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi”, więc przedstawiona poniżej charakterystyka jest taka sama, jak obszaru ptasiego. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 8,94 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 6,84 ha, grunty związane z gospodarką leśną 0,40 ha, grunty nieleśne 1,70 ha.

Typy siedliskowe lasu

Tło siedliskowe gruntów Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH300004 „Dolina Noteci” tworzy OlJ – 3,97 ha (58,04%), BMśw – 1,50 ha (21,93%) oraz LMśw – 1,37 ha (20,03%).

Struktura wiekowa

Analizując strukturę klas wieku można stwierdzić, że drzewostany zarządzane przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra są w IVa klasie wieku (1,37 ha), IVb klasie wieku (3,42 ha) oraz w VI klasie wieku (2,05 ha). Przeciętny wiek tych drzewostanów wynosi 78 lat.

Struktura pionowa

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH300004 „Dolina Noteci” są drzewostanami jednopiętrowymi.

Bogactwo gatunkowe

Zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów jest pochodną występujących tu siedlisk

leśnych. Drzewostany jednogatunkowe występują na 4,79 ha, natomiast drzewostany dwugatunkowe zajmują 2,05 ha.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Na siedlisku OlJ gatunkiem panującym jest olsza, natomiast na siedlisku BMśw i LMśw występują drzewostany z panującą sosną.

Biorąc pod uwagę gatunki rzeczywiste udział przedstawia się następująco: olsza 48,98%, sosna 35,38% i brzoza 15,64% powierzchni.

Pochodzenie

Są to drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia. Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 1,37 ha.

Starodrzewy

Powierzchnia drzewostanów dojrzałych (rębnych i starszych) w obszarze PLH300004 „Dolina Noteci" zlokalizowanych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra zajmują łącznie 2,05 ha, czyli ok. 29,97 % powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Głównym gatunkiem panującym jest olsza.

Zniekształcenia

Borowacenie

Analizy wskazują, iż objawy średniego borowacenia widoczne są na 20,0% powierzchni obszaru, natomiast na pozostałej powierzchni nie odnotowano tego zniekształcenia.

Monotypizacja

Na tym niewielkim fragmencie gruntów Nadleśnictwa monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że odnotowano czeremchę późną w warstwie podszytu w 1 wyłączeniu oraz robinię akacjową w warstwie przestoi w 1 wyłączeniu.

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH300004 „Dolina Noteci" nie stwierdzono stanowisk roślin objętych prawną ochroną.

Zwierzęta chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH300004 „Dolina Noteci" nie stwierdzono stanowisk zwierząt objętych prawną ochroną.

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 14 typów siedlisk

z Załącznika I DS, 4 gatunki zwierząt z Załącznika II DS i 1 gatunek rośliny z Załącznika II DS.

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony ani gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony w analizowanym obszarze.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ Planu na przedmioty ochrony w obszarze.

➢ PLH300045 „Ostoja Pilska”

Obszar siedliskowy PLH300045 „Ostoja Pilska” zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra 2038,42 ha, tj. 66,4% ogólnej powierzchni SOO. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 1858,77 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 1693,06 ha, grunty związane z gospodarką leśną 56,19 ha, grunty nieleśne 109,52 ha.

Typy siedliskowe lasu

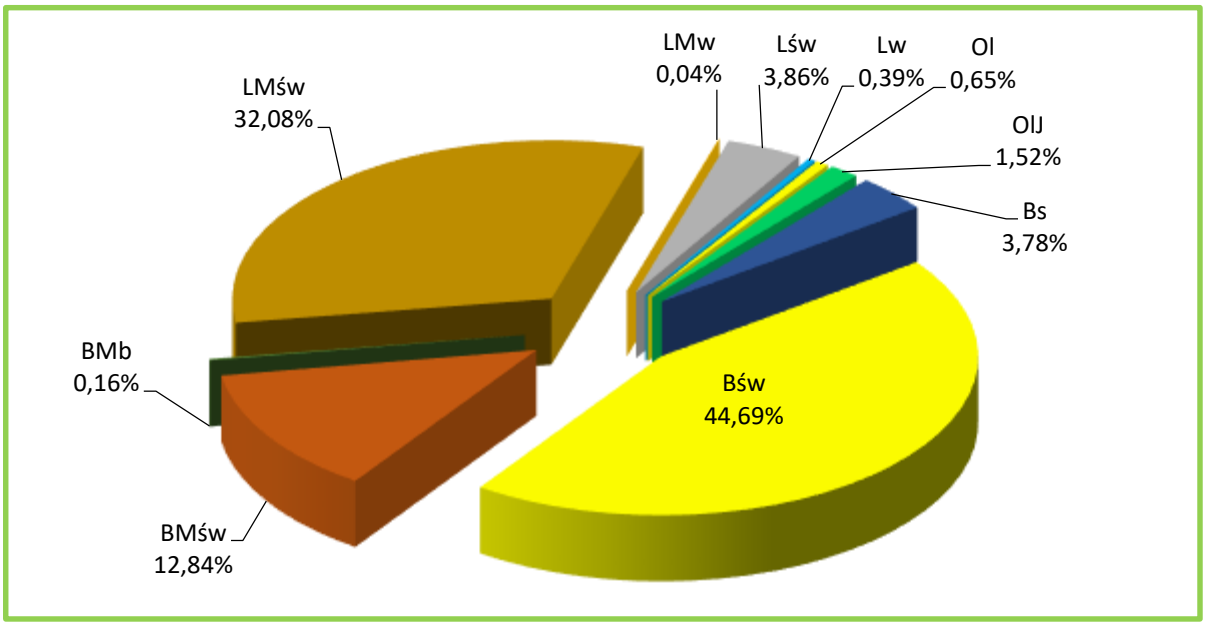

Zestawienie typów siedliskowych lasu w PLH300045 „Ostoja Pilska” na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Tło siedliskowe obszaru tworzą: Bśw – 750,79 ha (44,69% powierzchni gruntów zalesionych), LMśw -538,86 ha (32,08%), BMśw – 215,69 ha (12,84%). Pozostałe siedliska zajmują w sumie 10,39%. Siedliska borowe występują łącznie na 61,47%. Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują: świeże – 97,25% (1633,72 ha), wilgotne - 0,43% (7,21 ha), bagienne – 2,32% (39,05 ha).

Struktura wiekowa

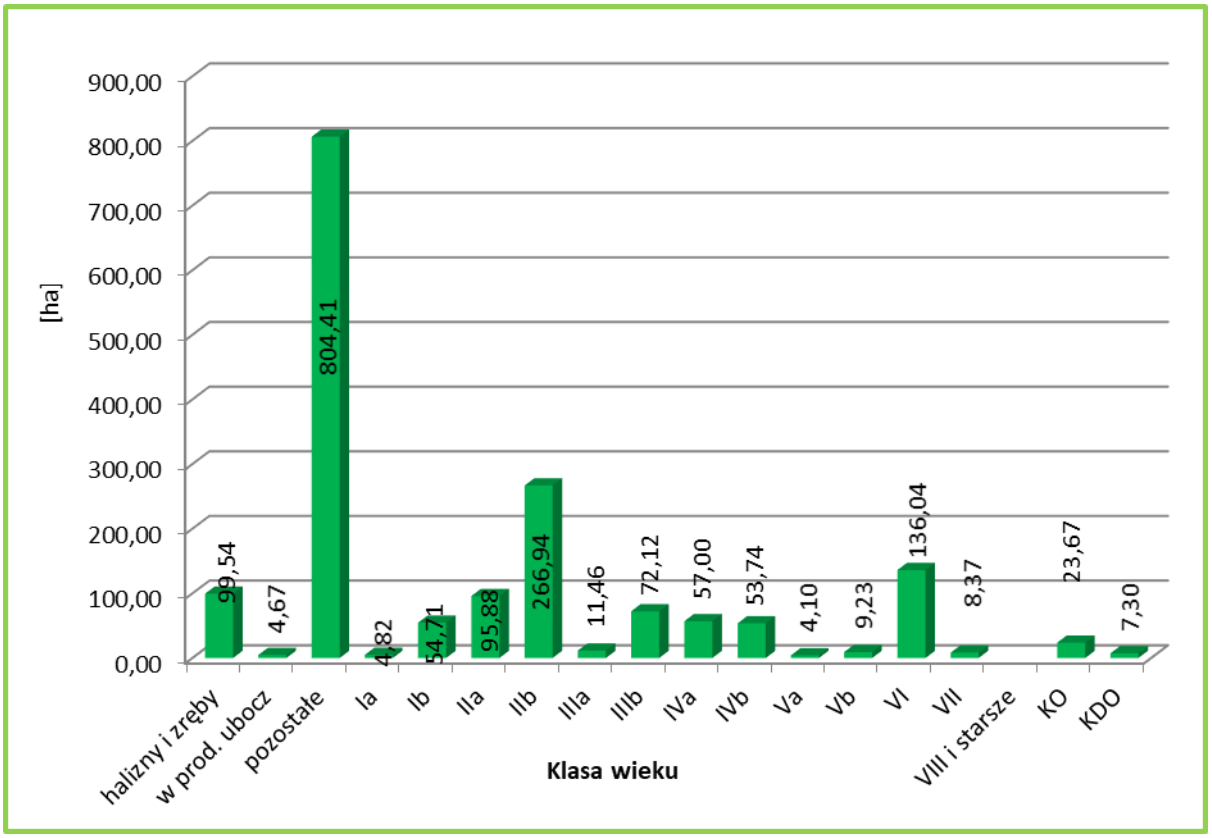

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg klas i podklas wieku w PLH300045 „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W strukturze wiekowej w SOO „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra dominują drzewostany IVa podklasy wieku (276,50 ha – 16,46% powierzchni gruntów zalesionych).

Grunty niezalesione stanowią 0,77% powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 70 lat.

Struktura pionowa

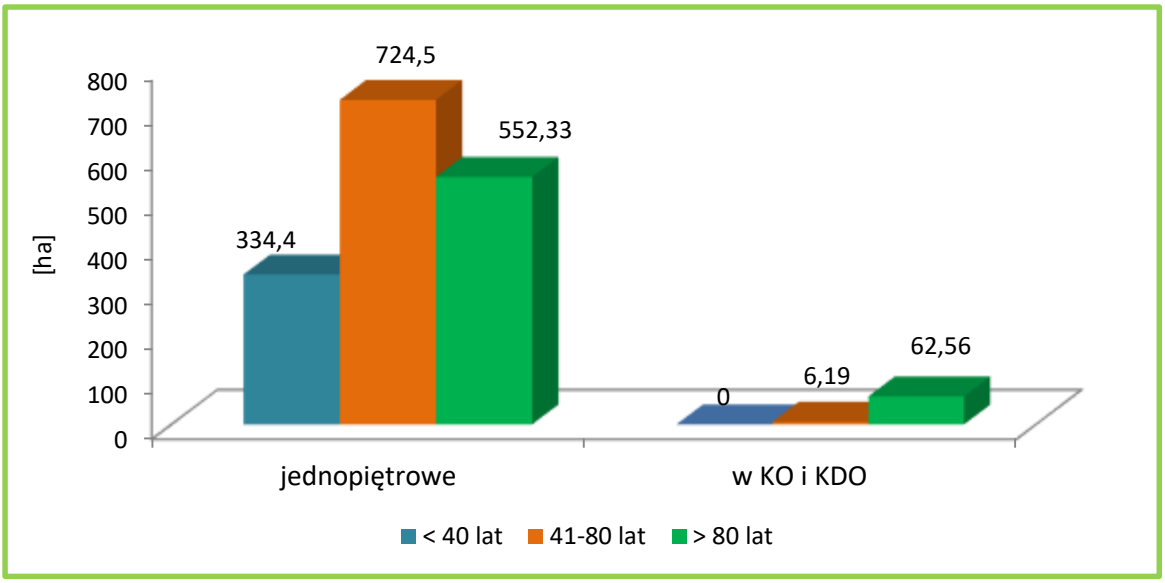

Struktura pionowa drzewostanów w PLH300045 „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Drzewostany na gruncie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru PLH300045 „Ostoja Pilska" są głównie drzewostanami jednopiętrowymi (95,9%). Drzewostany w KO i KDO stanowią tylko 4,1% powierzchni. Dodatkowo można zauważyć, że na powierzchni 24,69 ha zaewidencjonowano drzewostany z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra (o różnym stopniu pokrycia). W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe.

Bogactwo gatunkowe

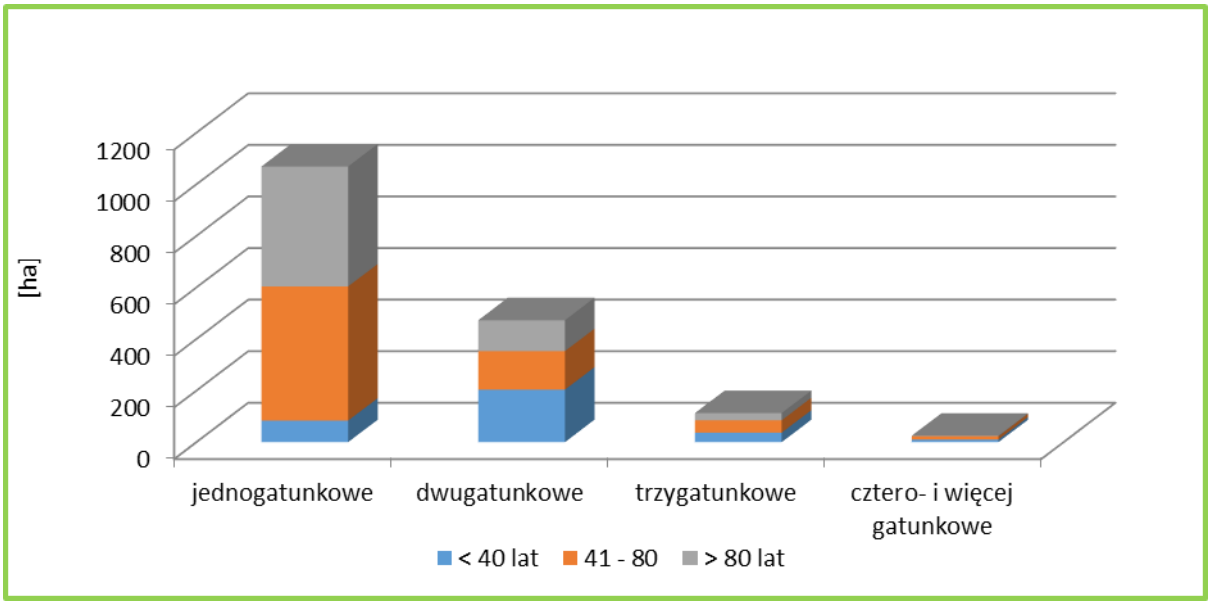

Powierzchnia drzewostanów wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego w PLH300045 „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Drzewostany Nadleśnictwa Zdrojowa Góra w zasięgu obszaru PLH300045 „Ostoja Pilska" są średnio zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 63,6% i dwugatunkowe – 28,2%. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany trzygatunkowe (6,7%). Drzewostany cztero- i więcej gatunkowe zajmują 1,5% powierzchni gruntów zalesionych.

Gatunki panujące i rzeczywiste

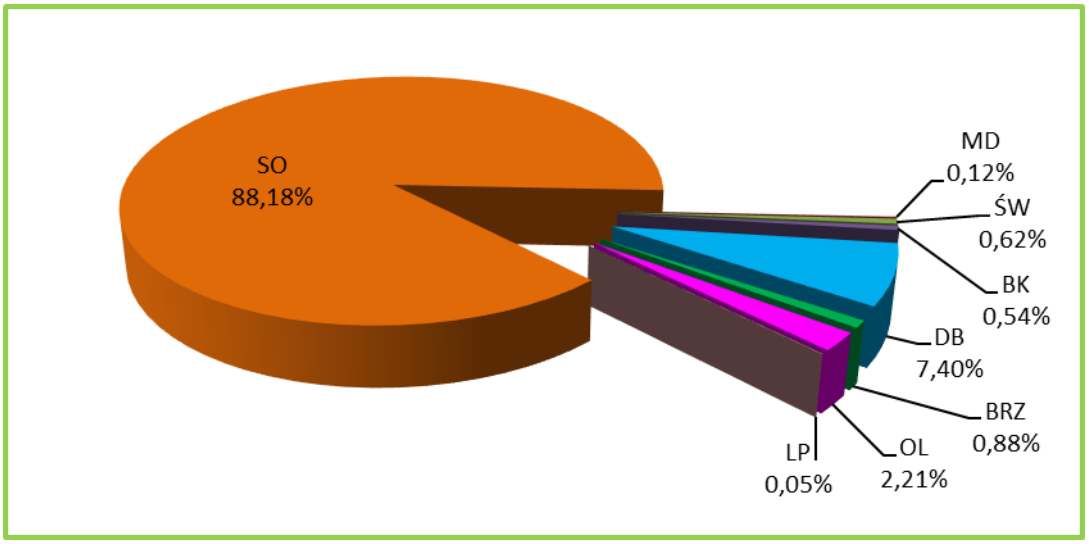

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLH300045 „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W lasach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra w zasięgu obszaru PLH300045 „Ostoja Pilska" jako gatunki panujące występuje 9 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 88,18% powierzchni. Udział gatunków iglastych w na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wynosi 88,92%.

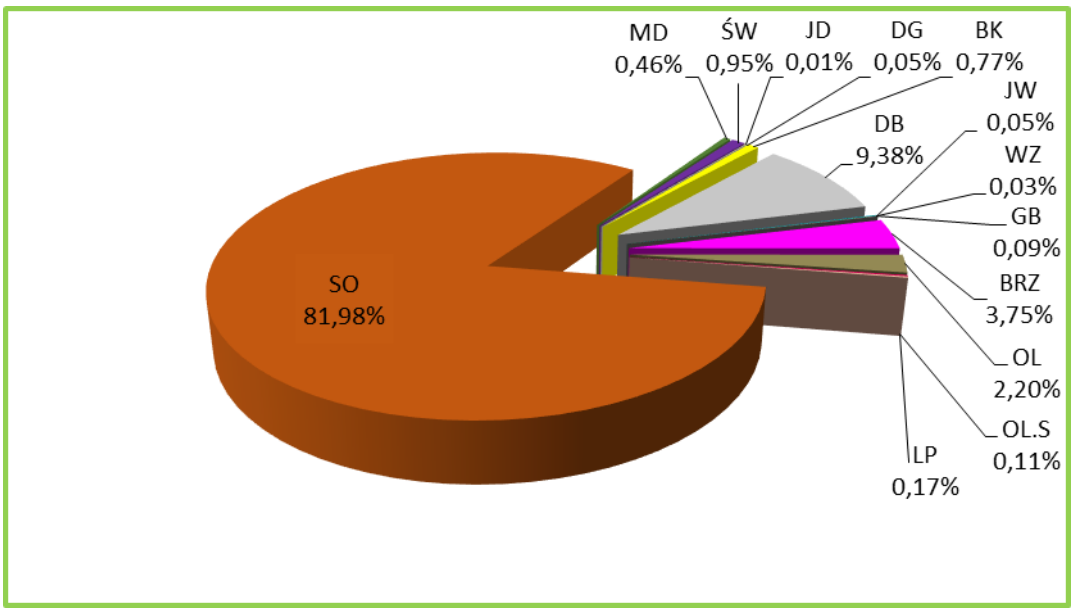

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH300045 „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o 6,20%. Pozostałe gatunki wchodzą częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących. Rzeczywisty powierzchniowy udział gatunków iglastych wynosi 83,45%.

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 1678,67 ha (99,9%). Niewielka część jest z samosiewu (1,31 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 308,74 ha – 18,4% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Drzewostany ponad 100-letnie w PLH300045 „Ostoja Pilska" zlokalizowane na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra zajmują łącznie 290,53 ha, czyli 17,29% powierzchni gruntów leśnych zalesionych.

Zestawienie powierzchni drzewostanów ponad 100-letnich wg siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w PLH300045 „Ostoja Pilska"

Kod siedliska	Powierzchnia > 100 lat [ha]	Powierzchnia siedliska [ha]	% siedliska
1	2	3	4
9110	5,96	6,77	88,0
9170	1,29	7,90	16,3
9190	61,06	117,33	52,0
91E0	1,77	17,13	10,3
91T0	71,05	696,74	10,2
RAZEM	141,13	845,87	

Drzewostany ponad 100-letnie na leśnych siedliskach przyrodniczych zajmują 141,13 ha - tj. 48,5% wszystkich drzewostanów ponad 100-letnich w obszarze.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 19,7% powierzchni, na 18,0% - średniego, a borowacenie mocne

Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLH300045 „Ostoja Pilska" zinwentaryzowano **50** gatunków roślin i **2** gatunki porostów objętych prawną ochroną, w tym: **11 –** ścisłą, **41 –** częściową. Są to:

- porosty: brodaczka kępkowa (Usnea hirta), Chrobotki – rodzaj (Cladonia ssp.);
- glony: ramienica kosmata (Chara hispida);
- widłaki: widłak goździsty (Lycopodium clavatum), widłak jałowcowaty (Lycopodium annotinum), widłak spłaszczony (Diphasiastrum complanatum);
- mszaki: bielistka siwa (Leucobryum glaucum), błyszcze woskowate (Tomentypnum nitens), brodawkowiec czysty (Pseudoscleropodium purum), drabik drzewkowaty (Climacium dendroides), gajnik lśniący (Hylocomnium splendens), mokradłoszka zaostrzona (Calliergonella cuspidata), płonnik cienki (Polytrichum strictum), płonnik pospolity (Polytrichum commune), próchniczek błotny (Aulacomnium palustre), pokietnik pospolity (Pleurozium schreberi), torfowiec błotny (Sphagnum palustre), torfowiec brodawkowaty (Sphagnum papillosum), torfowiec czerwonawy (Sphagnum rubellum), torfowiec frędzlowaty (Sphagnum fimbriatum), torfowiec kończysty (Sphagnum fallax), torfowiec magellański (Sphagnum magellanicum), torfowiec nastroszony (Sphagnum squarrosum), torfowiec obły (Sphagnum teres), torfowiec ostrolistny (Sphagnum capillifolium), torfowiec pogięty (Sphagnum flexuosum), torfowiec Russowa (Sphagnum russowii), torfowiec spiczastolistny (Sphagnum cuspidatum), widłoząb kędzierzawy (Dicranum polysetum), widłoząb miotłowy (Dicranum scoparium);
- rośliny naczyniowe: bagnica torfowa (Scheuchzeria palustris), bagno zwyczajne (Ledum palustre), bażyna czarna (Empetrum nigrum), bobrek trójlistkowy (Menyanthes trifoliata), cis pospolity (Taxus baccata), grzybienie białe (Nymphaea alba), jarząb brekinia (Sorbus torminalis), jaskier wielki (Ranunculus lingua), kłoć wiechowata (Cladium mariscus), kruszczyk błotny (Epipactis palustris), kukułka krwista (Dactylorhiza incarnata), kukułka szerokolistna (Dactylorhiza majalis), lilia złotogłów (Lilium martagon), lipiennik Loesela (Liparis loeselii), modrzewnica zwyczajna (Andromeda polifolia), nasięźrzał pospolity (Ophioglossum vulgatum), pływacz drobny (Utricularia minor), pomocnik baldaszkowaty (Chimaphila umbellata), rosiczka okrągłolistna (Drosera rotundifdia), śnieżyczka przebiśnieg (Galanthus nivalis), zimoziół północny (Linnaea borealis).

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych (mapy rozmieszczenia), również zamieszczonych jako załącznik do prognozy.

Zwierzęta chronione

Na gruntach Nadleśnictwa w obszarze PLB300045 „Ostoja Pilska" stwierdzono występowanie **162** gatunków zwierząt objętych prawną ochroną, w tym: **8 owadów, 1 pijawka, 1 ślimak, 3 ryby, 12 płazów, 5 gadów, 110 ptaków i 22 ssaki.**

Lista gatunków powstała na podstawie szczegółowej obserwacji lub na podstawie potencjalnych miejsc występowania, biorąc pod uwagę strukturę drzewostanów i siedlisk na analizowanym obszarze. Są to:

- owady: biegacz gładki (Carabus glabratus), biegacz pomarszczony (Carabus intricatus), biegacz skórzasty (Carabus coriaceus), biegacz zielonozłoty (Carabus auronitens), czerwończyk nieparek (Lycaena dispar), trzepla zielona (Ophiogomphus cecilia), trzmiel leśny (Bombus pratorum), zalotka większa (Leucorrhinia pectoralis);
- pijawki: pijawka lekarska (Hirudo medicinalis);
- ślimaki: ślimak winniczek (Helix pomatia);
- ryby: głowacz białopłetwy (Cottus gobio), głowacica (Hucho hucho), piskorz (Misgurnus fossilis);
- płazy: grzebiuszka ziemna (Pelobates fuscus), kumak nizinny (Bombina bombina), ropucha paskówka (Bufo calamita), ropucha szara (Bufo bufo), ropucha zielona (Bufo viridis) rzekotka drzewna (Hyla arborea), traszka zwyczajna (Lissotriton vulgaris), żaba jeziorkowa (Rana lessonae), żaba moczarowa (Rana arvalis), żaba śmieszka (Rana ridibunda), żaba trawna (Rana temporaria), żaba wodna (Rana esculenta);
- gady: jaszczurka zwinka (Lacerta agilis), jaszczurka żyworodna (Zootoca vivipara), padalec zwyczajny (Anguis fragilis), zaskroniec zwyczajny (Natrix natrix), żmija zygzakowata (Vipera berus);
- ptaki: bąk (Botaurus stellaris), bielik (Haliaeetus albicilla), błotniak stawowy (Circus aeruginosus), błotniak zbożowy (Circus cyaneus), bocian biały (Ciconia ciconia), bocian czarny (Ciconia nigra), bogatka (Parus major), cyraneczka (Anas crecca), cyranka (Anas querquedula), cierniówka (Curruca communis), czajka (Vanellus vanellus), czapla siwa (Ardea cinerea), czapla biała (Ardea alba), czarnogłówka (Poecile montanus), czubatka (Lophophanes cristatus), derkacz (Crex crex), drozd śpiewak (Turdus philomelos), dudek (Upupa epops), dzięcioł czarny (Dryocopus martius), dzięcioł duży (Dendrocopos major), dzięcioł średni (Dendrocopos medius), dzięcioł zielony (Picus viridis), dzięciołek (Dendrocopos minor), dzwoniec (Chloris chloris), gągoł (Bucephala clangula), gąsiorek (Lanius collurio), gil (Pyrrhula pyrrhula), grubodziób (Coccothraustes coccothraustes), jarzębatka (Sylvia nisoria), jastrząb (Accipiter gentilis), kania czarna (Milvus migrans),

kania ruda (Milvus milvus), kapturka (Sylvia atricapilla), kobuz (Falco subbuteo), kokoszka (Gallinula chloropus), kormoran (Phalacrocorax carbo), kos (Turdus merula), kowalik (Sitta europaea), krakwa (Mareca strepera), krogulec (Accipiter nisus), kropiatka (Porzana porzana), kruk (Corvus corax), kszyk (Gallinago gallinago), kukułka (Cuculus canorus), kulczyk (Serinus serinus), kwiczoł (Turdus pilaris), lelek (Caprimulgus europaeus), lerka (Lullula arborea), łabędź krzykliwy (Cygnus cygnus), łabędź niemy (Cygnus olor), makolągwa (Linaria cannabina), mazurek (Passer montanus), modraszka (Cyanistes caeruleus), muchołówka szara (Muscicapa striata), muchołówka mała (Ficedula parva), muchołówka żałobna (Ficedula hypoleuca), mysikrólik (Regulus regulus), myszołów (Buteo buteo), nurogęś (Mergus merganser), orlik krzykliwy (Aquila pomarina), ortolan (Emberiza hortulana), orzechówka (Nucifraga caryocatactes), pełzacz leśny (Certhia familiaris), piecuszek (Phylloscopus trochilus), perkoz dwuczuby (Podiceps cristatus), perkoz rdzawoszyi (Podiceps grisegena), perkoz zausznik (Podiceps nigricollis), perkozek (Tachybaptus ruficollis), piegża (Currura curruca), pierwiosnek (Phylloscopus collybita), pleszka (Phoenicurus phoenicurus), pliszka siwa (Motacilla alba), pokląskwa (Saxicola rubetra), pokrzywnica (Prunella modularis), potrzos (Emberiza schoeniclus), puchacz (Bubo bubo), pustułka (Falco tinnunculus), puszczyk (Strix aluco), raniuszek (Aegithalos caudatus), remiz (Remiz pendulinus), rudzik (Erithacus rubecula), rybołów (Pandion haliaetus), sikora uboga (Poecile palustris), sosnówka (Periparus ater), sowa uszata (Asio otus), sójka (Garrulus glandarius), sóweczka (Glaucidium passerinum), sroka (Pica pica), srokosz (Lanius excubitor), strumieniówka (Locustella fluviatilis), strzyżyk (Troglodytes troglodytes), szczygieł (Carduelis carduelis), szpak (Sturnus vulgaris), świergotek drzewny (Anthus trivialis), świergotek polny (Anthus campestris), świerszczak (Locustella naevia), świstunka leśna (Phylloscopus sibilatrix), trzciniak (Acrocephalus arundinaceus), trzmielojad (Pernis apivorus), trznadel zwyczajny (Emberiza citrinella), wilga (Oriolus oriolus), włochatka (Aegolius funereus), wodnik (Rallus aquaticus), wrona siwa (Corvus cornix), zaganiacz (Hippolais icterina), zielonka (Porzana parva), zięba (Fringilla coelebs), zimorodek (Alcedo atthis), zniczek (Regulus ignicapilla), żuraw (Grus grus);

- ssaki: badylarka pospolita (Micromys minutus), bóbr europejski (Castor fiber), gacek brunatny (gacek wielkouch) (Plecotus auritus), gronostaj (Mustela erminea), jeż wschodni (Erinaceus roumanicus), karczownik ziemnowodny (Arvicola amphibius), kret (Talpa europaea), łasica (Mustela nivalis), mopek zachodni (Barbastella barbastellus), mroczek późny (Eptesicus serotinus), mysz zaroślowa (Apodemus sylvaticus), nocek Bechsteina

(Myotis bechsteinii), nocek duży (Myotis myotis), nocek rudy (Myotis daubentonii), ryjówka aksamitna (Sorex araneus), ryjówka malutka (Sorex minutus), rzęsorek mniejszy (Neomys anomalus), rzęsorek rzeczek (Neomys fodiens), wiewiórka Sciurus vulgaris), wilk (Canis lupus), wydra (Lutra lutra).

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 22 typy siedlisk z Załącznika I ITP., 8 gatunków zwierząt z Załącznika II ITP. i 2 gatunki roślin z Załącznika II ITP.

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru stwierdzono siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony (2330, 7140, 9110, 9170, 9190, 91E0, 91T0). Analizując strukturę gatunkowo-wiekową i siedliskową można również stwierdzić, że występują w tym obszarze potencjalne miejsca bytowania zwierząt i siedliska roślin będących przedmiotem ochrony.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ Planu na przedmioty ochrony w obszarze.

Należy zaznaczyć, że przedmiotem ochrony w obszarze jest 16 gatunków ptaków. Są to: bocian czarny (Ciconia nigra), łabędź krzykliwy (Cygnus cygnus), gągoł (Bucephala clangula), nurogęś (Mergus merganser), kania czarna (Milvus migrans), kania ruda (Milvus milvus), bielik (Haliaeetus albicilla), rybołów zwyczajny (Pandion haliaetus), żuraw (Grus grus), puchacz (Bubo bubo), włochatka (Aegolius funereus), lelek zwyczajny (Caprimulgus europaeus), zimorodek (Alcedo atthis), dzięcioł czarny (Dryocopus martius), lerka (Lullula arborea), muchołówka mała (Ficedula parva).

Biorąc pod uwagę ich potencjale biotopy oraz charakterystykę obszaru w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, można stwierdzić, że część z tych gatunków może gniazdować na tym terenie.

W dalszej części prognozy szczegółowo przeanalizowano wpływ Planu na przedmioty ochrony w obszarze.

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia

Plan w wykazie zadań z zakresu hodowli lasu zawiera między innymi zestawienie zadań dotyczących gruntów przeznaczonych do zalesienia. W *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019, poz. 1839) określono jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha oraz zalesienia:

- pastwisk lub łąk na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią (…);
- nieużytków na glebach bagiennych;
- nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody (…) lub w otulinach form ochrony przyrody (…).

Zestawienie gruntów przeznaczonych do zalesienia w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj pow. Wg ewidencji	Typ gleby	Położenie w granicach form ochrony	
					Obszary N2000	Pozostałe formy ochrony
1	2	3	4	5	6	7
1.	08-14-1-02-69-f	0,31	Ps	brunatna kwaśna	PLB300012	-
2.	08-14-1-10-660-w	0,44	R	brunatna kwaśna	-	-
Razem		0,75				

W Planie projektuje się zalesienie dwóch użytków (rolnego oraz pastwiska) na ogólnej powierzchni 0,75 ha.

Na ww. gruntach nie stwierdzono stanowisk roślin chronionych i miejsc przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową.

Jedno z tych wyłączeń (oddz. 69f) położone jest w zasięgu obszaru ptasiego PLB300012 Puszcza nad Gwdą. Ze względu na niewielką powierzchnię (0,31 ha) oraz aktualny stan na gruncie (samoczynny proces sukcesji naturalnej – zadrzewienia sosny w wieku 25 lat oraz zakrzewienia 0,3) można stwierdzić, że wykonanie zalesienia nie będzie miało znaczenia dla ptaków będących przedmiotem ochrony w tym obszarze.

Na tej podstawie można przyjąć, że nie ma zasadniczych przeciwwskazań do zalesienia tych gruntów. Należy jednak zaznaczyć, że formalną podstawą do zalesienia użytków rolnych lub innych gruntów niezaliczonych do lasów jest ich przeznaczenie do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach administracyjnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej

Plan potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określa jako potencjalne, w sposób ramowy, bez konkretnej lokalizacji. Nie jest więc podstawą ich realizacji. Plan nie zawiera projektów:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,

- budowy i remontów budynków mieszkalnych, budynków gospodarczych i innych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. (Dz. U. z 2019, poz. 1834) przedsięwzięcia te mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dla takich przedsięwzięć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i do nich zwracać się będzie Nadleśnictwo po opracowaniu szczegółowych projektów. Na podstawie Planu Nadleśnictwo nie może występować o decyzję, a więc nie ma potrzeby w prognozie przeprowadzać analizy wpływu na środowisko wymienionych zamierzeń.

3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Ewentualne miejsca lub obszary, gdzie może nastąpić kolizja między zapisami Planu a wymogami ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, to:

- realizacja użytkowania rębnego w drzewostanach, w których stwierdzono stanowiska roślin chronionych lub miejsca bytowania zwierząt chronionych, bez odpowiedniej ochrony tych miejsc oraz bez przestrzegania terminów wykonania zabiegów;
- zmiana w ramach użytkowania lasu lub zabiegów hodowlanych właściwej dla danego gatunku chronionego lub siedliska przyrodniczego struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów;
- zakładanie upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji *Planu*

Wśród problemów z zakresu ochrony przyrody, istotnych z punktu widzenia sporządzania Planu oraz jego realizacji, należy wymienić:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk (programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska);

- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Planu*

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie ze sobą brak jego realizacji.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urządzeniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak Planu przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji Planu należałoby przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W terenie gdzie brak większych zakładów przemysłowych, stanowiska pracy utworzone w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych i przetwórstwem drewna są dla miejscowej ludności bardzo ważne. Zaniechanie realizacji Planu wiązałoby się z koniecznością likwidacji miejsc pracy w tych firmach i wzrostem bezrobocia.

Ekonomiczne skutki braku realizacji Planu, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest znaczący.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji Planu trzeba wspomnieć o konieczności jak najszerszego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, którego pozyskanie odbywa się głównie w nadleśnictwach, należy do grupy surowców odnawialnych, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urządzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce, itp. materiały sztuczne, plastyki, metale – w meblarstwie, czy węgiel – w domowych kotłowniach. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie za sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Innym przyrodniczym skutkiem braku realizacji Planu jest ograniczenie ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Dla wielu gatunków i siedlisk jest to efekt pożądany, natomiast dla innych zdecydowanie negatywny. Część siedlisk i niektóre gatunki zwierząt i roślin dla zachowania ich typowych biotopów wymagają ingerencji człowieka, czasami wręcz w formie gospodarczego użytkowania.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

4.1. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Różnorodność gatunkowa

W zakresie oceny wpływu Planu na ten element mogą być analizowane zapisy dotyczące:

– wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt,
– wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów.

W pierwszym przypadku jednoznaczna ocena nie jest możliwa, gdyż realizacja Planu może odmiennie wpływać na różne grupy gatunków. Jedne działania oddziałujące pozytywnie na jakąś grupę organizmów mogą negatywnie wpływać na inną. Szerzej zostało to omówione w innych rozdziałach Prognozy. Generalnie podkreślić należy, iż przedstawiane zalecenia i sposoby ograniczania negatywnego wpływu mają na celu umożliwienie zachowania szerokiego spektrum gatunków w zakresie odpowiadającym poszczególnym, różnorodnym ekosystemom i przy ich zastosowaniu przewidywane jest zachowanie różnorodności gatunkowej organizmów właściwych tym ekosystemom.

Zapisy Planu przyczynią się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków, co przyczyni się do ich zachowania.

Oceniając zaprojektowane działania pod kątem ich wpływu na różnorodność gatunkową drzewostanów, odnieść się trzeba głównie do zamieszczonej w Planie tabeli zawierającej

proponowane typy drzewostanów (TD) i składy gatunkowe upraw. Tabela ta dla każdego typu siedliskowego lasu określa optymalny TD (lub kilka TD) oraz proponowane składy upraw z określeniem przedziału procentowego udziału każdego gatunku.

Typy drzewostanów, orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla chronionych siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy [w %]	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Śródlądowy bór chrobotkowy	91T0-1	Bs Bśw	So	So 90, Brz 10	I,IV	Rębnia I dopuszczalna w dużych płatach siedliska.
Bór bagienny typowy	91D0-2	Bb	So	So 90, Brz.om i in. 10		zakaz użytkowania rębnego, pozostawienie martwych drzew na gruncie, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
		BMb (rzadko)	Brz So	So 60, Brz.om i in. 40		
Bory i lasy bagienne	91D0	BMb	Brz So	So 60, Brz.om i in. 40		
Brzeziny bagienne	91D0-1	BMb LMb (rzadko)	So Brz	Brz.om 60, So 30, Ol i in. 10		
Kwaśne buczyny niżowe	9110-1	BMśw	So Bk	Bk 50, So 30, Db i inne 20	Rębnie złożone II,III,IV.	W domieszce dąb bezszypułkowy
		LMśw	Bk	Bk 70, So 20, Db i in. 10		
		Lśw	Bk	Bk 70, Db i in. 30		
Żyzne buczyny niżowe	9130-1	Lśw LMśw (rzadko)	Bk	Bk 80, Db, Lp i in. 20	Rębnie złożone II,III,IV.	W domieszce dęby z przewagą dębu szypułkowego
		Lw	Bk	Bk 70, Db 20, Wz, Js, Ol i in. 10		
Grąd subatlantycki	9160	Lśw	Db	Db 70, Gb,Lp i in. 30	Rębnie złożone II,III,IV.	Dążyć do przewagi dębu szypułkowego
		Lw	Gb Db	Db 50, Gb 30, Lp, Wz i in. 20		
		LMśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 Gb, Lp i inne 20		
Grąd środkowoeuropejski	9170	LMśw	Db	Db 70, Gb,Lp i in. 30	Rębnie złożone II,III,IV.	Dążyć do przewagi dębu szypułkowego
		Lśw LMw (rzadko)	Gb Db	Db 50, Gb30, Lp i in. 20		
		Lw	Db	Db 70 Bk, Gb, Lp i in. 30		
Śródlądowe kwaśne dąbrowy	9190-2	BMśw, BMw	So Db	Db 50, So 30, Bk i in. 20	Rębnie złożone II,III,IV.	
		LMśw, LMw, Lśw	Db	Db 80, Bk i in. 20		
			Bk Db	Db 60, Bk 30, So i inne 10		
Ciepłolubne dąbrowy	91I0-1		Db	Db 80, Brz, Lp i inne 20	Rębnie złożone II,III,IV.	Bez względu na siedlisko leśne. Konieczność eliminacji Gb.

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy [w %]	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Łęgi wierzbowe i topolowe	91E0-2	Ł	Tp	Tp 70, Js, Wz i inne 30	Rębnie złożone II,IV.	Do czasu ustąpienia chorób Js należy zastępować go innymi: Wz, Db.s, Jw Brz, Ol, Kl i inne. Należy unikać gat. obcych geograficznie i ekologicznie.
Łęgi olszowe i jesionowe	91E0-3	Ol	Js Ol	Ol 50, Js 30, Wz i inne 20	Rębnie złożone, na siedl. Ol również rębnia zupełna	
		OlJ				
		Lw	Ol	Ol 80, Wz i inne 20		
		LMw (rzadko)	Ol Db	Db 50, Ol 30 Wz i inne 20		
Źródliskowe lasy olszowe na niżu	91E0-4	Ol	Ol	Ol 90, Js i inne 10		Bierne formy ochrony.
Łęgowe lasy dębowo-wiazowo-jesionowe	91F0	Ł	Wz Js*Db	Db 40, Js* 30, Wz 20 i inne 10	Rębnie złożone II, IV.	Do czasu ustąpienia chorób Js należy zastępować go innymi: Wz, Db.s, Jw., Brz, Ol, Kl i inne.
		Lw				Niezbędne okresowe zalewy. Należy unikać gat. obcych geograficznie i ekologicznie.

Przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw zabezpieczają zachowanie właściwej struktury gatunkowej drzewostanów na rozpoznanych leśnych siedliskach przyrodniczych. Przedstawione w programie ochrony przyrody wskazówki i proponowane sposoby zagospodarowania, jakimi należy się kierować podczas wykonywania zabiegów gospodarczych w drzewostanach na siedliskach chronionych, spowodują zwiększenie różnorodności, zarówno poprzez odpowiedni dobór gatunków, różnorodność faz rozwojowych, warstwowość, jak i udział martwego drewna i drzew biocenotycznych.

Gdyby w Planie uwzględniano jedynie potrzeby gospodarcze i możliwości produkcji drewna, pula stosowanych gatunków byłaby znacznie mniejsza. Wymogi zapewnienia różnorodności gatunkowej powodują, że zakres stosowanych gatunków jest dostosowany do naturalnych właściwości siedlisk leśnych.

Różnorodność genetyczna

W Planie wyszczególnione są obiekty bazy nasiennej, z której pozyskiwany jest materiał siewny do produkcji sadzonek. Są to obiekty wyselekcjonowane pod względem cech jakościowych i pod tym kątem mogą być oceniane jako ograniczające różnorodność biologiczną. Należy jednak podkreślić, że Plan nie jest dokumentem, który ustala i definiuje te zadania. Selekcja nasienna nie jest elementem stanowionym w planach urządzenia lasu, a wynika

z innych przepisów prawa krajowego (ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym, rozporządzenia wykonawcze Ministra Środowiska), więc nie może być oceniana jako element Planu.

Różnorodność ekosystemów

W celu zachowania różnorodności ekosystemów Plan zwraca uwagę itp. na:

- wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk,
- pozostawianie w stanie naturalnym cieków, zbiorników wodnych, bagien, torfowisk, itp.,
- zachowanie lasów łęgowych i olsów,
- zwiększanie udziału starych drzew w lasach, pozostawianie drzew dziuplastych,
- kształtowanie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- czynną ochronę ekosystemów łąkowych.

Realizacja planowanych zadań gospodarczych zgodnie z przedstawionymi uwagami nie tylko nie wpłynie niekorzystnie na występujące w Nadleśnictwie ekosystemy, ale powinna przyczynić się do zwiększenia ich ilości i naturalności.

Leśne siedliska przyrodnicze

Na terenie gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zidentyfikowano 7 typów leśnych siedlisk przyrodniczych. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji omówiono w programie ochrony przyrody. Informację o typie siedliska przyrodniczego zamieszczono również w opisach taksacyjnych, a ich rozmieszczenie przedstawiono na mapach załączonych do programu ochrony przyrody oraz niniejszej prognozy.

Zestawienie powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza granicami obszarów siedliskowych	Wyłączenia z siedliskiem w granicach obszarów siedliskowych	Łącznie
	Kod	Nazwa	[ha]		
1	2	3	4	5	6
1.	9110	Kwaśne buczyny	30,57	5,96	36,53
2.	9130	Żyzne buczyny	1,56	-	1,56
3.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	18,01	2,28	20,29
4.	9190	Kwaśne dąbrowy	59,03	108,63	167,66
5.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	67,06	8,27	75,33

Lp	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza granicami obszarów siedliskowych	Wyłączenia z siedliskiem w granicach obszarów siedliskowych	Łącznie
	Kod	Nazwa	[ha]		
1	2	3	4	5	6
6.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	2,63	-	2,63
7.	91T0	Bory chrobotkowe	416,96	696,74	1113,7
RAZEM			**595,82**	**821,88**	**1417,7**

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

W Nadleśnictwie siedliska Natura 2000 występują na powierzchni 1448,49 ha z czego 97,8% (1417,70 ha) to siedliska leśne.

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w włączeniach położonych poza obszarami siedliskowymi (OZW i SOO). Analiza siedlisk położonych w obszarach siedliskowych przedstawiona jest w dalszej części Prognozy

Zamieszczone w tabeli rodzaje planowanych zadań z zakresu użytkowania głównego (cięcia pielęgnacyjne i rębne) dotyczą okresu od 01.01.2021 r. do 31.12.2030 r.

Rodzaje zadań z zakresu użytkowania głównego w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Kod	Liczba pododdz.	Pow. Ogólna siedliska	Rodzaje planowanych zadań			Brak zadań	Przewidywany wpływ[1)]
				Pielęgnowanie drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone		
		szt.	[ha]/liczba wyłączeń					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	9110	8	30,57	27,88 / 6	- / -	- / -	2,69 / 2	+
2.	9130	1	1,56	- / -	- / -	- / -	1,56 / 1	brak
3.	9170	9	18,01	5,29 / 3	- / -	- / -	12,72 / 6	+
4.	9190	18	59,03	46,86 / 12	- / -	- / -	12,17 / 6	+
5.	91E0*	39	67,06	- / -	- / -	- / -	67,06 / 39	brak
6.	91F0	1	2,63	- / -	- / -	- / -	2,63 / 1	brak
7.	91T0	87	416,96	277,48 / 61	78,10 / 14	- / -	424,11 / 12	+
	Razem	163	595,82	357,51 / 82	78,10 / 14	- / -	- / -	+

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**pielęgnowanie drzewostanów – planowane zabiegi: CW, CP, TW, TP

[1)]Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – wpływ obojętny,

– (minus) – wpływ ujemny, negatywny,
brak – brak czynności w Planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

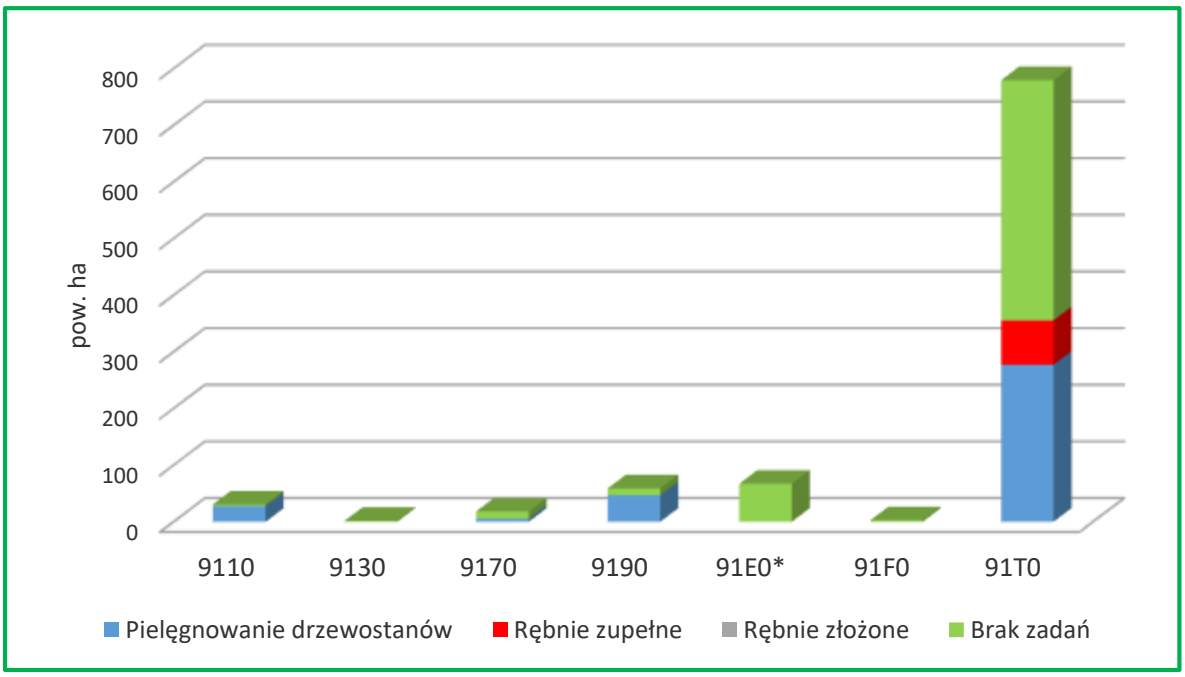

Rodzaje planowanych cięć w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

W analizowanym Planie postępowanie na siedliskach przyrodniczych zostało omówione przede wszystkim w programie ochrony przyrody.

Wnioski wynikające z analizy powierzchni i rodzaju zabiegów określonych dla drzewostanów z zainwentaryzowanymi siedliskami przyrodniczymi, zlokalizowanymi na gruntach Nadleśnictwa poza obszarami siedliskowymi Natura 2000, są następujące:

Kwaśne buczyny (9110)

Drzewostan główny kwaśnej buczyny tworzy buk, gatunkami domieszkowymi są dąb bezszypułkowy, sosna zwyczajna, grab, lipa. Zachowanie właściwego stanu ochrony polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych (Rb II), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres rozpoczęcia procesu odnowienia do ostatniego cięcia uprzątającego wynosi 20 – 30 lat. W tym czasie pozyskuje się maksymalnie 95% miąższości drzewostanu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

Kwaśne buczyny zainwentaryzowano w 8 drzewostanach o łącznej powierzchni 30,57 ha. Na 91% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, CP, TW, TP).

Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć pielęgnacyjnych zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Żyzne buczyny (9130)

W postaci naturalnej lub zbliżonej do naturalnej charakteryzują się czystym drzewostanem bukowym, ewentualnie z niewielką domieszką dębu, graba oraz lipy. Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony wymaga stosowania podobnych zabiegów, jak przy siedlisku kwaśnej buczyny.

Żyzne buczyny zainwentaryzowano w 1 drzewostanie o powierzchni 1,56 ha, który pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne (9170)

Siedlisko grądu środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego tworzy drzewostan z gatunkami głównymi takimi jak: grab, dąb, lipa, wiąz, brzoza, buk, jesion, sosna, daglezja, olsza oraz gatunkami domieszkowymi: jawor, klon, osika, świerk, modrzew, akacja.

Grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne zainwentaryzowano w 9 drzewostanach o łącznej powierzchni 18,01 ha. Na 29% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, TW, TP). Zabiegi te będą miały pozytywny wpływ na zachowanie siedliska w tym głównie na poprawę niektórych parametrów składających się na stan siedliska. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Kwaśne dąbrowy (9190)

Siedlisko to tworzą drzewostany z panującym dębem, czasem z udziałem buka, brzozy i sosny, o ubogim runie z dominacją gatunków borowych.

Kwaśne dąbrowy zainwentaryzowano w 18 drzewostanach o łącznej powierzchni 59,03 ha. Na 79% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów. Zabiegi te będą miały pozytywny wpływ na poprawę niektórych parametrów składających się na stan siedliska. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Łęgi olchowo-jesionowe (91E0)

Są to siedliska związane z przepływem wody, umiejscowione wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, jak również związane z wypływem wód podziemnych (źródliskowe lasy olszowe). Drzewostany na tym siedlisku tworzą olsza i jesion, z domieszką dębu, wiązu, grabu, lipy, czeremchy, jabłoni, gruszy. Należy pamiętać, że jest to również siedlisko priorytetowe.

W Nadleśnictwie łęgi zidentyfikowano w 39 wyłączeniach, na łącznej powierzchni 67,06 ha. Wyłączenia, w których zidentyfikowano łęgi, w całości pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten typ ekosystemu zachowuje się bez ingerencji człowieka, więc ochrona bierna przewidziana w Planie na pewno nie spowoduje pogorszenia parametrów siedliska. Bardzo ważne jest także zapobieganie przesuszeniu i stagnacji wody. Przestrzeganie zaleceń przedstawionych w programie ochrony przyrody, dotyczących kształtowania stosunków wodnych, powinno przyczynić się do zachowania właściwego stanu ochrony lasów jesionowo-olszowych.

Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0)

Siedlisko przyrodnicze związane z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzecznymi lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów wód powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. W Nadleśnictwie łęgowy las dębowo-wiązowo-jesionowy zidentyfikowano w 1 wyłączeniu, na powierzchni 2,63 ha i pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Śródlądowy bór chrobotkowy (91T0)

Jest to typ siedliska przyrodniczego, który tworzy drzewostan sosnowy na skrajnie ubogich piaskach. Drzewostan jest niski i słabo zwarty, warstwa krzewów bardzo słabo rozwinięta, warstwę roślin zielnych stanowią głównie krzewinki i trawy. Bardzo bogata jest warstwa mchów i porostów, w której dominują różne gatunki chrobotków. W wielu przypadkach bory chrobotkowe mogą stanowić fazy degeneracji lub stadia sukcesji wtórnej borów świeżych.

W Nadleśnictwie poza obszarami siedliskowymi bory chrobotkowe zidentyfikowano w 87 drzewostanach o powierzchni 416,96 ha. Na 66% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, CP, TW, TP). Użytkowanie rębne rębnią zupełną zaplanowano na 19% powierzchni. Pozostałą powierzchnię drzewostanów (15%) pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Objęcie użytkowaniem rębnym 19% siedliska nie spowoduje w skali Nadleśnictwa znacząco negatywnego oddziaływania, lecz pozwoli zachować ciągłość siedliska w dłuższej perspektywie czasowej, wykraczającej poza okres obowiązywania Planu.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych poza obszarami siedliskowymi można stwierdzić, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania**, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

Nieleśne siedliska przyrodnicze

Na gruntach Nadleśnictwa występuje 6 nieleśnych siedlisk przyrodniczych. Dokładną lokalizację oraz powierzchnię wyłączeń, w których zinwentaryzowano nieleśne siedliska przyrodnicze zamieszczono w programie ochrony przyrody.

Zestawienie powierzchni nieleśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza obszarami siedliskowymi	Wyłączenia z siedliskiem w obszarach siedliskowych	Łącznie
	Kod	Nazwa	[ha] / liczba wyłączeń		
1	2	3	4	5	6
1.	2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	4,57 / 9	4,41 / 8	8,98 / 17
2.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic	6,36 / 3	- / -	6,36 / 3
3.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	0,46 / 1	- / -	0,46 / 1
4.	4030	Suche wrzosowiska	5,47 / 7	- / -	5,47 / 7
5.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	7,52 / 2	- / -	7,52 / 2
6.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	0,85 / 2	- / -	0,85 / 2
7.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	0,75 / 1	0,86 / 1	1,61 / 2
RAZEM			**25,98 / 21**	**5,27 / 9**	**31,25 / 34**

Wyłączenia z nieleśnymi siedliskami przyrodniczymi Natura 2000 zajmują łącznie 31,25 ha, w tym w granicach obszarów siedliskowych 5,27 ha (17,1%).

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w włączeniach położonych poza obszarami siedliskowymi (OZW i SOO). Analiza siedlisk położonych w obszarach siedliskowych przedstawiona jest w dalszej części Prognozy.

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych. W programie ochrony przyrody znalazły się ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie wokół zachowania ich naturalnego charakteru.

Pewny wpływ Planu może nastąpić w wyniku planowania zabiegów związanych z użytkowaniem drzewostanów w najbliższym sąsiedztwie siedlisk wodnych i torfowiskowych, dlatego też należy przeanalizować czynności gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach otaczających dane siedliska (3140, 3150, 7120, 7140).

Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic 3140 oraz Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150

Jednym ze sposobów działań na rzecz ochrony i zachowania siedliska jest przetrzymywanie drzewostanów przy brzegach do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu. Analizując wskazania gospodarcze wokół siedlisk 3140 i 3150 w oddz. 56i oraz w oddz. 76c można zauważyć, że w najbliższym sąsiedztwie zaplanowano wykonanie rębni zupełnej (Rb IB – 95%). Oddziaływanie Planu może wystąpić, gdy cięcia zupełne będą bezpośrednio wykonywane przy brzegu wody. Aby temu zapobiec, w programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na siedlisko, związane z pozostawieniem strefy buforowej o szerokości 20-40 m (dostosowanej do warunków terenowych) od brzegu zbiornika. Jeżeli w ramach pozostawienia 5% masy będzie wyznaczona strefa buforowa wokół siedliska, oddziaływanie Planu będzie ograniczone do minimum.

Ekosystemy torfowiskowe – Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120 oraz Torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140

Dla tych siedlisk również wskazane jest przetrzymywanie drzewostanów wokół torfowisk do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu.

Siedlisko 7120 wyróżniono w oddz. 518c,g, natomiast siedlisko 7140 w oddz. 526d. Wskazania gospodarcze zawarte w Planie dotyczą wykonania zabiegów pielęgnacyjnych (TP) lub pozostawienia bez wskazań.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych w drzewostanach wokół ekosystemów wodnych (3140, 3150) i torfowiskowych (7120, 7140) poza obszarami siedliskowymi można stwierdzić, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania**, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja Planu nie będzie wpływać bezpośrednio na zdrowie i życie ludzi. Charakter zaplanowanych zadań do wykonania dotyczy w zasadzie kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna. Na terenie, na którym prowadzone będą prace związane z pozyskaniem drewna mogą wystąpić pewne zagrożenia, tak dla wykonawców tych prac, jak i dla osób postronnych. Z tego też względu przy ścince drzew powinny być ściśle przestrzegane przepisy BHP, teren oznakowany tablicami ostrzegawczymi, a ruch na niektórych drogach i ścieżkach przebiegających przez powierzchnię roboczą zamknięty lub regulowany. Uciążliwy dla osób przebywających w lesie może być również hałas z pracujących pilarek spalinowych i z pojazdów wykorzystywanych do zrywki i wywozu drewna. Planując prace leśne w oddziałach położonych w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych lub miejsc wypoczynku należy zwrócić uwagę, by były one prowadzone poza okresem wakacyjnym.

Przy analizie wpływu Planu na ludzi warto podkreślić jego edukacyjną rolę. Będący częścią Planu program ochrony przyrody jest jednym z ważniejszych instrumentów kształtowania świadomości ekologicznej miejscowego społeczeństwa. W tym celu w programie zapisano potrzebę szerokiego prezentowania zawartych w nim rozwiązań i informacji.

Obowiązujące w Lasach Państwowych przepisy prawne obligują Nadleśnictwa do opracowania „Programu edukacji leśnej społeczeństwa", na lata obowiązywania w danej jednostce planu urządzenia lasu. Przy realizacji działalności edukacyjnej Nadleśnictwo powinno wykorzystywać dane zawarte w programie ochrony przyrody.

4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Grupę gatunków zwierząt, dla których wykonano analizę wpływu realizacji planowanych prac leśnych, stanowią gatunki chronione, co do których istnieją informacje o występowaniu w zasięgu Nadleśnictwa. Ocenę oddziaływania czynności gospodarczych zawartych w Planie wykonano na podstawie wskazań gospodarczych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami zwierząt, jak również poprzez analizę zaleceń ochronnych opisanych w programie ochrony przyrody. Dla części gatunków nie ma danych o konkretnej lokalizacji ich miejsc bytowania, dlatego też wzięto pod uwagę planowane zabiegi w drzewostanach stanowiących ich potencjalne siedlisko.

Na potrzeby analizy potencjalnego wpływu zapisów Planu na zwierzęta wyróżniono określone ich grupy. Należą do nich:

1. Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych (grupa nie obejmująca ptaków);
2. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa; w stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w Planie generuje podobne zagrożenia (grupa nie obejmująca ptaków);
3. Gatunki występujące regularnie na terenach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa;
4. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów pod zarządem Nadleśnictwa na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku (grupa nie obejmująca ptaków);
5. Gatunki występujące w określonych, znanych lokalizacjach (grupa nie obejmująca ptaków);
6. Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi;
7. Gatunki ptaków związane z wodami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk;
8. Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku;
9. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków iglastych;
10. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków liściastych.

Wpływ planowanych czynności gospodarczych na zwierzęta chronione

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych. **Bezkręgowce**: biegacz gładki, biegacz pomarszczony, biegacz skórzasty, biegacz zielonozłoty, czerwończyk nieparek, pijawka lekarska, ślimak winniczek, trzepla zielona, trzmiel leśny, zalotka większa. **Ryby:** głowacz białopłetwy, głowacica, piskorz. **Płazy**: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna. **Gady:** jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata. **Ssaki**: badylarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.	Brak zapisów w Planie dla powierzchni siedlisk zajmowanych przez wskazane gatunki zwierząt	0	0	0	Z uwagi na zajmowane przez wskazane gatunki siedliska, tj. a) wody płynące i stojące (ścisły związek z wodami); b) bezpośrednie otoczenie zbiorników wodnych brzegów rzek i mniejszych cieków; c) tereny nieleśne (ruderalne, rolnicze, łąki, zabudowane, tereny zieleni urządzonej – parki, cmentarze, ogródki działkowe); nie przewiduje się, aby zapisy Planu mogły w jakikolwiek sposób przyczynić się do istotnych zmian w stanie zachowania populacji wymienionych w tej grupie gatunków zwierząt. Nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływań zarówno o charakterze bezpośrednim, jak i pośrednim. W tej sytuacji ocenia się, że zapisy Planu dla wskazanej grupy gatunków zwierząt są obojętny.
Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa. W stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w Planie generuje podobne zagrożenia. **Bezkręgowce**: biegacz gładki, biegacz pomarszczony, biegacz skórzasty, biegacz zielonozłoty, czerwończyk nieparek, trzmiel leśny. **Płazy**: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, ropucha zielona, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna. **Gady:** jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna.	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1**: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców), obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów. **Oddziaływanie 2:** płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców) na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów. **Oddziaływanie 3:** W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. Wymaga działania minimalizującego w stosunku do siedlisk wszystkich wskazanych gatunków. **Działanie minimalizujące**:

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
zygzakowata. **Ssaki**: badylarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.					1. Ochrona w miarę technicznych możliwości widocznych osobników płazów i gadów w czasie wykonywanych czynności związanych z realizacją wskazania gospodarczego. 2. Zachowanie wokół zbiorników (również stawów bobrowych) i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. 3. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchni leśnej pozostawiać fragmenty dobrze zachowanego starodrzewia. Z kolei w obrębie drzewostanów, które sąsiadują bezpośrednio z wodami, torfowiskami, bagnami, terenami podmokłymi wyznaczać strefy buforowe poprzez unikanie cięć zupełnych.
Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa Zdrojowa Góra na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku. **Ssaki**: badylarka, bóbr europejski, gacek brunatny, gronostaj, jeż wschodni, karczownik ziemnowodny, kret, łasica, mopek zachodni, mroczek późny, mysz zaroślowa, nocek Bechsteina, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, wiewiórka pospolita, wilk, wydra.	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych	0	0	0	Wskazane gatunki związane są ze starszymi drzewostanami lub ich obrzeżami, dlatego nie przewiduje się, aby planowane zabiegi z zakresu odnowień oraz pielęgnacji mogły oddziaływać na tę grupę zwierząt.
	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna.	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1**: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników, obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach. **Oddziaływanie 2:** płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. **Oddziaływanie 3:** W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. **Działanie minimalizujące**: brak Brak praktycznych możliwości zastosowania skutecznych działań minimalizujących przewidywany wpływ, dlatego nie formułuje się ich dla tej grupy gatunków. Jednocześnie nie przewiduje się, aby zdiagnozowane zagrożenia miały istotny wpływ na wielkość populacji wskazanych gatunków po przeprowadzeniu planowanych prac na powierzchniach leśnych.
	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1:** niezamierzone zniszczenie miejsc letnich kryjówek oraz/lub zabicie tym samym pojedynczych osobników w dziuplach drzew na powierzchni leśnej objętej zabiegiem. Wymaga działania minimalizującego. **Oddziaływanie 2:** w przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. **Działanie minimalizujące:** Pozostawianie na powierzchniach leśnych starych drzew dziuplastych oraz stojących drzew martwych lub obumierających z odstającą korą z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia oraz przypadków zagrożenia trwałości lasu.

Gatunek lub grupa gatunków		Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
			Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1		2	3	4	5	6
Gatunki występujące w określonych lokalizacjach	bóbr europejski	Rb IIIAU: - 2,43 ha; Zabiegi pielęgnacyjne: TW - 2,52 ha, TP – 20,90 ha, CP - 3,8ha, ODH-ZŁÓŻ - 1.81ha, brak wskazań: –26,97 ha	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1**: płoszenie . Wymaga działania minimalizującego. **Oddziaływanie 2**: Zmiana warunków siedliskowych. Wymaga działania minimalizującego. **Działania minimalizujące**: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego.
	zalotka większa	brak wskazań	0	0	0	brak
	trzepla zielona	brak wskazań	0	0	0	brak
	kumak nizinny	brak wskazań	0	0	0	brak
	żuraw	brak wskazań	0	0	0	brak
Gatunki ptaków, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych.		brak wskazań	0	0	0	brak
Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi i strefami ekotonu: cierniówka, czarnogłówka, dzwoniec, gąsiorek, jarzębatka, lelek, lerka, mazurek, piecuszek, piegża, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, raniuszek, srokosz, szczygieł, szpak, świergotek drzewny, świergotek polny.		brak wskazań lub pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Nie przewiduje się, aby pozostawienie bez wskazań gospodarczych powierzchni jakichkolwiek drzewostanów miało istotny wpływ na wskazaną grupę ptaków. Podobnie bez wpływu pozostają wskazania gospodarcze przewidziane dla młodszych i starszych drzewostanów. Powierzchnie z takimi drzewostanami nie stanowią atrakcyjnych siedlisk dla wskazanej grupy ptaków, przez co realizacja zapisów Planu w takich miejscach będzie dla tej grupy neutralna.
Gatunki ptaków związane z wodami, łąkami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk: bąk, bielik, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian biały, cyraneczka, cyranka, czajka, czapla biała, czapla siwa, derkacz, dzięciołek, gągoł, grubodziób, kania czarna, kania ruda, kokoszka, kormoran, krakwa, kropiatka, kszyk, kwiczoł, łabędź krzykliwy, łabędź niemy, nurogęś, orlik krzykliwy, perkoz dwuczuby, perkoz rdzawoszyi, perkoz zausznik, perkozek, pliszka siwa, pokląskwa, potrzos, puchacz, remiz, rybołów, sroka, strumieniówka, strzyżyk, trzciniak, trznadel zwyczajny, wodnik, wrona siwa, zielonka, zimorodek.		odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Planowany zabieg nie obejmie siedlisk wskazanej grupy gatunków.
		trzebieże późne rębnie złożone rębnia zupełna	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1**: płoszenie oraz/lub utrata lęgów na odnawianych powierzchniach. Wymaga działania minimalizującego. **Oddziaływanie 2**: Zmiana warunków siedliskowych. Wymaga działania minimalizującego. **Działania minimalizujące**: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. 2. Pozostawianie drzew dziuplastych na powierzchniach leśnych

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku: bielik, bocian czarny, bogatka, czapla biała, czubatka, drozd śpiewak, dudek, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, dzięciołek, gągoł, gil, grubodziób, jastrząb, kania czarna, kania ruda, kapturka, kobuz, kos, kowalik, krogulec, kruk, kukułka, kulczyk, kwiczoł, lelek, makolągwa, modraszka, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, mysikrólik, myszołów, nurogęś, orlik krzykliwy, ortolan, orzechówka, pełzacz leśny, piecuszek, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, puchacz, raniuszek, remiz, rudzik, rybołów, sikora uboga, sosnówka, sowa uszata, sójka, sóweczka, sroka, strumieniówka, strzyżyk, szpak, świergotek drzewny, świerszczak, świstunka leśna, trzmielojad, trznadel zwyczajny, wilga, włochatka, wrona siwa, zaganiacz, zięba, zimorodek, zniczek, żuraw.	brak wskazań	+1	+1	0	brak
	pielęgnacje młodszych drzewostanów trzebieże późne	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1:** płoszenie oraz/lub utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach. Wymaga działań minimalizujących. **Oddziaływanie 2:** płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. **Działanie minimalizujące**: Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. Przed wykonaniem planowanego zabiegu pielęgnacyjnego dokonać kontroli powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. W przypadku ustalenia, że gniazdo należy do gatunku wymagającego wyznaczenia stref ochronnych, należy wystąpić ze stosownym wnioskiem do RDOŚ. Przeszkolenie osób nadzorujących prace leśne, kontrola powierzchni pod kątem występowania gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu. Odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu oraz osób nadzorujących te prace tak, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywali czynności związanych z zabiegiem w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca.
	rębnia złożona (Rb III) z krótkim okresem odnowienia	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1**: płoszenie lub/oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. Wymaga działań minimalizujących. **Oddziaływanie 2**: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. **Oddziaływanie 3**: Zmiana warunków siedliskowych Wymaga działań minimalizujących. **Działanie minimalizujące**: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
					odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia złożona ze średnim lub długim okresem odnowienia (Rb II, Rb IV)	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1**: płoszenie lub/oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. Wymaga działań minimalizujących. **Oddziaływanie 2**: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. **Działanie minimalizujące**: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia zupełna	-1	-1	0	**Oddziaływanie 1**: płoszenie lub/oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. Wymaga działań minimalizujących. **Oddziaływanie 2**: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. **Oddziaływanie 3**: Zmiana warunków siedliskowych Wymaga działań minimalizujących. **Działanie minimalizujące**: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.

[1)]Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:
+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,
0 (zero) – wpływ obojętny,
– (minus) – wpływ ujemny, negatywny,
brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ,
1 – oddziaływanie nieznaczne,
2 – oddziaływanie istotne,
3 – oddziaływanie znaczące.

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków.

Oddziaływanie zapisów projektu PUL na gatunki ptaków objęte ochroną w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków oceniono osobno. Zestawienie zaplanowanych w ich zasięgu zabiegów przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie zapisów projektu pul w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Gatunek	Znana liczba stanowisk lub siedlisko	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
Sóweczka	Wyznaczono strefę ochrony w leśnictwie Łubianka	W strefie całorocznej (1,00 ha) – brak wskazań gospodarczych;	Zapisany w programie ochrony przyrody i w Prognozie termin ochrony okresowej (1.04 – 31.07)	+1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej

Analiza określonych w Planie zabiegów gospodarczych pozwala stwierdzić, że przy przestrzeganiu zaleceń dotyczących w szczególności terminów wykonywania prac, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania Planu na wymienione chronione gatunki zwierząt, w tym na stan ich populacji. Środki łagodzące ewentualne krótkotrwale negatywne skutki działań gospodarczych przedstawiono w dalszej części Prognozy

Zagadnienia dotyczące ochrony zwierząt opisano również w programie ochrony przyrody, w kontekście zachowania bogactwa gatunkowego. Zaleca się między innymi:

- ochronę zbiorników wodnych, miejsc rozrodu płazów i gadów,
- pozostawianie wzdłuż zbiorników i cieków wodnych stref ochronnych w postaci nieużytkowanych zrębami zupełnymi drzewostanów; strefy te stanowią potencjalne miejsca bytowania wielu gatunków ptaków,
- zachowanie olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków zwierząt,

- zwiększanie udziału zasobów drewna martwego i rozkładającego się oraz ochrona związanych z nimi zwierząt i mikroorganizmów,
- wyznaczanie i pozostawianie drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu.

Taki sposób postępowania przyczyni się do ochrony potencjalnych miejsc bytowania różnych, cennych gatunków zwierząt.

4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów Planu na rośliny chronione wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na rośliny chronione na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych na gruntach leśnych						Przewidywany wpływ[1)]	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do Planu
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bagnica torfowa	2						2		Ogólne zasady ochrony roślin chronionych; zachowanie środowiska występowania Ochrona torfowisk, brak użytkowania na siedliskach bagiennych, kształtowanie stosunków wodnych
Bagno zwyczajne	8			1		1	6		
Bażyna czarna	3			1			2		
Bielistka siwa(blada)	2					2			
Bobrek trójlistkowy	5						5		
Chrobotki	641		5	495		82	59		
Chróścik	1						1		
Gajnik lśniący	3					3			
Jaskier wielki	2						2		
Kruszczyk błotny	2						2		
Kruszczyk szerokolistny	1						10		
Kukułka	1						1		
Kukułka szerokolistna	10						10		
Lilia złotogłów	1			1					
Lipiennik Loesela	1						1		

Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych na gruntach leśnych						Przewidywany wpływ[1)]	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do Planu
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak wskazań		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Modrzewnica zwyczajna	2						2		
Pomocnik baldaszkowy	4		1			2	1		
Próchniczek błotny	2			1			1		
Rosiczka okrągłolistna	6						6		
Śnieżyczka przebiśnieg	2			2					
Torfowiec błotny	1						1		
Torfowiec brodawkowaty	2						2		
Torowiec czerwonawy	1						1		
Torfowiec kończysty	8			1			7		
Torfowiec magellański	5			1			4		
Torfowiec Russowa	1						1		
Widlicz spłaszczony	2			1	1				
Widłak goździsty	3		1			2			
Widłak jałowcowaty	5				2	2	1		
Zimoziół północny	2					2			
Grzybienie białe	3						3		Ochrona zbiorników wodnych
Pływacz drobny	2						2		

[1)]Symbole przewidywanego wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:
+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,
0 (zero) – wpływ obojętny,
– (minus) – wpływ ujemny, negatywny,
brak – brak czynności w Planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Symbol „brak” odnosi się do gatunków zinwentaryzowanych w wyłączeniach leśnych, w których nie planuje się działań gospodarczych oraz do stanowisk na gruntach nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Symbol „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w li-

czebności i kondycji tych populacji. Są to często gatunki pospolite w skali Nadleśnictwa, nawet jeżeli liczba stwierdzonych stanowisk nie jest znacząca.

Symbol „–" przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z Planu.

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory Nadleśnictwo powinno realizować następujące zalecenia:

- nanoszenie przed rozpoczęciem prac stanowisk cennych gatunków na odpowiednie mapy (np. szkice zrębowe i odnowieniowe), a w razie potrzeby zaznaczenie w terenie,
- działania gospodarcze muszą być prowadzone w sposób niezagrażający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na zrębach, wytyczanie szlaków operacyjnych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
- nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób powinny być katalogowane i kartowane (np. uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
- należy przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków.

Przestrzeganie powyższych zaleceń pozwoli zastosować odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych już na etapie planowania i przed podjęciem prac w lesie.

Przy prowadzeniu gospodarki leśnej należy uwzględnić wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra *Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. z 2017, poz. 2408).

4.1.5. Oddziaływanie na wodę

Jednym z ważniejszych czynników wpływających na trwałość lasów, pozostającym w zakresie oddziaływania Planu na środowisko, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych.

Lasy chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, tj. położone przy rzekach i jeziorach oraz lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych uznane zostały za lasy ochronne – wodochronne; zajmują one 16,8 %powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa.

W drzewostanach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników i cieków wodnych ograniczono zastosowanie zrębów zupełnych (Rb Ib) do najsłabszych siedlisk leśnych. Przy planowaniu cięć rębnych z zastosowaniem rębni zupełnej (Rb Ib) i gniazdowej zupełnej (Rb IIIa) projektowano pozostawienie stref ochronnych o szerokości około 20 – 40 m. Strefy te pozostawiono bez użytkowania rębnego.

Na gruntach Nadleśnictwa wyszczególniono 23 pododdziały ze źródliskami, które pozostawiono bez wskazówek gospodarczych. Należy pamiętać aby w sąsiedztwie źródliska pozostawić bez użytkowania rębnego pasy drzewostanów (ekotony, biogrupy) o szerokości około jednej wysokości drzew.

Zagadnienia gospodarki wodnej zostały opisane również w programie ochrony przyrody, gdzie zawarto zasady, jakimi powinno się kierować Nadleśnictwo, aby utrzymać obecny stan i poziom wód gruntowych. Spośród nich można wymienić:

- ochronę brzegów zbiorników wodnych przed dewastacją;
- wyznaczanie stref ochronnych wokół jezior, których brzegi stwarzają korzystne warunki dla rozwoju rekreacji;
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych;
- zachowanie śródleśnych nieużytków, jak np.: bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska, w tym zakaz ich osuszania i zalesiania;
- zakaz zalesiania łąk i pastwisk, które mają kluczowe znaczenie przyrodnicze;
- ograniczenie melioracji odwadniających do niezbędnego minimum;
- lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu;
- odnawianie podmokłych, trudnych do odnowienia gruntów z wykorzystaniem samosiewu lub stosowaniem wielolatek, bez przygotowania gleby ciężkim sprzętem i bez stosowania rabatowałków; dopuszczalne są tu również uzasadnione odstępstwa od zalecanego składu gatunkowego;
- likwidacja gruntów ornych dochodzących do zbiorników wodnych i koryt rzek, poprzez zalesianie brzegów lub zmianę ról na trwałe użytki zielone;
- zachowanie w dolinach rzek i w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako regulatorów wilgotności siedlisk.

4.1.6. Oddziaływanie na powietrze

Rodzaj planowanych czynności i zadań gospodarczych ujętych w Planie pozwala stwierdzić, że nie będą one miały znaczącego wpływu na powietrze. Wynika to z dużego rozproszenia czasowo – przestrzennego prowadzonych prac leśnych. Zabiegi gospodarcze wykonywane są punktowo, najczęściej na niewielkiej powierzchni, w stosunkowo krótkim czasie. Emisja spalin

pochodzących z pilarek oraz ciężkiego sprzętu przeznaczonego do zrywki i wywozu drewna będzie krótkotrwała i niewielka.

4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zawarte w Planie działania gospodarcze z zakresu pozyskania i hodowli lasu mogą wpłynąć krótkotrwale, nieznacznie negatywnie na powierzchnię gleby.

W przypadku prac związanych z pozyskaniem drewna uszkodzenia mogą nastąpić podczas prowadzenia zrywki i wywozu. Plan nie zawiera wskazań w tym zakresie. Zalecenia odnośnie minimalizowania szkód powstających w wyniku pozyskania drewna znajdują się w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. z 2017, poz. 2408).

Inną grupą zadań zawartych w Planie są czynności związane z pracami odnowieniowymi i zalesieniowymi. Wytyczne odnośnie sposobów przygotowania gleby, sadzenia drzew i pielęgnacji upraw przedstawione są w innych dokumentach branżowych, np. w zasadach hodowli lasu.

4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem działalności człowieka: drogi, szlaki operacyjne, linie energetyczne, infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, obiekty kultu religijnego, pomniki historii itp.

O walorach estetyczno-krajobrazowych lasu decydują: przebieg granicy polno-leśnej, zróżnicowanie architektury wnętrza lasu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, cenne gatunki roślin i zwierząt.

Wpływ Planu na krajobraz przejawia się głównie w kształtowaniu przestrzeni przyrodniczej, związanej z wyznaczaniem drzewostanów do użytkowania rębnego na najbliższe 10-lecie, a zwłaszcza z wyborem drzewostanów do wycięcia zrębami zupełnymi. W celu podniesienia estetyki powierzchni zrębowych, podczas opracowywania planu cięć kierowano się zapisami Zasad hodowli lasu, w tym wytycznymi w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Wytyczne te zawarto również w programie ochrony przyrody.

Stosowanie zrębów zupełnych ograniczono do niezbędnego minimum, głównie do:

- drzewostanów przewidzianych do odnowienia gatunkami światłożądnymi, na siedliskach borowych, jak również na siedliskach silnie zachwaszczonych;

- drzewostanów, których natychmiastowe wycięcie podyktowane jest względami sanitarnymi;
- innych drzewostanów, w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest niemożliwe lub mocno utrudnione.

Należy podkreślić, że powierzchnia zrębu zupełnego nie może przekraczać przy rębni Ia – 6 ha, Ib – 4 ha, a dla zrębów przebiegających wzdłuż całego oddziału maksymalna szerokość nie może być większa niż: przy rębni Ia – 80 m, Ib – 60 metrów. W celu urozmaicenia przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń taksacyjnych, drogi leśne, rowy, itp. W użytkach rębnych planowano do pozyskania do 95% miąższości. Reszta, w formie kęp starodrzewu wraz z niższymi warstwami lasu, powinna pozostać na gruncie do naturalnej śmierci.

Taka realizacja użytkowania rębnego będzie mieć korzystny wpływ na urozmaicenie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, a planowane rozmieszczenie cięć przyczyni się do większego zróżnicowania kompleksów leśnych i stopniowego eliminowania monokultur.

Ze względów ochronnych oraz z uwagi na estetykę krajobrazu przy ciekach i zbiornikach wodnych planowano stosowanie rębni złożonych wszędzie tam, gdzie możliwe jest uzyskanie odnowienia naturalnego, a na słabych siedliskach przy projektowaniu rębni zupełnej (Ib) oraz gniazdowej zupełnej (IIIa) pozostawiono bez użytkowania pasy ochronne o szerokości 20-40 metrów.

Pozytywnie na walory krajobrazu wpłynie ciągłe dostosowywanie drzewostanów do warunków siedliskowych, połączone często z przebudową litych drzewostanów iglastych na lasy mieszane lub liściaste, urozmaicone pod względem składu gatunkowego.

Podniesieniu walorów estetycznych lasu mają służyć również zasady zawarte w programie ochrony przyrody, dotyczące kształtowania stref ekotonowych, czyli łagodnych stref przejściowych między sąsiadującymi biocenozami. Zalecenia te dotyczą między innymi: wprowadzania możliwie dużej gamy gatunków o wysokich walorach estetycznych na obrzeżach lasu, rozluźnienia warstwy drzew i zagęszczenia warstwy krzewów.

Na tej podstawie można przyjąć, że wpływ zapisów Planu na krajobraz będzie korzystny.

4.1.9. Oddziaływanie na klimat

Projektowane do wykonania w bieżącym 10-leciu zadania gospodarcze nie będą miały wpływu na klimat obszaru. Oddziaływanie byłoby zauważalne tylko wówczas, gdyby działania te prowadziły do znaczącego zwiększenia lub zmniejszenia powierzchni zalesionej, co nie jest planowane.

Wpływ czynności zawartych w Planie może mieć jednak charakter lokalny, związany np. z osłoną przed wiatrami, wilgotnością powietrza, temperaturą. Panujące na zrębie zupełnym warunki mikroklimatyczne są zupełnie odmienne od tych, które występują na tej samej powierzchni przed usunięciem drzewostanu. Aby złagodzić niekorzystne zjawiska związane z pojawieniem się w lesie powierzchni otwartej, podczas planowania przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń, przebieg dróg, sieć rowów melioracyjnych, itp. elementów liniowych, łatwych do identyfikacji w terenie. Należy podkreślić, że ustawa o lasach nakłada obowiązek odnowienia zrębów w okresie do pięciu lat od wykonania cięć.

O terminowości wykonania prac odnowieniowych decyduje przede wszystkim gospodarz terenu. Z reguły tam, gdzie nie ma zagrożeń od owadów, powierzchnia obsadzana jest w drugim roku po wykonaniu zrębu.

Reasumując można stwierdzić, że planowane czynności gospodarcze nie będą mieć znaczącego wpływu na klimat.

4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Głównym zasobem naturalnym, na jaki wpływ ma realizacja Planu, są zasoby drzewne. Ponieważ drewno jest surowcem o wielkich możliwościach wykorzystania, zapotrzebowanie na produkty i wyroby drzewne stale wzrasta.

Gospodarka leśna, zgodnie z ustawą o lasach, prowadzona jest na zasadach trwałości lasu oraz zachowania i powiększania zasobów drzewnych.

Jednym z podstawowych zadań planu urządzenia lasu jest kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w urządzanej jednostce, dzięki optymalizacji etatów użytkowania rębnego i przedrębnego oraz ustaleniu możliwości lokalizacji cięć rębnych w wielkości przyjętej za optymalną. Etat cięć rębnych określa rozmiar grubizny do pozyskania w drzewostanach dojrzałych do odnowienia, natomiast etat cięć przedrębnych jest to wielkość przewidziana do pozyskania w drzewostanach młodszych w ramach zabiegów pielęgnacyjnych. Suma obu etatów daje maksymalną ilość drewna przewidzianą do pozyskania w okresie obowiązywania Planu (10 lat) i zapisana jest w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Porównanie struktury wiekowej wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania Planu przedstawiają diagramy.

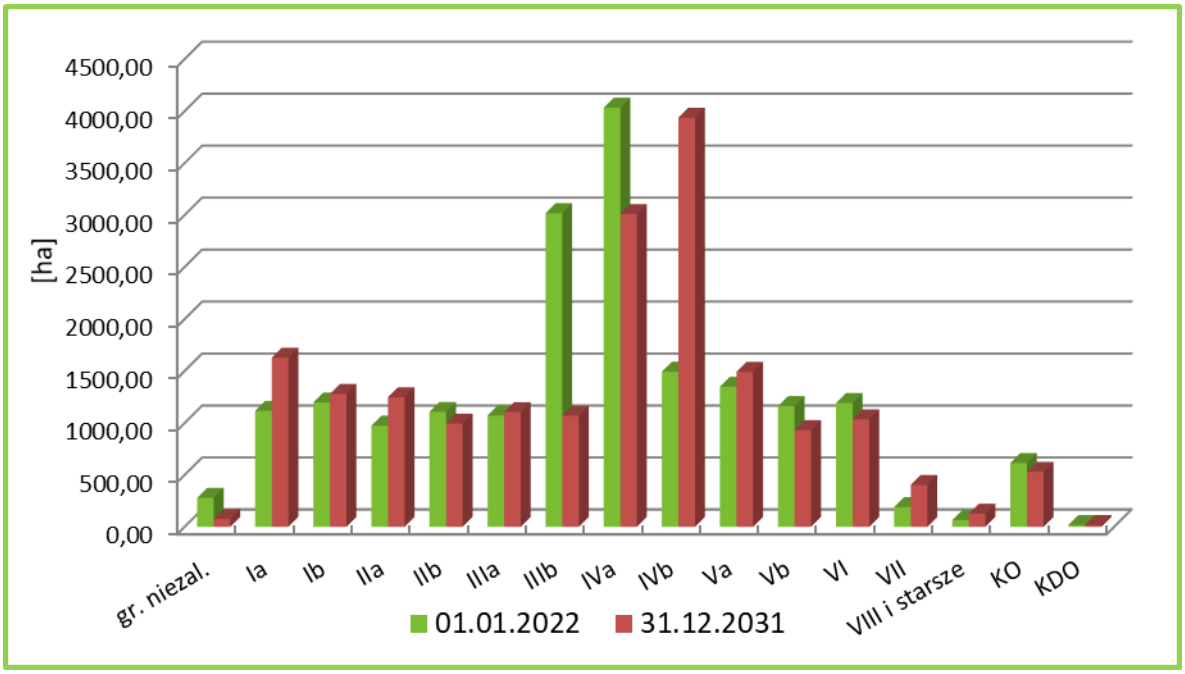

Porównanie powierzchni klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu* w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

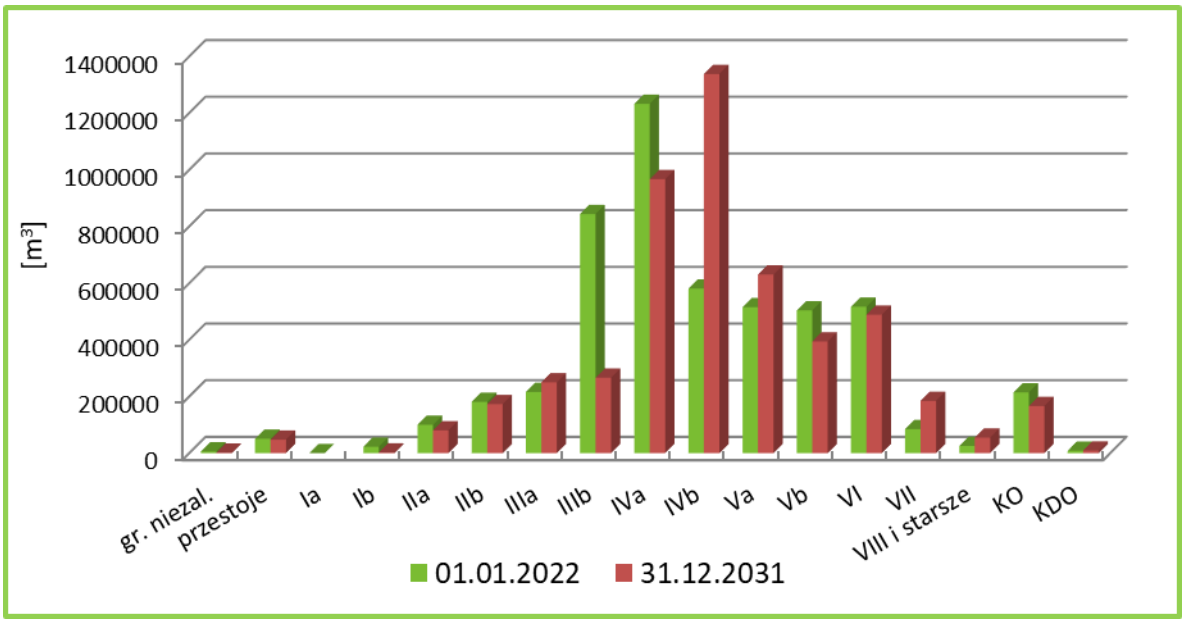

Porównanie miąższości klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu* w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

Według stanu na 1.01.2022 r. zasoby drzewne w lasach Nadleśnictwa określone zostały na 5101761 m^3 grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 18875,51 ha, daje przeciętną zasobność drzewostanów na poziomie 321 m^3/ha. W wyniku realizacji zapisów Planu, prawdopodobna wielkość zasobów drzewnych na stan 31.12.2031 r. będzie wynosić 5053436 m^3 grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 18875,51 ha daje przeciętną zasobność drzewostanów na

poziomie 318 m^3/ha. Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa na koniec okresu zwiększy się o 1 rok i wynosić będzie 64 lat.

Na tej podstawie można przyjąć, że prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o Plan nie wpłynie negatywnie na kształtowanie zasobów drzewnych.

4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra występują następujące dobra kultury materialnej:

- stanowiska archeologiczne,
- pozostałości po starych cmentarzach,
- miejsca pamięci.

- **Stanowiska archeologiczne**

Na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra występują stanowiska archeologiczne objęte ochroną archeologiczno-konserwatorską. Są to głównie cmentarzyska kurhanowe wpisane do rejestru zabytków.

Wykaz stanowisk archeologicznych na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wpisanych do rejestru zabytków – kategoria W.I

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj Pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	08-14-1-09-593 -a -00	0,77	D-STAN	BRAK WSK
	08-14-1-09-593 -b -00	1,95	D-STAN	CP
	08-14-1-09-593 -c -00	7,28	D-STAN	IB
	08-14-1-09-593 -d -00	0,62	D-STAN	TP
	08-14-1-09-593 -f -00	4,44	D-STAN	BRAK WSK
	08-14-1-09-593 -g -00	7,65	D-STAN	BRAK WSK
	08-14-1-09-593 -h -00	0,59	SUKCESJA	BRAK WSK
	08-14-1-09-593 -i -00	0,20	D-STAN	BRAK WSK
	08-14-1-09-593 -j -00	0,40	D-STAN	BRAK WSK
	08-14-1-09-593 -k -00	2,22	D-STAN	TP
	08-14-1-09-593 -~a -00	0,95	DROGI L	-
	08-14-1-09-593 -~b -00	0,03	DROGI L	-
	RAZEM	**27,10**		
2.	08-14-1-09-601 -a -00	4,50	D-STAN	IB
	08-14-1-09-601 -d -00	4,08	D-STAN	CW
	08-14-1-09-601 -f -00	1,29	D-STAN	TW
	08-14-1-09-601 -g -00	0,63	D-STAN	TP
	08-14-1-09-601 -h -00	1,62	D-STAN	TW
	08-14-1-09-601 -i -00	0,19	L ENERG	-

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj Pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
	RAZEM	**12,31**		
3.	08-14-1-09-613 -n -00	0,12	L ENERG	-
	08-14-1-09-613 -o -00	14,42	D-STAN	TP
	08-14-1-09-613 -p -00	0,97	D-STAN	TP
	RAZEM	**15,51**		
4.	08-14-1-09-623 -b -00	7,90	D-STAN	BRAK WSK
	RAZEM	**7,90**		
Razem		**62,82**		

Wykaz pododdziałów ze stanowiskami archeologicznymi w kategorii W.I w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	Rodzaj Pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	08-14-1-04-166 -b -00	9,32	D-STAN	IIIBU
2.	08-14-1-08-349 -h -00	7,05	D-STAN	TP
	08-14-1-08-403 -b -00	6,44	D-STAN	IIIBU
Razem		**22,81**		

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, takie jak CW, CP, TW i TP nie mają wpływu na stan i zachowanie stanowisk archeologicznych.

Potencjalne zagrożenie może jedynie wystąpić w przypadku stanowisk archeologicznych położonych w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębnego oraz na gruntach przeznaczonych do zalesienia i dotyczyć może prac związanych z przygotowaniem gleby pod uprawę.

Zgodnie z zapisami zawartymi w programie ochrony przyrody, wszelkie działania na gruntach w rejestrze zabytków wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Bardzo istotne jest to szczególnie przy planowaniu rębni zupełnej (Rb IB) w oddz. 593c oraz 601a, ponieważ w miejscach stanowisk o własnej formie krajobrazowej należy zachować istniejący układ topograficzny i nie należy naruszać pokrywy gleby.

Kolejne zagrożenie może wystąpić podczas realizacji rębni złożonej (Rb IIIBU) w oddz. 166b oraz oddz. 403b.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków archeologicznych* i opiece nad zabytkami, w rejonie znanych stanowisk archeologicznych przed rozpoczęciem działań związanych z naruszeniem pokrywy gleby konieczne jest uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W celu uniknięcia naruszenia pokrywy gleby wskazane jest na powierzchniach stanowisk wyznaczanie biogrup w ramach pozostawiania do 5% miąższości na powierzchni zrębowej.

W 2020 r. przeprowadzono inwentaryzację obiektów dziedzictwa kulturowego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra. Wykonano ją zgodnie z wytycznymi wypracowanymi przez Zespół zadaniowy ds. inwentaryzacji archeologicznej gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Pile.

W wyniku prac Zespołu uzyskano nowe dane odnośnie kolejnych obiektów, które mogą być stanowiskami archeologicznymi. Wykaz stanowisk wraz z opisem i rodzajem strefy przedstawiono w programie ochrony przyrody. Poniżej zamieszczono wykaz wraz z zadaniami gospodarczymi wynikającymi z Planu

Wykaz pododdziałów z potencjalnymi stanowiskami archeologicznymi w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	6
1.	08-14-1-01-50 -f	D-STAN	2,13	BRAK WSK
2.	08-14-1-04-128 -f	D-STAN	2,29	IVDU
3.	08-14-1-04-128 -g	D-STAN	4,22	IIIA
4.	08-14-1-04-161 -d	D-STAN	16,80	TP
5.	08-14-1-04-208 -a	D-STAN	1,09	CW
6.	08-14-1-04-208 -b	D-STAN	1,85	TP
7.	08-14-1-04-237 -k	D-STAN	5,40	IIIA
8.	08-14-1-06-271 -f	D-STAN	12,67	TP
9.	08-14-1-08-252 -a	R	33,38	-
10.	08-14-1-08-294 -h	D-STAN	2,11	BRAK WSK
11.	08-14-1-06-518 -b	D-STAN	17,66	TP
12.	08-14-1-05-494 -c	D-STAN	0,79	BRAK WSK
13.	08-14-1-10-672 -a	D-STAN	2,16	TW
Razem strefa WI			**102,55**	

Z przedstawionej tabeli wynika, że pewne zagrożenie może wystąpić w wyniku wykonywania czynności związanej z użytkowaniem rębnym w oddz. 128f,g, 237k. W miejscach, w których wskazano na potencjalne stanowisko, należy wyznaczyć biogrupę i pozostawić do naturalnej śmierci, o ile nie będzie to zagrażało trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

Dodatkowo, podczas inwentaryzacji potencjalnych stanowisk archeologicznych, wskazano również wyłączenia, w których stwierdzono pozostałości tzw. mielerzy, które posiadają własną formę terenową w postaci niewielkiego nasypu ziemnego o średnicy 8-10 m oraz wysokości około 0,5 m. Występują w skupiskach o dość regularnym rozplanowaniu. Podczas procesu weryfikacji Numerycznego Modelu Terenu takie miejsca wyznaczono w 147 wyłączeniach na łącznej powierzchni 974,45 ha.

Wykaz pododdziałów z pozostałościami mielerzy w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
1.	01-1 -h	D-STAN	3,49	PIEL
2.	01-1 -i	D-STAN	3,67	IB
3.	01-10 -a	D-STAN	3,43	TP
4.	01-10 -b	D-STAN	3,52	IB
5.	01-10 -g	D-STAN	10,45	TP
6.	01-11 -a	D-STAN	4,85	TP
7.	01-11 -f	D-STAN	2,75	TP
8.	01-12 -d	D-STAN	2,16	PIEL
9.	01-2 -g	D-STAN	6,8	TW
10.	01-3 -c	D-STAN	2,98	TW
11.	01-3 -g	D-STAN	2,47	CP
12.	01-3 -h	D-STAN	3,74	CW
13.	01-4 -b	D-STAN	9,31	IB
14.	01-43 -c	D-STAN	2,21	TP
15.	01-43 -d	D-STAN	2,71	TP
16.	01-43 -h	D-STAN	2,31	TP
17.	01-43 -i	D-STAN	5,58	TP
18.	01-43 -j	D-STAN	3,08	TP
19.	01-43 -m	D-STAN	2,63	TP
20.	01-44 -d	D-STAN	2,46	TW
21.	01-44 -f	D-STAN	6	IIIAU
22.	01-45 -d	D-STAN	1,83	TP
23.	01-5 -b	D-STAN	3,39	CP
24.	01-88 -c	D-STAN	6,37	TP
25.	01-88 -d	D-STAN	5,96	TP
26.	01-89 -k	D-STAN	3,25	TP
27.	02-106 -a	D-STAN	5,16	TP
28.	02-106 -b	D-STAN	3,91	CP
29.	02-107 -c	D-STAN	1,01	TP
30.	02-107 -d	D-STAN	4,76	IB
31.	02-107 -g	D-STAN	4,19	TP
32.	02-107 -h	D-STAN	1,55	TP
33.	02-108 -a	D-STAN	2,48	TP
34.	02-108 -b	D-STAN	4,32	CP
35.	02-108 -c	D-STAN	4,8	TP
36.	02-108 -h	D-STAN	2,55	TW
37.	02-109 -a	ZRĄB	3,95	ODN-ZRB
38.	02-109 -c	D-STAN	6,77	TP
39.	02-109 -d	D-STAN	3,46	TP
40.	02-109 -f	D-STAN	1,46	CP
41.	02-110 -a	D-STAN	11,44	TP
42.	02-111 -a	D-STAN	4,88	TP
43.	02-111 -d	D-STAN	5,62	IB

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
44.	02-222 -d	D-STAN	4,11	TP
45.	02-222 -f	D-STAN	6,25	BRAK WSK
46.	02-265 -b	D-STAN	1,73	IB
47.	02-265 -c	D-STAN	7,56	TP
48.	02-57 -a	D-STAN	4,22	BRAK WSK
49.	02-57 -b	E-PS	0,38	-
50.	02-57 -f	D-STAN	3,51	CP
51.	02-57 -g	D-STAN	3,79	CW
52.	02-57 -h	D-STAN	3,6	IB
53.	02-72 -a	D-STAN	6,67	TP
54.	02-72 -b	D-STAN	8,06	TP
55.	02-72 -c	D-STAN	0,8	IB
56.	02-73 -f	D-STAN	9,97	BRAK WSK
57.	02-74 -a	D-STAN	9,1	TP
58.	02-74 -h	D-STAN	4,31	TW
59.	02-74 -i	D-STAN	5,64	TW
60.	02-75 -g	D-STAN	16,68	TP
61.	02-75 -j	D-STAN	1,14	TP
62.	02-76 -f	D-STAN	10,11	IB
63.	02-76 -g	D-STAN	3,51	TP
64.	02-76 -h	D-STAN	1,53	TP
65.	02-76 -i	D-STAN	2,34	TP
66.	02-76 -j	D-STAN	1,25	TW
67.	02-76 -k	D-STAN	4,25	TP
68.	02-77 -a	D-STAN	2,13	CP
69.	02-77 -b	D-STAN	3,45	PIEL
70.	02-77 -c	D-STAN	5,62	IB
71.	02-77 -d	D-STAN	7,6	TP
72.	03-120 -c	D-STAN	5,53	TW
73.	03-120 -d	D-STAN	3,92	TW
74.	03-121 -a	D-STAN	3,72	CP
75.	03-121 -d	D-STAN	1,69	IB
76.	03-121 -f	D-STAN	3,22	CP
77.	03-121 -h	D-STAN	2,82	TW
78.	03-140 -b	D-STAN	16,04	TP
79.	03-223 -a	D-STAN	4,15	TP
80.	03-223 -b	D-STAN	16,07	IB
81.	03-226 -d	D-STAN	7,37	IB
82.	03-266 -a	D-STAN	0,87	BRAK WSK
83.	03-266 -b	D-STAN	10,37	TP
84.	03-267 -a	D-STAN	11,36	TP
85.	03-267 -b	D-STAN	11,02	TP
86.	03-267 -d	D-STAN	1,24	BRAK WSK
87.	03-267 -f	D-STAN	1,91	TW

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
88.	03-268 -c	D-STAN	8,44	IB
89.	03-268 -g	D-STAN	3,2	CP
90.	03-269 -b	D-STAN	1,77	TP
91.	03-269 -c	ZRĄB	2,05	ODN-ZRB
92.	03-269 -f	D-STAN	2,76	BRAK WSK
93.	03-59 -b	D-STAN	14,37	TW
94.	03-79 -a	D-STAN	4,24	CP
95.	03-79 -b	ZRĄB	3,94	ODN-ZRB
96.	03-86 -r	D-STAN	0,88	CP
97.	04-201 -a	D-STAN	4,55	TW
98.	04-202 -a	D-STAN	8,56	TP
99.	05-498 -a	D-STAN	7,62	TP
100.	05-499 -f	D-STAN	7,78	TP
101.	06-272 -n	D-STAN	6,04	TP
102.	06-273 -h	ZRĄB	3,38	ODN-ZRB
103.	06-273 -k	D-STAN	4,47	TP
104.	06-275 -g	D-STAN	2,09	BRAK WSK
105.	06-315 -b	D-STAN	17,12	TP
106.	06-315 -g	D-STAN	3,27	CP
107.	06-316 -a	D-STAN	18,14	TP
108.	06-316 -b	D-STAN	7,69	TP
109.	06-316 -c	D-STAN	2,82	TP
110.	06-318 -a	D-STAN	6,21	TP
111.	06-318 -b	D-STAN	1,3	TP
112.	06-318 -c	D-STAN	19,86	TP
113.	06-319 -g	D-STAN	5,04	IB
114.	06-321 -g	D-STAN	2,93	TP
115.	06-369 -d	D-STAN	7,37	TP
116.	06-370 -a	D-STAN	28,68	IB
117.	06-419 -a	D-STAN	3,48	TP
118.	06-419 -b	D-STAN	4,53	TP
119.	06-419 -d	D-STAN	0,61	TP
120.	06-428 -j	D-STAN	7,83	TP
121.	06-429 -d	D-STAN	4,22	TP
122.	06-429 -f	D-STAN	5,14	TP
123.	06-460 -a	D-STAN	15,59	TP
124.	06-461 -a	D-STAN	28,32	IB
125.	06-462 -a	D-STAN	3,94	TP
126.	06-462 -c	D-STAN	10,25	TP
127.	06-464 -b	D-STAN	3,38	TP
128.	06-464 -c	ZRĄB	3,91	ODN-ZRB
129.	06-464 -f	D-STAN	3,15	IB
130.	06-469 -a	D-STAN	10,8	TP
131.	06-469 -b	D-STAN	9,01	TP

Lp.	Adres leśny	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5
132.	06-470 -b	D-STAN	15,31	TP
133.	06-483 -a	D-STAN	23,48	TP
134.	06-485 -a	D-STAN	14,25	IB
135.	06-485 -b	D-STAN	13,92	IB
136.	06-486 -a	D-STAN	22,34	TP
137.	06-486 -b	D-STAN	6,54	TP
138.	06-487 -a	D-STAN	28,34	TP
139.	06-488 -a	D-STAN	23,2	TP
140.	06-502 -a	D-STAN	28,78	IB
141.	06-504 -c	D-STAN	11,68	TP
142.	06-506 -c	D-STAN	14,93	IB
143.	06-509 -a	D-STAN	10,16	TP
144.	06-519 -a	D-STAN	6,99	TP
145.	06-519 -b	D-STAN	2,19	CP
146.	06-519 -c	D-STAN	0,51	TP
147.	06-519 -f	D-STAN	10,78	TP
Razem W.II - mielerze			974,45	

Analizując powyższe zestawienie można stwierdzić, że:

– drzewostany bez wskazań – 27,78 ha (8 wyłączeń),

– pielęgnowanie drzewostanów (PIEL, CW, CP, TW, TP) – 704,06 ha (111 wyłączeń),

– odnowienie zrębu – 17,23 ha (8 wyłączeń),

– rębnia zupełna – 219,38 ha (22 wyłaczenia),

– rębnia złozona (IIIAU) – 6,00 ha (1 wyłaczenie).

Na tej podstawie można stwierdzić, że potencjalne zagrożenie może jedynie wystąpić w przypadku wyłączeń przewidzianych do użytkowania rębnego i odnowienia zrębu, ponieważ te zabiegi mogą w konsekwencji dotyczyć prac związanych z przygotowaniem gleby pod uprawę.

W miarę możliwości wskazane byłoby wyłączenie maksymalnie 5% powierzchni poszczególnych piecowisk w celu ich zachowania na przyszłość, do czasów pojawienia się lepszych metod badawczych. Całkowitemu wyłączeniu powinno poddać się najlepiej zachowaną partię stanowiska lub tę partię, której wyłączenie będzie najmniej kolidujące z planową uprawą leśną. Na pozostałym obszarze wskazane jest, w miarę możliwości, zastąpienie głębokiej orki orką naruszającą jedynie pokrywę leśną.

- **Pozostałości po starych cmentarzach**

W programie ochrony przyrody wskazano 3 stare cmentarze (oddz. 375d, 698j, 708b), będące osobnymi wyłączeniami na gruntach nieleśnych, dla których nie projektuje się wskazań

gospodarczych.

Dodatkowo wykazano również 4 miejsca, w których stwierdzono pozostałości mogił i cmentarzy w drzewostanach, w oddz.: 157o (bez wskazań), 473c (bez wskazań), 542r (bez wskazań), 689a (TP). Analizując wskazania gospodarcze w tych wyłączeniach można stwierdzić, że pewne zagrożenie może wystąpić podczas realizacji wskazań Planu w oddz. 689a. Aby ograniczyć wpływ działań, należy wyznaczyć szlaki zrywkowe przebiegające poza lokalizacją mogił.

4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Zbiorczej oceny przewidywanego oddziaływania Planu na środowisko dokonano na podstawie analiz cząstkowych zawartych we wcześniejszych rozdziałach. Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych, ale jest oceną subiektywną, popartą wiedzą i doświadczeniem autora Prognozy.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie[1)] na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+3	+2	+3	-1	Analiza oddziaływania ustaleń Planu na poszczególne elementy środowiska wskazuje, że łączne oddziaływanie Planu na środowisko będzie pozytywne.	W trakcie opracowywania Planu zainwentaryzowano i uwidoczniono na mapach występujące w Nadleśnictwie cenne ekosystemy leśne i nieleśne, siedliska przyrodnicze, gatunki chronione roślin i zwierząt, stanowiska archeologiczne oraz cmentarze i miejsca pamięci . Przeanalizowano wpływ Planu na inne elementy środowiska takie jak np.: klimat, wodę, zasoby naturalne itp. Niektóre planowane zadania mogą w trakcie realizacji oddziaływać okresowo negatywnie (rębnie zupełne), krótkoterminowo, i w tych przypadkach zaproponowano sposoby wyeliminowania lub ograniczenia tego rodzaju wpływu. Jednak oddziaływanie łączne planowanych zadań gospodarczych nie będzie negatywne dla któregokolwiek elementu środowiska.
2.	Ludzie	+3	+3	-1	-1	-1		
3.	Zwierzęta	+2	+2	0	0	-1		
4.	Rośliny	+1	+1	0	0	-1		
5.	Woda	+3	+3	0	0	-1		
6.	Powietrze	+3	+3	0	0	0		
7.	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0		
8.	Krajobraz	+1	+1	0	-1	-1		
9.	Klimat	0	0	0	0	0		
10.	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	-1	-1		
11.	Zabytki	0	-1	0	-1	-1		
12.	Dobra materialne	0	0	0	-1	-1		

[1)] Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych

na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;
0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
- (minus) wpływ ujemny, negatywny,
1. oddziaływanie krótkoterminowe,
2. oddziaływanie średnioterminowe,
3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol negatywnego oddziaływania długookresowego).

4.2. Oddziaływanie *Planu* na obszary specjalnej ochrony

W Prognozie przeanalizowano wpływ Planu na gatunki ptaków oraz ich siedliska, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB300004 „Nadnoteckię Łęgi" oraz PLB300012 „Puszcza nad Gwdą".

4.2.1. PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi"

Fragment obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra (2590,08 ha, co stanowi 16,1% całości OSO). Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują tylko 8,94 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 0,1%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na październik 2020 r. wymieniono 34 gatunki ptaków z Załącznika I DP. Przedmiotem ochrony jest 10 gatunków z oceną B (2) lub C (8). Gatunki te w tabeli oznaczono przez zacienienie.

Gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej występujące na terenie obszaru PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa *łacińska*	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
1.	**A021**	Bąk	Botaurus stellaris	**D**
2.	**A022**	Bączek zwyczajny	Ixobrychus minutus	**D**
3.	**A031**	Bocian biały	Ciconia ciconia	**C**
4.	**A037**	Łabędź czarnodzioby	Cygnus columbianus bewickii	**D**
5.	**A039**	Gęś zbożowa	Anser fabalis	**C**
6.	**A041**	Gęś białoczelna	Anser albifrons	**C**
7.	**A050**	Świstun zwyczajny	Anas penelope	**D**
8.	**A052**	Cyraneczka zwyczajna	Anas crecca	**D**

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa *łacińska*	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
9.	**A055**	Cyranka zwyczajna	Anas querquedula	**D**
10.	**A056**	Płaskonos zwyczajny	Anas clypeata	**D**
11.	**A073**	Kania czarna	Milvus migrans	**D**
12.	**A074**	Kania ruda	Milvus milvus	**D**
13.	**A075**	Bielik	Haliaeetus albicilla	**D**
14.	**A081**	Błotniak stawowy	Circus aeruginosus	**D**
15.	**A084**	Błotniak łąkowy	Circus pygargus	**D**
16.	**A089**	Orlik krzykliwy	Aquila pomarina	**D**
17.	**A119**	Kropiatka	Porzana porzana	**D**
18.	**A120**	Zielonka	Porzana parva	**D**
19.	**A122**	Derkacz	Crex crex	**C**
20.	**A127**	Żuraw	Grus grus	**C**
21.	**A140**	Siewka złota	Pluvialis apricaria	**C**
22.	**A142**	Czajka zwyczajna	Vanellus vanellus	**C**
23.	**A151**	Batalion	Philomachus pugnax	**D**
24.	**A154**	Bekas dubelt	Gallinago media	**D**
25.	**A156**	Rycyk	Limosa limosa	**C**
26.	**A160**	Kuklik wielki	Numenius arquata	**B**
27.	**A162**	Krwawodziób	Tringa totanus	**D**
28.	**A197**	Rybitwa czarna	Chlidonias niger	**D**
29.	**A229**	Zimorodek	Alcedo atthis	**D**
30.	**A255**	Świergotek polny	Anthus campestris	**D**
31.	**A272**	Podróżniczek	Luscinia svecica	**B**
32.	**A307**	Jarzębatka	Sylvia nisoria	**D**
33.	**A338**	Gąsiorek	Lanius collurio	**D**
34.	**A379**	Ortolan (Trznadel)	Emberiza hortulana	**D**

Przedmiotem ochrony w obszarze jest 10 gatunków ptaków. Są to: bocian biały (Ciconia ciconia), gęś zbożowa (Anser fabalis), gęś białoczelna (Anser albifrons), derkacz (Crex crex), żuraw (Grus grus), siewka złota (Pluvialis apricaria), czajka zwyczajna (Vanellus vanellus), rycyk (Limosa limosa), kuklik wielki (Numenius arquata), podróżniczek (Luscinia svecica).

Należy zaznaczyć, że obszar Natura 2000 PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" posiada plan zadań ochronnych, którego zapisy znalazły się w programie ochrony przyrody.

Poniżej zamieszczono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki będące przedmiotem ochrony i ich siedliska.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bocian biały Ciconia ciconia C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gniazduje w pobliżu osad, żeruje na łąkach i terenach otwartych. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
2.	Gęś zbożowa Anser fabalis C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	W Polsce regularnie spotykana na przelotach i bardzo licznie zimuje. Gniazduje na obszarach podmokłych tajgi i tundry. Poza okresem rozrodczym spotykana w dużych stadach na rozległych terenach otwartych z niską roślinnością: polach, łąkach i zbiornikach wodnych. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
3.	Gęś białoczelna Anser albifrons C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	W Polsce pojawia się na przelotach. Nieregularnie pozostaje na zimę. Poza okresem lęgowym przebywa na płytkich wodach, łąkach i polach uprawnych w pobliżu wód. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	Derkacz Crex crex C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Biotopem są podmokłe łąki, pastwiska na wilgotnych glebach. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek. W programie ochrony przyrody wskazano zalecenia odnośnie zachowania miejsc rozrodu i przebywania, głównie wilgotnych łąk, na których stwierdzono występowanie tego gatunku.
5.	Żuraw Grus grus C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gniazduje najczęściej w wilgotnych, zabagnionych terenach leśnych, zwykle w oddaleniu od siedzib ludzkich; żeruje na łąkach i polach uprawnych. Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru jest drzewostan olszowy na siedlisku OlJ, które potencjalnie może być miejscem rozrodu. Pewne zagrożenie może być związane z płoszeniem w trakcie wyprowadzania lęgu w tym miejscu.	W programie ochrony przyrody wskazano, że ochrona tego gatunku powinna polegać na zachowaniu miejsc rozrodu, którymi najczęściej w warunkach Nadleśnictwa są bagna i torfowiska. Miejsce potencjalnego przebywania w trakcie rozrodu (oddz. 730o) pozostawiono bez wskazań gospodarczych.
6.	Siewka złota Pluvialis apricaria C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	W Polsce zimuje. Przebywa na otwartych obszarach porośniętych niewysoką roślinnością, na gruntach podmokłych, torfowiskach, zakrzaczeniach, wrzosowiskach i płytkich stawach. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7.	Czajka zwyczajna Vanellus vanellus C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Wilgotne i podmokłe łąki i pastwiska, zastoiska śródpolne. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek. W programie ochrony przyrody wskazano zalecenia odnośnie zachowania miejsc rozrodu i przebywania, głównie wilgotnych łąk, na których stwierdzono występowanie tego gatunku.
8.	Rycyk Limosa limosa C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	W Polsce zimuje. Przebywa na otwartych obszarach porośniętych niewysoką roślinnością, na gruntach podmokłych, torfowiskach. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
9.	Kuklik wielki Numenius arquata B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek gniazduje w Dolinie Noteci. Na lęgowiska wybiera wilgotne łąki słabo użytkowane rolniczo, bagna, rozległe pola w pobliżu wody. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.
10.	Podróżniczek Luscinia svecica B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek gniazduje w Dolinie Noteci. Na lęgowiska wybiera wilgotne łąki słabo użytkowane rolniczo, bagna, rozległe pola w pobliżu wody. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w Planie,

[2] Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1**: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to że: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2**: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3**: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Analiza wykazała, że wszystkie gatunki związane są z otwartymi obszarami podmokłych łąk i torfowisk. W przypadku tego obszaru ptasiego są to grunty nie będące w zarządzie Nadleśnictwa Zdrojowa Góra, więc realizacja zapisów Planu nie będzie miała na nie wpływu. Tylko w stosunku do żurawia wykazano, że może potencjalnie gniazdować na gruntach Nadleśnictwa (oddz. 730o), lecz w Planie w tym wyłączeniu nie zaplanowano żadnych działań gospodarczych.

Przedstawiona analiza wskazuje, że realizacja ustaleń zawartych w Planie **nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu** na przedmioty ochrony, dla których utworzono obszar ptasi PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi".

4.2.2. PLB300012 „Puszcza nad Gwdą"

Fragment obszaru specjalnej ochrony ptaków PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra (12104,53 ha, co stanowi 15,6% całości OSO). Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 11231,60 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 14,4%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na styczeń 2021 r. wymieniono 31 gatunków ptaków z Załącznika I DP. Przedmiotem ochrony jest 16 gatunków z oceną B (5) lub C (11). Gatunki te w tabeli oznaczono przez zacienienie.

Gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej występujące na terenie obszaru PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
1.	**A021**	Bąk	Botaurus stellaris	**D**
2.	**A027**	Czapla biała	Egretta alba	**D**
3.	**A030**	Bocian czarny	Ciconia nigra	**C**
4.	**A031**	Bocian biały	Ciconia ciconia	**D**
5.	**A038**	Łabędź krzykliwy	Cygnus cygnus	**C**
6.	**A067**	Gągoł	Bucephala clangula	**B**

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4	5
7.	**A070**	Nurogęś	Mergus merganser	**C**
8.	**A072**	Trzmielojad	Pernis apivorus	**D**
9.	**A073**	Kania czarna	Milvus migrans	**C**
10.	**A074**	Kania ruda	Milvus milvus	**C**
11.	**A075**	Bielik	Haliaeetus albicilla	**C**
12.	**A081**	Błotniak stawowy	Circus aeruginosus	**D**
13.	**A089**	Orlik krzykliwy	Aquila pomarina	**D**
14.	**A094**	Rybołów zwyczajny	Pandion haliaetus	**C**
15.	**A119**	Kropiatka	Porzana porzana	**D**
16.	**A120**	Zielonka	Porzana parva	**D**
17.	**A122**	Derkacz	Crex crex	**D**
18.	**A127**	Żuraw	Grus grus	**C**
19.	**A215**	Puchacz	Bubo bubo	**C**
20.	**A217**	Sóweczka	Glaucidium passerinum	**D**
21.	**A223**	Włochatka	Aegolius funereus	**B**
22.	**A224**	Lelek zwyczajny	Caprimulgus europaeus	**B**
23.	**A229**	Zimorodek	Alcedo atthis	**B**
24.	**A236**	Dzięcioł czarny	Dryocopus martius	**C**
25.	**A238**	Dzięcioł średni	Dendrocopos medius	**D**
26.	**A246**	Lerka	Lullula arborea	**B**
27.	**A255**	Świergotek polny	Anthus campestris	**D**
28.	**A307**	Jarzębatka	Sylvia nisoria	**D**
29.	**A320**	Muchołówka mała	Ficedula parva	**C**
30.	**A338**	Gąsiorek	Lanius collurio	**D**
31.	**A379**	Ortolon, trznadel	Emberiza hortulana	**D**

Przedmiotem ochrony w obszarze jest 16 gatunków ptaków. Są to: bocian czarny (Ciconia nigra), łabędź krzykliwy (Cygnus cygnus), gągoł (Bucephala clangula), nurogęś (Mergus merganser), kania czarna (Milvus migrans), kania ruda (Milvus milvus), bielik (Haliaeetus albicilla), rybołów zwyczajny (Pandion haliaetus), żuraw (Grus grus), puchacz (Bubo bubo), włochatka (Aegolius funereus), lelek zwyczajny (Caprimulgus europaeus), zimorodek (Alcedo atthis), dzięcioł czarny (Dryocopus martius), lerka (Lullula arborea), muchołówka mała (Ficedula parva).

Należy zaznaczyć, że obszar Natura 2000 PLB300012 „Puszcza nad Gwdą” posiada plan zadań ochronnych, którego zapisy znalazły się w programie ochrony przyrody.

Poniżej przedstawiono analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2015 r. poz. 2773) zmienionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. Z 2017 r., poz. 4387).

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki ptaków stanowiących przedmioty ochrony w PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Bocian czarny Ciconia nigra C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Gatunek ten wyspecjalizował się do życia w rozległych kompleksach leśnych. Są to najczęściej najstarsze drzewostany, w obrębie lub w bezpośrednim sąsiedztwie których znajdują się śródleśne cieki, bagna, zbiorniki wodne. Na gruntach Nadleśnictwa w tym obszarze nie stwierdzony. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk.
2.	Łabędź krzykliwy Cygnus cygnus C	1 2 3	0 0 0	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Spotykany na polach uprawnych, szczególnie w okresie wiosennym. Siedliska te nie występują na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru.	Nie przewiduje się wpływu Planu na ten gatunek.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.	Gągoł Bucephala clangula B	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Zasiedla stare dziuplaste drzewa w pobliżu rzek i zbiorników wodnych. Może występować na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa w zasięgu obszaru. Zagrożenia: zmniejszanie się powierzchni drzewostanów dojrzałych w odl. do 1 km od zbiorników wodnych i rzek; niedobór drzew dziuplastych w pobliżu większych cieków i zbiorników wodnych.	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.
4.	Nurogęś Mergus merganser C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Bieżące lub stojące wody o zadrzewionych brzegach. Preferuje lasy liściaste i mieszane, ale korzysta też z kęp i samotnych drzew. Poza okresem lęgowym przebywa nad wszelkimi płytkimi zbiornikami. Zagrożenia: zmniejszanie się powierzchni drzewostanów dojrzałych w odl. do 1 km od zbiorników wodnych i rzek; niedobór drzew dziuplastych w pobliżu większych cieków i zbiorników wodnych.	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.
5.	Kania czarna Milvus migrans C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany, w pobliżu terenów otwartych z udziałem zbiorników wodnych i łąk. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych; zmniejszenie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zalesiania łąk i innych terenów otwartych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych,
6.	Kania ruda Milvus milvus	1 2	0 0	0 0	-1 -1	-1 -1	Stare drzewostany, w pobliżu terenów otwartych z udziałem	Zapewnienie minimalnego udziału

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	C	3	0	0	0	0	zbiorników wodnych i łąk. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych; zmniejszenie się powierzchni odpowiednich żerowisk w wyniku zalesiania łąk i innych terenów otwartych.	starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.
7.	Bielik Haliaeetus albicilla C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Może występować na terenach leśnych, w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk.
8.	Rybołów zwyczajny Pandion haliaetus C	1 2 3	0 0 0	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Preferuje skraje starych borów sosnowych, zadrzewione brzegi rzek i jezior oraz różnego typu rozlewiska i mokradła. Lęgnie się na obrzeżach drzewostanów w pobliżu jezior i stawów hodowlanych. Wymogiem jest obecność wysokich sosen o płaskich koronach, dogodnych do założenia gniazda. Zagrożenia: niedostatek drzewostanów o cechach odpowiednichc dla gatunku – niedobór drzew optymalnych do założenia gniazda, jakimi są wyeksponowane albo rosnące w luźnym zwarciu sosny > 100 lat (a zwłaszcza > 150 lat) o parasolowatych koronach, zlikalizowane < 1 km od większych zbiorników wodnych;	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zwiększenie liczby potencjalnych miejsc lęgowych, zwiększenie liczby potencjalnych miejsc lęgowych.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk.	
9.	Żuraw Grus grus C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Gniazduje najczęściej w wilgotnych, zabagnionych terenach leśnych, zwykle w oddaleniu od siedzib ludzkich; żeruje na łąkach i polach uprawnych. Pewne zagrożenie może być związane z płoszeniem w trakcie wyprowadzania lęgu w tym miejscu. Zagrożenia: ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	Ochrona żerowisk, ochrona siedlisk legowych i żerowiskowych położonych na trwałych użytkach zielonych.
10.	Puchacz Bubo bubo C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare drzewostany w pobliżu terenów otwartych (zbiorniki wodne). Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk; niepokojenie ptaków w wyniku prowadzenia prac leśnych; ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk na terenach otwartych, również położonych na trwałych użytkach zielonych.
11.	Włochatka Aegolius funereus B	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Spotykana w lasach z udziałem świerka, często w pobliżu terenów otwartych (zrębów, upraw, bagien). Do gniazdowania często wykorzystuje dziuple dzięcioła czarnego. Zagrożenia: usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, ochrona żerowisk, zachowanie drzew dziuplastych, zapewnienie

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
							skutkujące utratą lęgowisk; Zmniejszenie udziału świerka w drzewostanach; usuwanie drzew dziuplastych; ograniczanie powierzchni żerowisk poprzez zalesianie terenów otwartych.	dostępności świerka pospolitego.
12.	Lelek zwyczajny Caprimulgus europaeus B	1 2 3	0 0 0	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Suche, świetliste bory sosnowe w pobliżu łąk, zrębów, młodników. Spotkać go można na wrzosowiskach. Zagrożenia: zalesienie śródleśnych i przyleśnych terenów skutkujące utratą siedlisk.	Ochrona biotopów, ochrona powierzchni lęgowych.
13.	Zimorodek Alcedo atthis B	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Drzewostany w najbliższym sąsiedztwie wód płynących, strome piaszczyste brzegi. Zagrożenia: likwidacja nadrzecznych zadrzewień i zakrzewień, stanowiących czatownie zimorodka.	Ochrona lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek.
14.	Dzięcioł czarny Dryocopus martius C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Wszelkiego typu drzewostany powyżej 80 lat. Zagrożenia: niedostatek drzewostanów o cechach odpowiednich dla gatunku – szczególnie zwartych kompleksów lasów w wieku ponad 100 lat; usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, upraszczanie struktury gatunkowej, pietrowej i wiekowej drzewostanów skutkujące utratą lęgowisk; usuwanie z lasu martwych i obumierających drzew skutkujące utratą siedlisk.	Zapewnienie minimalnego udziału starych drzew, zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, utrzymanie lub zwiększanie ilości martwego drewna, zwiększenie bazy żerowej.
15.	Lerka Lullula arborea B	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Otwarte tereny (zręby, uprawy) przy ścianie sosnowych, prześwietlonych borów. Zagrożenia: zalesianie śródleśnych i przyleśnych terenów skutkujące utratą siedlisk.	Ochrona biotopów, ochrona powierzchni lęgowych.

Lp.	Nazwa gatunku oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony				Ogólne uwagi o gatunkach ptaków i ich ostojach oraz zagrożenia wykazane w PZO, które mogą być związane z prowadzeniem gospodarki leśnej	Działania ochronne wynikające z PZO, przedstawione w programie ochrony przyrody
			zalesienia i odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
16.	Muchołówka mała Ficedula parva C	1 2 3	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Stare liściaste i mieszane lasy o bogatym podszycie. Wymaga ponad 80–100 letnich drzewostanów, cienistych, próchniejących i z liczną entomofauną, która zapewni mu pokarm. Preferuje miejsca wilgotne i zacienione, np. zalewiska. Zagrożenia: niedostatek drzewostanów o cechach odpowiednich dla gatunku – szczególnie zwartych kompleksów lasów bukowych w wieku ponad 100 lat; usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi lasów bukowych, upraszczanie struktury gatunkowej, pietrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk; usuwanie drzew dziuplastych.	Zapewnienie trwałej dostępności drzewostanów lęgowych, zachowanie drzew dziuplastych, ochrona buczyn.

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w Planie,

[2]Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1**: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to że: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2**: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3**: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Wpływ planowanych zabiegów na gatunki będące przedmiotem ochrony jest różny. Dla łabędzia krzykliwego zapisy Planu nie mają żadnego wpływu. Dla lelka zwyczajnego i lerki pewnym zagrożeniem jest zalesienie terenów otwartych (przeanalizowane w innym rozdziale Prognozy). Dla zimorodka można je sprecyzować tylko zagrożeń związanych z likwidacją nadrzecznych zadrzewień.

Dla pozostałych gatunków związanych ze środowiskiem leśnym (bielik, bocian czarny, dzięcioł czarny, gągoł, kania czarna, kania ruda, muchołówka mała, nurogęś, puchacz, rybołów zwyczajny, włochatka, żuraw) wpływ Planu jest z pewnością większy.

Pewne działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań Planu przedstawiono w programie ochrony przyrody. Dotyczą one m.in.:

- pozostawiania drzew dziuplastych i obumierających w drzewostanach, z wyłączeniem sytuacji stwarzających zagrożenie zdrowia, życia lub mienia ludzkiego oraz w przypadku usuwania posuszu czynnego w ramach wykonywania cięć sanitarnych w sytuacjach zagrażających trwałości lasu,
- pozostawiania kęp starodrzewu na powierzchniach większych niż 1 ha z dolnymi warstwami drzwostanu na obszarze równym co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi;
- ochrony lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek poprzez zapobiegnięcie zmniejszeniu się powierzchni drzewostanów dojrzałych w pobliżu zbiorników wodnych i rzek poprzez pozostawienie wyłączonych z cięć rębnych pasów o szerokości do 30 m od brzegów jezior i po obu stronach rzek o korycie szerszym niż 1,5 m.

Aby przeanalizować zgodność Planu z planem zadań ochronnych należy sprawdzić, czy w okresie obowiązywania Planu będzie zapewniona trwała dostępność drzewostanów lęgowych. Analizy struktury wiekowej drzewostanów dokonano w kolejnym rozdziale Prognozy dotyczącym oddziaływania Planu na integralność obszaru Natura 2000 PLB300012 „Puszcza nad Gwdą”

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony w OSO „Puszcza nad Gwdą”, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do utrzymania liczebności populacji oraz poprawy stanu siedlisk.

4.3. Oddziaływanie *Planu* na specjalne obszary ochrony siedlisk

Według stanu na 01.01.2022 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra występują następujące obszary siedliskowe Natura 2000:

- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO):
  - PLH300004 „Dolina Noteci”,
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW):
  - PLH300045 „Ostoja Pilska”.

4.3.1. PLH300004 „Dolina Noteci”

Fragment obszaru siedliskowego PLH300004 „Dolina Noteci” znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra (2444,75 ha, co stanowi 4,8% całości SOO). Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują tylko 8,94 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 0,02%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na styczeń 2021 r. odnotowano 16 typów siedlisk z Załącznika I DS, z czego 14 jest przedmiotem ochrony oraz 7 gatunków zwierząt z Załącznika II DS, w tym 4 będące przemiotem ochrony, jak również 1 gatunek rośliny z Załącznika II DS, który jest także przedmiotem ochrony. Gatunki te w tabeli oznaczono przez zacienienie.

Typy siedlisk z SDF dla obszaru PLH300004 „Dolina Noteci” oraz na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie w całym obszarze [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba pododdz. [szt.]	Ogólna pow. wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	**A**	252,66	-	-
2.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	**A**	505,32	-	-
3.	4030	Suche wrzosowiska	**B**	25,27	-	-
4.	6210	Murawy kserotermiczne i ciepłolubne murawy	**B**	25,27	-	-
5.	6230*	Bogate florystycznie górskie i niżowe murawy bliźniczkowe	**D**	505,32	-	-
6.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	**A**	1010,64	-	-
7.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	**B**	5,05	-	-
8.	6440	Łąki selernicowe	**D**	1010,64	-	-
9.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	**A**	1010,64	-	-
10.	9110	Kwaśne buczyny	**C**	252,66	-	-
11.	9130	Żyzne buczyny	**B**	505,32	-	-
12.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	**B**	151,60	-	-
13.	9190	Kwaśne dąbrowy	**C**	55,59	-	-
14.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe	**C**	1515,96	-	-

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie w całym obszarze [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba pododdz. [szt.]	Ogólna pow. wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
15.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	**C**	25,27	-	-
16.	91I0*	Ciepłolubne dąbrowy	**B**	1515,96	-	-
Razem						-

***** siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru PLH300004 „Dolina Noteci" oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
Ssaki			
1337	Bóbr europejski	Castor fiber	**D**
1355	Wydra	Lutra lutra	**C**
Płazy			
1188	Kumak nizinny	Bombina bombina	**B**
Ryby			
1130	Boleń pospolity	Aspius aspius	**D**
1145	Piskorz	Misgurnus fossilis	**C**
1163	Głowacz białopłetwy	Cottus gobio	**D**
Bezkręgowce			
4038	Czerwończyk fioletek	Lycaena helle	**C**
Rośliny			
1617	Starodub łąkowy	Angelica palustris	**B**

Obszar PLH300004 „Dolina Noteci" posiada plan zadań ochronnych ustanowiony Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 1477), doprecyzowanym Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. poz. 3765).

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Zdrojowa Góra uwzględnia zalecenia zawarte w załącznikach do planu zadań ochronnych.

Na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych ani gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony w analizowanym obszarze. Biorąc pod uwagę charakterystykę obszaru przedstawioną w rozdziale 3.4.1. można stwierdzić, że na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra brak jest również potencjalnych miejsc bytowania takich gatunków jak wydra, kumak nizinny, piskorz i czerwończyk fioletek oraz siedliska odpowiedniego do występowania staroduba łąkowego.

Na tej podstawie można stwierdzić, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 PLH300004 „Dolina Noteci".

4.3.2. PLH300045 „Ostoja Pilska"

Fragment obszaru siedliskowego PLH300045 „Ostoja Pilska" znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Zdrojowa Góra (2038,42 ha, co stanowi 66,4% całości SOO). Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 1858,77 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 61,2%.

Mapki z usytuowaniem terenu Nadleśnictwa na tle całego obszaru oraz gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo zostały przedstawione we wcześniejszym rozdziale Prognozy.

W Standardowym Formularzu Danych (SDF) wg aktualizacji na styczeń 2021 r. odnotowano 22 typy siedlisk z Załącznika I DS, z czego 13 jest przedmiotem ochrony oraz 9 gatunków zwierząt z Załącznika II DS, w tym 8 będące przemiotem ochrony, jak również 2 gatunki roślin z Załącznika II DS, które są także przedmiotem ochrony. Gatunki te w tabeli oznaczono przez zacienienie.

Typy siedlisk z SDF dla obszaru PLH300045 „Ostoja Pilska" oraz na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie w całym obszarze [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba pododdz. szt.	Ogólna pow. wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1	2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	**C**	9,21	8	4,41
2	3140	Twardowodne oligotroficzne i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic	**B**	149,44	-	-

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie w całym obszarze [ha]	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba pododdz. szt.	Ogólna pow. wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
3	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	**B**	108,01	-	-
4	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	**B**	10,43	-	-
5	3270	Zalewane muliste brzegi rzek	**B**	3,68	-	-
6	4030	Suche wrzosowiska	**C**	7,06	-	-
7	6120*	Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe	**C**	3,68	-	-
8	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	**B**	45,42	-	-
9	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	**C**	99,12	-	-
10	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	**B**	4,91	-	-
11	7120	torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	**C**	3,07	-	-
12	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska na niżu	**B**	3,38	1	0,10
13	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością	**C**	0,61	-	-
14	7210*	Torfowiska nakredowe	**B**	2,15	-	-
15	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	**B**	2,15	-	-
16	9110	Kwaśne buczyny	**C**	2,15	4	6,77
17	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	**C**	125,81	4	7,90
18	9190	Kwaśne dąbrowy	**C**	359,33	27	117,33
19	91D0*	Bory i lasy bagienne	**B**	20,56	-	-
20	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe	**B**	47,87	13	17,13
21	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	**B**	7,36	-	-
22	91T0	Śródlądowy bór chrobotkowy	**B**	721,12	154	696,74
Razem						**850,38**

***** siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru PLH300045 „Ostoja Pilska" oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego
1	2	3	4
		Ssaki	
1308	Mopek zachodni	Barbastella barbastellus	**C**
1323	Nocek Bechsteina	Myotis bechsteinii	**C**
1324	Nocek duży	Myotis myotis	**B**
1337	Bóbr europejski	Castor fiber	**B**
		Płazy	
1188	Kumak nizinny	Bombina bombina	**B**
		Ryby	
1130	Boleń pospolity	Aspius aspius	**D**
		Bezkręgowce	
1037	Trzepla zielona	Ophiogomphus cecilla	**C**
1042	Zalotka większa	Leucorrhinia pectoralis	**B**
1060	Czerwończyk nieparek	Lycaena dispar	**C**
		Rośliny	
1903	Lipiennik Loesela	Liparis loeselii	**C**
6216	Haczykowiec błyszczący	Hamatocaulis vernicosus	**B**

Poniżej przedstawiono wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony wraz z planowanymi zadaniami wg Planu oraz zadaniami ochronnymi opisanymi w programie ochrony przyrody dla poszczególnych siedlisk.

Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze PLH300045 „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wraz z zadaniami z *Planu*

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
2330 - Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi					
1.	08-14-1-10-624 -c -00	0,62	L ENERG		– nie zalesiać; – nie niszczyć naturalnej roślinności; – nie użytkować turystycznie i rekreacyjnie.
2.	08-14-1-10-625 -f -00	0,57	L ENERG		
3.	08-14-1-10-636 -f -00	0,21	L ENERG		
4.	08-14-1-10-637 -h -00	1,09	D-STAN	TP	
5.	08-14-1-10-637 -i -00	0,75	L ENERG		
6.	08-14-1-10-638 -d -00	0,1	L ENERG		
7.	08-14-1-10-649 -b -00	0,69	L ENERG		
8.	08-14-1-10-649 -r -00	0,38	L ENERG		
RAZEM		4,41			

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
7140 - Torfowiska przejściowe i trzęsawiska					
1.	08-14-1-10-624 -h -00	0,86	BAGNO		– nie zalesiać; – nie odwadniać, – nie konserwować rowów melioracyjnych; – rozważyć zablokowanie rowów melioracyjnych; – nie planować zbiorników retencyjnych; – rozważyć usunięcie dawniej wprowadzonych drzew; – zaplanować indywidualnie ochronę każdego płatu; – pozostawiać biogrupy o szerokości 20-40 m od krawędzi torfowiska.
RAZEM		0,86			
9110 - Kwaśne buczyny					
1.	08-14-1-07-388 -c -00	2,23	D-STAN	BRAK WSK	– podczas wykonywania czyszczeń późnych i trzebieży popierać buka i dębu bezszypułkowego; – w drzewostanach rębnych i starszych stosować rębnię częściową, gniazdową lub stopniową, w zależności od ilości i jakości buka zdolnego do odnowienia naturalnego; – dopuszcza się uzupełnianie samosiewów bukowych w końcowej fazie cięć odsłaniających oraz po cięciu uprzątającym poprzez wysadzanie buka w celu zwiększenia udziału tego gatunku w składzie drzewostanu; – pozostawiać drewno martwe; – należy zaznaczyć, że w buczynie pojedyncze, stare drzewa iglaste mogą mieć znaczenie dla populacji cennych gatunków ptaków (dziuple).
2.	08-14-1-07-388 -d -00	1,94	D-STAN	IIA	
3.	08-14-1-07-388 -f -00	1,79	D-STAN	IIA	
4.	08-14-1-05-474 -n -00	0,81	D-STAN	TP	
RAZEM		6,77			
9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny					
1.	08-14-1-06-375 -a -00	2,57	D-STAN	CP	– dostosowanie składu gatunkowego grądów do panujących warunków siedliskowych, z racji silnych możliwości regeneracyjnych, należy przeprowadzać przy możliwie maksymalnym wykorzystaniu potencjału regeneracyjnego istniejących fitocenoz; – przy pielęgnacji, jak i odnowieniu rębniami złożonymi, należy dążyć do tworzenia struktury wielopiętrowej i wielogeneracyjnej, przy szczególnej ochronie piętra grabowego; – w drzewostanach podlegających użytkowaniu rębnemu należy zwrócić uwagę na możliwość wprowadzenia dębu szypułkowego; – użytkować rębniami II, III, IV, z wprowadzeniem na gniazda i przestrzenie międzygniazdowe dębów; – ściśle kontrolować udział graba, szczególnie na etapie uprawy i młodnika, aby nie zagłuszał odnowień dębu; – grab wprowadzać w zmieszaniu grupowym lub drobnokępowym;
2.	08-14-1-06-375 -j -00	2,28	D-STAN	ODN-ZŁOŻ	
3.	08-14-1-06-376 -h -00	1,76	SUKCESJA	BRAK WSK	
4.	08-14-1-06-376 -i -00	1,29	D-STAN	ODN-ZŁOŻ	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
					– do tworzenia drugiego piętra na siedliskach żyźniejszych nadaje się również lipa; – pozostawiać drewno martwe.
RAZEM		7,90			
9190 - Kwaśne dąbrowy					
1.	08-14-1-07-332 -f -00	0,89	D-STAN	BRAK WSK	– w przypadku zniekształcenia, proces kształtowania prawidłowej struktury siedliska powinien polegać na wprowadzeniu do drzewostanów młodszych klas wieku (do IIIa) gatunków liściastych; – w drzewostanach rębnych oraz bliskorębnych, jeśli powstanie możliwość sztucznego wprowadzenia dębu bezszypułkowego lub buka w powstałych lukach, należy to wykorzystać jako początek procesu przebudowy; – w drzewostanach przewidzianych do użytkowania rębnego stosować rębnię II, III lub IV; – pozostawiać drewno martwe.
2.	08-14-1-07-333 -c -00	12,49	D-STAN	TP	
3.	08-14-1-07-334 -c -00	2,92	D-STAN	BRAK WSK	
4.	08-14-1-07-334 -f -00	6,88	D-STAN	TP	
5.	08-14-1-07-334 -h -00	2,73	D-STAN	IIIBU	
6.	08-14-1-07-335 -f -00	9,47	D-STAN	TP	
7.	08-14-1-07-387 -b -00	1,53	D-STAN	TP	
8.	08-14-1-07-387 -c -00	5,33	D-STAN	IIIBU	
9.	08-14-1-07-388 -g -00	3,46	D-STAN	TP	
10.	08-14-1-07-388 -h -00	2	D-STAN	BRAK WSK	
11.	08-14-1-07-389 -a -00	14,06	D-STAN	TP	
12.	08-14-1-07-389 -b -00	2,3	D-STAN	IIIBU	
13.	08-14-1-07-389 -c -00	4,56	D-STAN	TP	
14.	08-14-1-07-390 -a -00	2,53	D-STAN	TP	
15.	08-14-1-07-390 -c -00	4,64	D-STAN	TP	
16.	08-14-1-07-390 -f -00	0,68	D-STAN	TP	
17.	08-14-1-07-390 -g -00	15,35	D-STAN	TP	
18.	08-14-1-07-438 -a -00	3,9	D-STAN	BRAK WSK	
19.	08-14-1-05-474 -a -00	1,95	D-STAN	BRAK WSK	
20.	08-14-1-05-474 -m -00	1,82	D-STAN	TP	
21.	08-14-1-05-474 -o -00	1,61	D-STAN	TP	
22.	08-14-1-05-474 -p -00	0,92	D-STAN	TP	
23.	08-14-1-05-474 -r -00	1,27	D-STAN	TP	
24.	08-14-1-05-475 -i -00	2,84	D-STAN	BRAK WSK	
25.	08-14-1-05-476 -h -00	2,98	D-STAN	TP	
26.	08-14-1-05-494 -a -00	1,38	D-STAN	BRAK WSK	
27.	08-14-1-05-494 -b -00	6,84	D-STAN	TP	
RAZEM		117,33			
91E0* - Łęgi olszowe i jesionowe					
1.	08-14-1-07-280 -h -00	0,76	D-STAN	BRAK WSK	– podtyp „źródliskowe lasy olszowe” należy wyłączyć z użytkowania rębnego; – łęg jesionowo-olszowy – zapobiegać przesuszeniu siedliska oraz stagnacji wody; – pozostawiać drewno martwe.
2.	08-14-1-07-281 -f -00	1,53	D-STAN	BRAK WSK	
3.	08-14-1-07-328 -c -00	1,77	D-STAN	BRAK WSK	
4.	08-14-1-07-330 -b -00	0,63	D-STAN	BRAK WSK	
5.	08-14-1-06-376 -c -00	1,47	D-STAN	BRAK WSK	
6.	08-14-1-06-376 -f -00	1,72	D-STAN	BRAK WSK	
7.	08-14-1-06-376 -k -00	0,33	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
8.	08-14-1-07-386 -d -00	1,11	D-STAN	BRAK WSK	
9.	08-14-1-07-438 -b -00	3,48	D-STAN	BRAK WSK	
10.	08-14-1-05-494 -c -00	0,79	D-STAN	BRAK WSK	
11.	08-14-1-05-495 -f -00	1,66	D-STAN	BRAK WSK	
12.	08-14-1-10-637 -m -00	1,21	D-STAN	BRAK WSK	
13.	08-14-1-10-648 -f -00	0,67	D-STAN	BRAK WSK	
RAZEM		17,13			
91T0 - Bory chrobotkowe					
1.	08-14-1-09-613 -o -00	14,42	D-STAN	TP	– nie dopuszczać do silnego i pełnego zwarcia drzewostanu (dotyczy to również upraw i drągowin); – w płatach siedliska nie wprowadzać podszytów; – istniejące płaty siedliska wymagają zabezpieczenia przed bezpośrednim zniszczeniem runa (np. w wyniku zrywki);
2.	08-14-1-09-618 -f -00	0,85	D-STAN	TP	
3.	08-14-1-09-618 -g -00	3,37	D-STAN	IB (2,10)	
4.	08-14-1-09-618 -h -00	14,67	D-STAN	IB (7,36)	
5.	08-14-1-09-618 -i -00	2,46	D-STAN	CW	
6.	08-14-1-09-618 -j -00	4,92	D-STAN	BRAK WSK	
7.	08-14-1-09-618 -k -00	3,9	D-STAN	CP	
8.	08-14-1-09-618 -l -00	0,89	D-STAN	TP	
9.	08-14-1-09-618 -m -00	1,92	D-STAN	TP	
10.	08-14-1-09-619 -a -00	9,01	D-STAN	TP	
11.	08-14-1-09-619 -b -00	3,52	D-STAN	TP	
12.	08-14-1-09-619 -c -00	8,23	D-STAN	TP	
13.	08-14-1-09-619 -d -00	1,01	D-STAN	BRAK WSK	
14.	08-14-1-09-619 -f -00	4,43	D-STAN	TP	
15.	08-14-1-09-619 -g -00	0,82	D-STAN	BRAK WSK	
16.	08-14-1-09-619 -h -00	2,09	D-STAN	BRAK WSK	
17.	08-14-1-09-619 -i -00	1,89	D-STAN	CW	
18.	08-14-1-09-619 -j -00	3,55	D-STAN	TP	
19.	08-14-1-09-620 -a -00	5,52	D-STAN	TP	
20.	08-14-1-09-620 -c -00	1,48	D-STAN	CP	
21.	08-14-1-09-620 -d -00	3,84	D-STAN	CW	
22.	08-14-1-09-620 -f -00	3,6	D-STAN	IB	
23.	08-14-1-09-621 -a -00	12,57	D-STAN	TP	
24.	08-14-1-09-621 -b -00	5,18	D-STAN	TP	
25.	08-14-1-09-621 -c -00	5,69	D-STAN	TW	
26.	08-14-1-09-621 -d -00	1,79	D-STAN	IB	
27.	08-14-1-09-622 -a -00	28,78	D-STAN	TP	
28.	08-14-1-09-622 -d -00	3,08	D-STAN	PIEL	
29.	08-14-1-09-622 -f -00	0,68	D-STAN	BRAK WSK	
30.	08-14-1-09-622 -g -00	0,96	D-STAN	IB	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
31.	08-14-1-09-622 -h -00	1,27	D-STAN	TW	
32.	08-14-1-09-623 -a -00	11,15	D-STAN	BRAK WSK	
33.	08-14-1-09-623 -c -00	9,14	D-STAN	TP	
34.	08-14-1-10-624 -a -00	1,12	D-STAN	BRAK WSK	
35.	08-14-1-10-624 -b -00	12,3	D-STAN	TP	
36.	08-14-1-10-624 -d -00	2,62	D-STAN	TP	
37.	08-14-1-10-624 -f -00	2,61	D-STAN	TP	
38.	08-14-1-10-625 -a -00	1,02	D-STAN	CP	
39.	08-14-1-10-625 -b -00	3,09	D-STAN	TP	
40.	08-14-1-10-625 -c -00	14,37	D-STAN	TP	
41.	08-14-1-10-625 -i -00	1,01	D-STAN	TP	
42.	08-14-1-10-625 -j -00	1,15	D-STAN	TP	
43.	08-14-1-10-626 -a -00	1,31	D-STAN	TP	
44.	08-14-1-10-626 -b -00	1,49	D-STAN	BRAK WSK	
45.	08-14-1-10-626 -c -00	3,08	ZRĄB	ODN-ZRB	
46.	08-14-1-10-626 -d -00	9,56	D-STAN	TP	
47.	08-14-1-10-626 -f -00	5,86	D-STAN	TP	
48.	08-14-1-10-626 -g -00	1,62	D-STAN	TW	
49.	08-14-1-10-630 -a -00	11,5	D-STAN	BRAK WSK	
50.	08-14-1-10-630 -b -00	2,61	D-STAN	BRAK WSK	
51.	08-14-1-10-630 -f -00	13,14	D-STAN	BRAK WSK	
52.	08-14-1-10-630 -h -00	2,57	D-STAN	TP	
53.	08-14-1-10-630 -j -00	2,21	D-STAN	TP	
54.	08-14-1-10-630 -k -00	1,39	D-STAN	TW	
55.	08-14-1-10-631 -a -00	13,81	D-STAN	TP	
56.	08-14-1-10-631 -b -00	4,06	D-STAN	TP	
57.	08-14-1-10-631 -c -00	2,06	D-STAN	CW	
58.	08-14-1-10-631 -d -00	2,45	D-STAN	IB	
59.	08-14-1-10-631 -f -00	1,12	D-STAN	TP	
60.	08-14-1-10-631 -g -00	2,04	D-STAN	IB	
61.	08-14-1-10-631 -h -00	2,83	D-STAN	CP	
62.	08-14-1-10-631 -i -00	0,96	D-STAN	TP	
63.	08-14-1-10-631 -j -00	1,1	D-STAN	BRAK WSK	
64.	08-14-1-10-632 -a -00	1,83	D-STAN	TP	
65.	08-14-1-10-632 -b -00	5,45	D-STAN	TP	
66.	08-14-1-10-632 -c -00	1,98	D-STAN	TW	
67.	08-14-1-10-632 -f -00	3,95	D-STAN	CW	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
68.	08-14-1-10-632 -g -00	1,85	D-STAN	TP	
69.	08-14-1-10-632 -h -00	3,69	D-STAN	TW	
70.	08-14-1-10-632 -i -00	1,02	D-STAN	TP	
71.	08-14-1-10-632 -j -00	1,2	D-STAN	BRAK WSK	
72.	08-14-1-10-632 -k -00	2,89	D-STAN	BRAK WSK	
73.	08-14-1-10-633 -a -00	2,66	D-STAN	TP	
74.	08-14-1-10-633 -b -00	2,48	D-STAN	CP	
75.	08-14-1-10-633 -c -00	2,04	D-STAN	TW	
76.	08-14-1-10-633 -d -00	13,22	D-STAN	TP	
77.	08-14-1-10-633 -f -00	0,92	D-STAN	TP	
78.	08-14-1-10-633 -g -00	1	D-STAN	TP	
79.	08-14-1-10-634 -a -00	4,22	D-STAN	TP	
80.	08-14-1-10-634 -b -00	22,79	D-STAN	TP	
81.	08-14-1-10-634 -c -00	2,75	D-STAN	TW	
82.	08-14-1-10-635 -d -00	3,08	D-STAN	IB	
83.	08-14-1-10-635 -f -00	16,45	D-STAN	TP	
84.	08-14-1-10-635 -g -00	3,05	D-STAN	BRAK WSK	
85.	08-14-1-10-636 -d -00	1,34	D-STAN	TP	
86.	08-14-1-10-636 -g -00	0,71	D-STAN	TP	
87.	08-14-1-10-636 -m -00	5,05	D-STAN	BRAK WSK	
88.	08-14-1-10-637 -a -00	2,82	D-STAN	TW	
89.	08-14-1-10-637 -b -00	3,38	D-STAN	TW	
90.	08-14-1-10-637 -d -00	3,18	D-STAN	CP	
91.	08-14-1-10-637 -f -00	2,55	D-STAN	CW	
92.	08-14-1-10-637 -g -00	1,6	D-STAN	TW	
93.	08-14-1-10-637 -j -00	4,55	D-STAN	TP	
94.	08-14-1-10-638 -a -00	31,11	D-STAN	IB	
95.	08-14-1-10-638 -b -00	4,19	D-STAN	BRAK WSK	
96.	08-14-1-10-638 -c -00	1,49	D-STAN	BRAK WSK	
97.	08-14-1-10-641 -a -00	3,48	D-STAN	CP	
98.	08-14-1-10-641 -c -00	2,05	D-STAN	TP	
99.	08-14-1-10-641 -g -00	25,85	D-STAN	IB	
100.	08-14-1-10-641 -h -00	2,3	D-STAN	TP	
101.	08-14-1-10-642 -a -00	5,56	D-STAN	IB	
102.	08-14-1-10-642 -b -00	1,7	D-STAN	TP	
103.	08-14-1-10-642 -c -00	3,2	D-STAN	CW	
104.	08-14-1-10-642 -d -00	1,26	D-STAN	TP	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
105.	08-14-1-10-642 -f -00	1,99	D-STAN	CP	
106.	08-14-1-10-642 -g -00	0,69	D-STAN	TP	
107.	08-14-1-10-642 -h -00	1,8	D-STAN	CP	
108.	08-14-1-10-642 -i -00	4,18	D-STAN	TW	
109.	08-14-1-10-642 -j -00	0,9	D-STAN	BRAK WSK	
110.	08-14-1-10-643 -a -00	17,54	D-STAN	IB	
111.	08-14-1-10-643 -b -00	1,78	D-STAN	TP	
112.	08-14-1-10-643 -c -00	0,89	D-STAN	TP	
113.	08-14-1-10-643 -d -00	1,17	D-STAN	TP	
114.	08-14-1-10-643 -f -00	2,34	D-STAN	BRAK WSK	
115.	08-14-1-10-643 -g -00	6,59	D-STAN	TP	
116.	08-14-1-10-643 -h -00	3,07	D-STAN	TP	
117.	08-14-1-10-643 -i -00	3,21	D-STAN	TP	
118.	08-14-1-10-644 -a -00	1,86	D-STAN	TP	
119.	08-14-1-10-644 -b -00	1,04	D-STAN	TP	
120.	08-14-1-10-644 -c -00	2,43	D-STAN	TW	
121.	08-14-1-10-644 -f -00	6,47	D-STAN	TP	
122.	08-14-1-10-644 -g -00	11,27	D-STAN	BRAK WSK	
123.	08-14-1-10-644 -h -00	2,67	D-STAN	TP	
124.	08-14-1-10-645 -a -00	1,54	D-STAN	TP	
125.	08-14-1-10-645 -b -00	7,66	D-STAN	TW	
126.	08-14-1-10-645 -c -00	4,2	D-STAN	BRAK WSK	
127.	08-14-1-10-645 -f -00	3,73	D-STAN	TP	
128.	08-14-1-10-645 -g -00	4,98	D-STAN	TP	
129.	08-14-1-10-645 -h -00	4,84	D-STAN	TP	
130.	08-14-1-10-645 -i -00	10,26	D-STAN	IB	
131.	08-14-1-10-646 -a -00	1,63	D-STAN	TP	
132.	08-14-1-10-646 -b -00	12,59	D-STAN	IB	
133.	08-14-1-10-646 -c -00	2,56	D-STAN	TP	
134.	08-14-1-10-647 -a -00	2,58	D-STAN	CP	
135.	08-14-1-10-647 -b -00	3,2	ZRĄB	ODN-ZRB	
136.	08-14-1-10-647 -c -00	2,31	D-STAN	IB	
137.	08-14-1-10-648 -a -00	2,34	D-STAN	TP	
138.	08-14-1-10-648 -c -00	2,84	D-STAN	TW	
139.	08-14-1-10-648 -g -00	4,46	D-STAN	TP	
140.	08-14-1-10-648 -h -00	5,54	D-STAN	TP	
141.	08-14-1-10-649 -a -00	3,69	D-STAN	BRAK WSK	

Lp.	Adres leśny	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	Zadania z zakresu ochrony przyrody oraz przewidywane metody ich realizacji	
				zadania wg *Planu*	zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
142.	08-14-1-10-649 -f -00	2,33	D-STAN	CW	
143.	08-14-1-10-649 -g -00	3,2	D-STAN	IB	
144.	08-14-1-10-649 -h -00	0,47	D-STAN	BRAK WSK	
145.	08-14-1-10-649 -i -00	0,93	D-STAN	TP	
146.	08-14-1-10-649 -j -00	0,39	D-STAN	IB	
147.	08-14-1-10-649 -o -00	0,58	D-STAN	CW	
148.	08-14-1-10-649 -p -00	1,44	D-STAN	TP	
149.	08-14-1-10-649 -s -00	1,83	D-STAN	TP	
150.	08-14-1-10-650 -a -00	9,86	D-STAN	BRAK WSK	
151.	08-14-1-10-650 -b -00	2,19	D-STAN	BRAK WSK	
152.	08-14-1-10-650 -c -00	3,39	D-STAN	TW	
153.	08-14-1-10-650 -d -00	3,88	D-STAN	TW	
154.	08-14-1-10-650 -h -00	4,78	D-STAN	TP	
RAZEM		696,74			

Poniżej przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze w obszarze Natura 2000 PLH300045 „Ostoja Pilska”.

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w PLH300045 „Ostoja Pilska” na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Wydny śródlądowe z murawami napiaskowymi 2330 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	+1 brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 8 wydz. na pow. 4,41 ha; w 1 wydz. (1,09 ha) zaplanowano TP, pozostałe 7 wydz. – bez wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) 7140 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 1 wydz. (0,86 ha). Wokół siedliska zaplanowano TP, więc nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP.
3.	Kwaśne buczyny 9110 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	brak brak brak	Stwierdzone w 4 wydz. na pow. 6,77 ha. Zaplanowano: - 1 wydz. TP, - 2 wydz. Rb IIA, - 1 wydz. brak wskazań. Rębnia IIA ma za zadanie przyczynić się do inicjowania i odsłaniania młodego pokolenia buka. Realizacja zadań nie wpłynie znacząco negatywnie na siedlisko.	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.
4.	Grąd środkowo-europejski i subkontynentalny 9170 C	1 2 3	brak brak brak	0 +2 +2	0 +1 +1	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 4 wydz. na pow. 7,90 ha. Zaplanowano: - 1 wydz. CP, - 2 wydz. ODN-ZŁOŻ, - 1 wydz. brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Wskazania ochronne w POP: wprowadzanie gat. odpowiednich dla siedliska, np. graba.
5.	Kwaśne dąbrowy 9190 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	brak brak brak	Stwierdzone w 27 wydz. na pow. 117,33 ha. Zaplanowano: - 3 wydz. IIIBU, - 17 wydz. CP, TP, - 7 wydz. brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 13 wydz. na pow. 17,13 ha. Zaplanowano: - 13 wydz. brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu Wskazania gospodarcze w bezpośrednim sąsiedztwie nie będą negatywnie oddziaływać na siedlisko. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planuna to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne w POP: wyznaczać strefę buforową wokół płatów olsów źródliskowych bez użytkowania rębnego.
7.	Bory chrobotkowe 91T0 B	1 2 3	brak brak brak	+3 +1 +1	0 +1 +1	brak brak brak	-1 +1 0	Stwierdzone w 154 wydz. na pow. 696,74 ha. Zaplanowano: - 17 wydz. (140,77 ha – pow. manipulacyjna 67,30 do Rb IB), - 111 wydz. (451,55 ha) – pielęgnacje drzewostanów, w tym odnowienia, - 26 wydz. (104,42 ha) brak wskazań. Użytkowanie Rb IB na ok. 10% pow. siedliska w obszarze na gruntach N-ctwa może okresowo pogorszyć parametr związany z powierzchnią, lecz w dłuższej perspektywie nie powinien się przyczynić do zmniejszenia powierzchni. Ogólnie jednak nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planuna to siedlisko przyrodnicze.	Wskazania ochronne: Użytkowanie Rb IB rozłożyć w czasie – aby jak najbardziej ograniczyć negatywny wpływ na siedlisko.

[1]Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol

znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

[2)]Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1**: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),
- **Kryterium 2**: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),
- **Kryterium 3**: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Oddziaływanie na gatunki stanowiące przedmiot ochrony

Wpływ *Planu* na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH300045 „Ostoja Pilska" na gruntach Nadleśnictwa Zdrojowa Góra

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2)] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych[)] i ich przewidywany wpływ[1)] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Mopek zachodni Barbastella barbastellus C	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Znane stanowisko o granicach obszaru na gruntach obcych (rezerwat „Nietoperze w Starym browarze"), gdzie zimuje. Związany z terenami leśnymi, latem kryje się w szczelinach pni drzew, pod korą, wyjątkowo w dziuplach. Możliwe niezamierzone niszczenie miejsc letnich kryjówek podczas pozyskania.	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.
2.	Nocek Bechsteina Myotis bechsteinii C	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Znane stanowisko o granicach obszaru na gruntach obcych (rezerwat „Nietoperze w Starym browarze"), gdzie zimuje. Związany z terenami leśnymi, latem głównie w dziuplach drzew. Możliwe niezamierzone niszczenie miejsc letnich kryjówek podczas pozyskania.	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.
3.	Nocek duży Myotis myotis B	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	-1 -1 0	-1 -1 0	-1 -1 0	Znane stanowisko o granicach obszaru na gruntach obcych (rezerwat „Nietoperze w Starym browarze"),	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych[1] i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								gdzie zimuje. Związany z terenami leśnymi, w dojrzałych lasach z ubogim podszytem. Latem wyjątkowo w dziuplach. Możliwe niezamierzone niszczenie miejsc letnich kryjówek podczas pozyskania.	zamierających.
4.	Bóbr europejski Castor fiber B	1 2 3	brak brak brak	0 0 0	0 0 0	0 -1 0	brak brak brak	Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzony w 12 wyłączeniach. Zaplanowano: - 5 wydz. pielegnacja; - 1 wydz. Rb złoż, - 6 wydz. brak wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Nie wymaga działań ograniczających wpływ Planu
5.	Kumak nizinny Bombina bombina B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Preferuje płytkie, nasłonecznione zbiorniki wodne, bez stromych brzegów, o bogatej roślinności. Zimuje w ziemi. Stwierdzony w oddz. 206g (Pastwisko). Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Wskazania w POP: zachowanie niewielkich bagienek i oczek wodnych, zapobieganie ich dewastacji i wysychaniu, powstrzymanie spontanicznych niekorzystnych zmian powodowanych naturalną sukcesją i zarastaniem.
6.	Trzepla zielona Ophiogomphus cecilla C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje najczęściej na odcinkach cieków położonych wśród bogatej strukturalnie roślinności, np. śródleśne lub w otoczeniu łąk z	Wskazania w POP: ochrona powinna dotyczyć nieużytków i ich otoczenia; należy

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych[1] i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								nadbrzeżnymi zaroślami W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa w oddz. 648f (d-stan olszowy bez wskazań). Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	wprowadzić zakaz zmiany stosunków wodnych, np. niepogłębiania rowów, itp.
7.	Zalotka większa Leucorrhinia pectoralis B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Zasiedla głównie jeziorka dystroficzne otoczone torfowiskami. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa w oddz. 206b, 239c, 284b, 330a, 385b, 495l, 521a (bagna, pastwiska - bez wskazań). Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Wskazania w POP: ochrona powinna dotyczyć nieużytków i ich otoczenia.
8.	Czerwończyk nieparek Lycaena dispar C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje na terenach podmokłych – wilgotne łąki, torfowiska niskie, gdzie roślie żywicielska roślina rdest wężownik. Na gruntach N-ctwa w zasięgu obszaru nie stwierdzony. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Wskazania w POP: utrzymywania rolniczego użytkowania gruntów oraz przeciwdziałanie intensyfikacji działalności rolniczej; konieczne jest podjęcie działań (odkrzaczanie, usuwanie biomasy oraz gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych).

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki [2] zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych[1] i ich przewidywany wpływ[1] na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9.	Lipiennik Loesela Liparis loeseli C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedliskiem są torfowiska i bagna z podłożem węglanowym. Na gruntach N-ctwa w obszarze stwierdzony w rezerwacie „Kuźnik”, gdzie nie planuje się zabiegów. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Wskazania w POP: przestrzegać planu ochrony rezerwatu przyrody „Kuźnik”.
10.	Haczykowiec błyszczący Hamatocaulis vernicosus B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedliskiem są żyzne niskoturzycowe torfowiska niskie i przejściowe. Nie potwierdzony na gruntach Nadlesnictwa w obszarze. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu	Wskazania w POP: zachowanie wszelkiego rodzaju torfowisk, pozostawianie stref buforowych w przypadku użytkowania w najbliższym sąsiedztwie.

[1)]Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:
+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,
1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

[2)]Wskaźniki zachowania stanu
- **Kryterium 1**: Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 2**: Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 3**: Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-).

Przedstawiona analiza wskazuje, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotem ochrony w PLH300045 „Ostoja Pilska”, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.4. Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie „integralność obszaru Natura 2000" oznacza: „*spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone* trwanie populacji *gatunków* i siedlisk przyrodniczych, *dla ochrony których zaprojektowano* lub wyznaczono obszar Natura 2000.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania trzech głównych składowych:

- zachowania tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowania kluczowych struktur obszaru,
- zachowania kluczowych procesów i relacji.

Integralność obszaru może być naruszona w przypadku zaistnienia:

a) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:
   - fizycznej degradacji,
   - zmniejszenia powierzchni,
   - zmian cech charakterystycznych, pogorszenia stanu gatunków typowych dla siedliska,
   - pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedlska w przyszłości;

b) w odniesieniu do populacji gatunku:
   - spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
   - zmniejszenia zasięgu gatunku,
   - pogorszenia funkcjonowania populacji (np. ograniczenia możliwości reprodukcji, zwiększenia śmiertelności, pogorszenia możliwości wymiany genetycznej, pogorszenia łączności z innymi populacjami),
   - zmniejszenia powierzchni siedliska gatunku,
   - pogorszenia jakości siedliska gatunku,
   - pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości.

4.4.1. PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi”

Należy zaznaczyć, że grunty Nadleśnictwa Zdrojowa Góra w obszarze PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi” zajmują łącznie 8,94 ha (7 wyłączeń), co stanowi tylko tylko 0,1% powierzchni OSO.

W wyłączeniach leżących w granicach obszaru zaplanowano:

- 3 wydz. – pielęgnację drzewostanów (TP);
- 2 wydz. – brak wskazań;
- 2 wydz. – grunty nieleśne – brak wskazań.

W wyniku realizacji zapisów Planu nie zmieni się więc powierzchnia gruntów leśnych.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy Planu nie będą miały negatywnego wpływu na gatunki ptaków i ich potencjalne siedliska, które są przedmiotem ochrony w obszarze. Wyłączenie z użytkowania siedlisk łęgowych z pewnością będzie miało pozytywny wpływ na wybrane gatunki (np. żurawia).

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów Planu warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz siedlisk **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLB30003 „Nadnoteckie Łęgi”.**

4.4.2. PLB300012 „Puszcza nad Gwdą”

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Zdrojowa Góra w granicach obszaru PLB300012 „Puszcza nad Gwdą” zajmują 11231,60 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 14,4%.

Dla obszaru jest ustanowiony plan zadań ochronnych (PZO). Jednym z celów działań ochronnych wynikających z PZO jest zapewnienie stałej dostępności drzewostanów lęgowych oraz utrzymanie areału optymalnych siedlisk żerowiskowych w niepogorszonym stanie. Działaniem związanym z utrzymaniem bądź modyfikacją metod gospodarowania jest zapewnienie minimalnego udziału starych drzew.

W ramach oddziaływania Planu na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania Planu.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezalesione	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i star-sze	KO	KDO
Początek Okresu	167,08	657,31	672,19	367,18	579,03	590,97	1597,32	2557,81	922,34	743,56	638,33	723,46	85,69	36,29	282,73	13,34
Koniec Okresu	36,90	1030,73	709,65	689,97	372,12	579,03	590,48	1594,10	2486,59	920,78	523,75	546,72	223,60	60,67	256,20	13,34

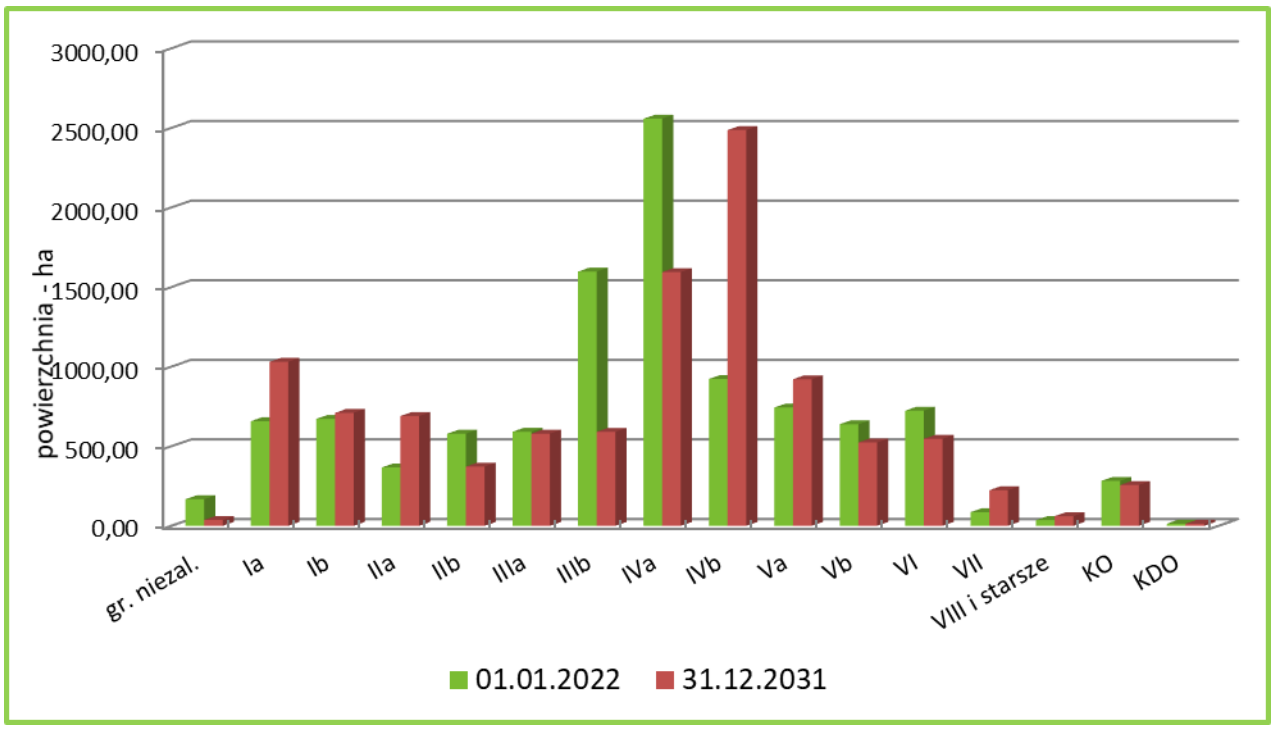

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLB300012 „Puszcza nad Gwdą" na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W wyniku realizacji zapisów Planu w strukturze klas wieku nastąpi przesunięcie drzewostanów o jedną podklasę wieku.

Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat (z uwzględnieniem KO i KDO) wynosi 2523,40 ha (24% gruntów leśnych zalesionych), w tym 1141,51 ha w wieku powyżej 100 lat (10,9% gruntów leśnych zalesionych).

Na koniec okresu obowiązywania Planu powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat niewiele wzrośnie (2545,06 ha – 24%), natomiast w wieku powyżej 100 lat nieznacznie zmaleje (1100,53 ha – 10,4%). Dodatkowo należy wspomnieć o pozostawianiu kęp starodrzewu

wraz z dolnymi warstwami drzewostanu (ok. 5% miąższości działki manipulacyjnej) na zrębach i po cięciach uprzątających w rębniach złożonych, które powinny pozostać do naturalnej śmierci i rozkładu, z wyjątkiem sytuacji zagrażającej trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

W obowiązującym dokumencie PZO w ramach zapewnienia minimalnego udziału starych drzew podano, że w trakcie planowania urządzania lasu należy uwzględnić zasadę obecności nie mniej niż 20% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat, w tym 5% w wieku powyżej 100 lat (z uwzględnieniem KO, KDO oraz kęp starodrzewu pozostawionych w miejscach użytkowania rębnego).

Na podstawie przedstawionej analizy wynika, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów Planu będzie spełniony.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy Planu nie będą miały negatywnego wpływu na gatunki ptaków i ich siedliska będące przedmiotem ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczyni się do ochrony ich biotopów.

Przedstawione informacje oraz prognozy pozwalają na stwierdzenie, że realizacja zapisów Planu warunkuje zrównoważone trwanie populacji gatunków oraz ich siedlisk **i nie będzie miała znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLB300012 „Puszcza nad Gwdą”.**

4.4.3. PLH300004 „Dolina Noteci”

Granice obszaru siedliskowego PLH300004 „Dolina Noteci” w zasięgu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra pokrywają się z granicami obszaru ptasiego PLB300003 „Nadnoteckie Łęgi”. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 8,94 ha (7 wyłączeń), co stanowi tylko 0,02% powierzchni obszaru.

W wyłączeniach leżących z granicach obszaru zaplanowano:

- 3 wydz. – pielęgnację drzewostanów (TP);
- 2 wydz. – brak wskazań;
- 2 wydz. – grunty nieleśne – brak wskazań.

W wyniku realizacji zapisów Planu nie zmieni się więc powierzchnia gruntów leśnych.

We wcześniejszym rozdziale uzasadniono, że zapisy Planu nie będą miały negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze oraz gatunki roślin i zwierząt, które są przedmiotem ochrony w obszarze. Wyłączenie z użytkowania siedlisk łęgowych z pewnością będzie miało pozytywny wpływ na obszar Natura 2000.

W stosunku do gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony, biorąc pod uwagę ich wymagania ekologiczne, zauważyć można, że w Planie nie projektuje się czynności, które mogłyby mieć negatywny wpływ na liczebność populacji kluczowych gatunków.

Przedstawione informacje oraz prognozy zmian na koniec okresu gospodarczego pozwalają na stwierdzenie, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na integralność obszaru PLH300004 „Dolina Noteci”.**

4.4.4. PLH300045 „Ostoja Pilska”

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 1858,77 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 61,2%.

W ramach oddziaływania Planu na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania Planu

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLH300045 „Ostoja Pilska” według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezalesione	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i star-sze	KO	KDO
Początek Okresu	13,08	74,77	97,62	67,09	94,92	137.29	187,60	276,50	123,11	156,25	164,69	188,89	25,23	17,27	67,46	1,29
Koniec Okresu	6,80	103,35	104,55	100,76	69,93	94,92	136,80	187,60	275,90	122,46	140,65	206,62	63,22	38,91	39,30	1,29

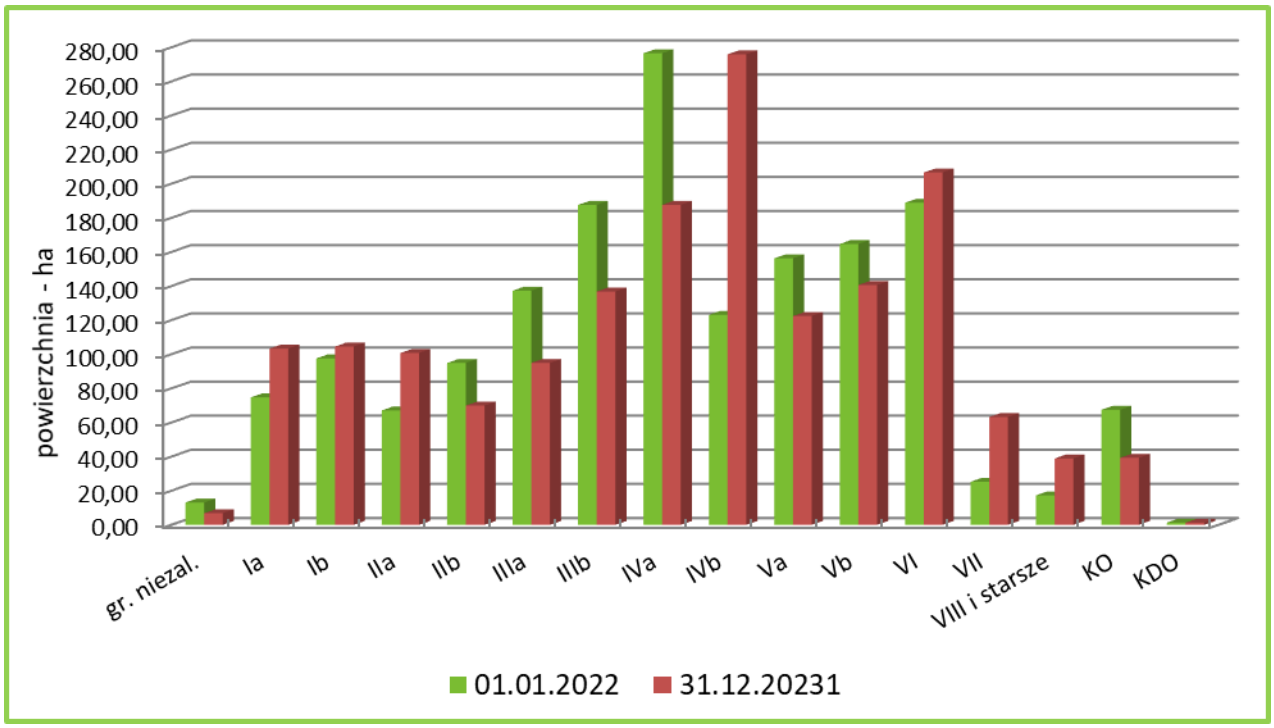

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH300045 „Ostoja Pilska" na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W okresie obowiązywania Planu w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych. W strukturze wiekowej drzewostanu nastąpi przesunięcie o jedną (10-letnią) podklasę wieku. W wyniku realizacji zapisów Planu średni wiek drzewostanów pozostanie bez zmian – 63 lat. Zwiększy się powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich z 231,39 ha do 308,75 ha.

Opierając się na wiedzy i doświadczeniu w zakresie gospodarki leśnej i jej oddziaływaniu na siedliska przyrodnicze zasadnym jest stwierdzenie, że zapisy Planu będą miały pozytywny lub obojętny wpływ na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczynią się do poprawy stanu ochrony siedlisk, dla których wyznaczono obszar Natura 2000.

W stosunku do gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony, biorąc pod uwagę ich wymagania ekologiczne, zauważyć można, że w Planie nie projektuje się czynności, które mogłyby mieć negatywny wpływ na liczebność populacji kluczowych gatunków.

Przedstawione informacje oraz prognozy zmian na koniec okresu gospodarczego pozwalają na stwierdzenie, że Plan **nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na integralność PLH300045 „Ostoja Pilska".**

5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO *PLANU*

5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań *Planu* na środowisko

Czynności gospodarcze zawarte w Planie uwzględniają zapisy ustawy o ochronie przyrody, zabraniające prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu.

Zawarte w Planie ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych, zwykle bez konkretnej lokalizacji. W Planie nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Wykonawcę Planu obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez generalną i regionalną dyrekcję lasów państwowych.

Niektóre planowane zadania mogą spowodować w trakcie realizacji powstanie negatywnego, krótkoterminowego oddziaływania na wybrane elementy środowiska. Sposoby ograniczenia tego oddziaływania zostały ujęte w programie ochrony przyrody, który zawiera kompleksowy opis stanu przyrody oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji.

Zestawienie wniosków z analizy *Planu* oraz propozycje łagodzenia ewentualnych negatywnych oddziaływań

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Ochrona stanowisk roślin chronionych	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w drzewostanach, stanowisk gatunków chronionych, wykazanych we wcześniejszym rozdziale Prognozy.	Przed przystąpieniem do prac stanowiska tych gatunków powinny być naniesione na szkice zrębowe lub odnowieniowe, a w razie potrzeby zaznaczone w terenie, aby wytyczyć szlaki operacyjne poza miejscami występowania; przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Możliwe zniszczenie jeszcze nie rozpoznanych stanowisk gatunków chronionych.	Przed przystąpieniem do prac na powierzchni manipulacyjnej należy dokonać lustracji terenowej, aby ewentualnie nanieść na szkice manipulacyjne nowe stanowiska cennych gatunków; dalsze prace prowadzić w sposób niezagrażający płatom ich siedlisk.
Ochrona stanowisk zwierząt chronionych	
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony (sóweczka).	Należy przestrzegać zakazów dotyczących ochrony strefowej. Strefę ochrony wyłączono z zabiegów gospodarczych.
Możliwe płoszenie żurawia w drzewostanach, które stanowią jego znane stanowiska lęgowe.	Wszelkie prace należy wykonywać poza okresem lęgowym (tj. z wyłączeniem miesięcy III-VII), gdy żuraw nie przebywa w tych wyłączeniach.
Możliwy ubytek drzew dziuplastych i martwych, stanowiących miejsca gniazdowania niektórych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody, mówiących o pozostawianiu drzew dziuplastych, martwych i obumierających przy wyznaczaniu drzew do usunięcia.
Możliwy ubytek starodrzewu, stanowiącego miejsca występowania cennych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zalecenia, aby przy użytkowaniu rębnym nie pozyskiwać więcej niż 95% miąższości, pozostała część starodrzewu powinna pozostać w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy ubytek położonych przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach drzewostanów stanowiących potencjalne płaty siedlisk dla niektórych gatunków ptaków.	Przed użytkowaniem rębnym na powierzchni leżącej w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych należy wysnaczyć strefy buforowe, które w miarę możliwości pozostaną do naturalnej śmierci; podczas prowadzenia prac należy zwracać uwagę, aby nie doszło do usunięcia drzew z gniazdami bądź dziuplami.
Prace w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych i miejsc wypoczynku	
Wykonywanie prac związanych z użytkowaniem drzewostanów w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych; hałas pilarek i utrudnienia w ruchu mogą zakłócać spokój przebywającym na urlopach wczasowiczom.	Prace gospodarcze w oddziałach sąsiadujących z ośrodkami wypoczynkowymi należy planować z wyłączeniem okresu urlopowego (tj. VI – IX).
Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku ewentualnego zastosowania składów gatunkowych upraw niezgodnych z typem drzewostanu przewidzianych dla leśnych sieldisk przyrodniczych oraz w przypadku gospodarowania niedostosowanego	W programie ochrony przyrody zawarto wskazania dotyczące postępowania hodowlanego na siedliskach chronionych. Działania w drzewostanach z siedliskami przyrodniczymi powinny być prowadzone zgodnie z tymi wskazaniami.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
do typu siedliska przyrodniczego.	
Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne dotyczące możliwego zakresu prowadzenia prac na siedliskach nieleśnych; powinny być one znane osobom podejmującym decyzje mające wpływ na gospodarowanie wodami, łąkami i torfowiskami; wszelkie działania powinny być prowadzone w sposób niezagrażający tym siedliskom. Przy gospodarowaniu w pobliżu chronionych ekosystemów wodnych i torfowiskowych należy wyznaczać strefy buforowe, w których nie powinno się prowadzić cięć zupełnych.
Ochrona użytków ekologicznych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne w zakresie gospodarowania w przypadku użytkowania rębnego w najbliższym sąsiedztwie użytków ekologicznych, szczególnie w przypadku nieleśnych siedlisk przyrodniczych bądź siedlisk wodnych, torfowiskowych i bagiennych. Przy gospodarowaniu w pobliżu użytków z takimi ekosystemami należy wyznaczać strefy buforowe, w których nie powinno się prowadzić cięć zupełnych.
Ochrona pomników przyrody	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w wyłączeniach, w których zlokalizowane są pomniki przyrody.	Zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody pomniki powinny być oznaczone w terenie. Przed przystąpieniem do prac pomniki powinny być naniesione na szkice powierzchni manipulacyjnej, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych uwzględnić te miejsca. Przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy obejmujące bezpośrednie sąsiedztwo pomników.
Ochrona stanowisk archeologicznych	
Możliwe zniszczenie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w wyłączeniach przeznaczonych do użytkowania rębnego i odnowienia.	Należy przestrzegać przyjętch zasag gospodarowania zgodnie z wytycznymi zawartymi w programie ochrony przyrody.

5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w *Planie*, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru

Proces tworzenia Planu polegał na analizie różnych wariantów alternatywnych, których efektem są zapisy zapewniające realizację przyjętych celów, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi. Na każdym etapie planowania uwzględniano odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych. Brano pod uwagę możliwy wpływ na środowisko, wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu (KZP), zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych w Nadleśnictwie Zdrojowa Góra. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczając przeciętny wiek osiągania celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych siedlisk;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, które oznaczają przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji, z udziałem przedstawicieli społeczeństwa i zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Etapem wariantowania były również przeprowadzane kontrole podczas prowadzenia prac terenowych. Jednym z głównych zadań urządzania lasu jest inwentaryzacja i ocena stanu lasu oraz ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie. Do tego celu wymagane jest sporządzenie aktualnego opisu taksacyjnego, które polega na ustaleniu granic wyłączeń taksacyjnych oraz określeniu elementów taksacyjnych i wskazań gospodarczych dla tych wyłączeń. Efekty pracy taksatora na tym etapie kontrolowane były na bieżąco przez kierownika pracowni, inspektora BULiGL O/Szczecinek, Inspektora Zarządu BULiGL, przedstawicieli RDLP

w Pile oraz Nadleśnictwa. Każdy z kontrolujących sprawdzał, a zarazem mógł korygować opis taksacyjny wyłączeń, np. dokonując korekty niektórych elementów taksacyjnych, projektowanych zabiegów gospodarczych, itp.

Analizy opisów i wskazań gospodarczych ustalonych w terenie przez taksatora dokonywano również w trakcie uzgodnień wyników prac taksacyjnych z przedstawicielami Nadleśnictwa, lepiej znającymi lokalne uwarunkowania przyrodnicze.

Uzgodnieniom i kontroli bieżącej wykonywanej przez osoby do tego wyznaczone z ramienia BULiGL oraz RDLP podlegały również kolejne etapy prac – prace kameralne.

Ważnym elementem planowania urządzeniowego jest ustalenie możliwości lokalizacji wstępnych wskazań gospodarczych, zapisanych na gruncie w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również możliwości lokalizacji obliczonych etatów użytkowania rębnego. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębnego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),
- wytycznych KZP i NTG.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest końcowo pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie czasowe ograniczone jest w Planie do ustalenia kolejności użytkowania poszczególnych drzewostanów na wyznaczonych działkach manipulacyjnych bezpośrednio przylegających do siebie. Związane jest to z przestrzeganiem kolejności uprzątania powierzchni manipulacyjnej, aby nie narażać sąsiednich drzewostanów na uszkodzenia, szczególnie od wiatrów i nasłonecznienia.

Należy podkreślić, że planowanie urządzeniowe nie przydziela obligatoryjnie terminów wykonania cięć, zarówno w ramach pory roku, jak i w ramach 10-lecia. Ustalenie ostatecznego terminu wykonania zabiegu pozostaje w gestii Nadleśniczego, który na podstawie zawartych w Planie ogólnych wskazań i wytycznych oraz miejscowych uwarunkowań podejmuje decyzję.

Zasada przezorności zobowiązuje jednak opracowującego Plan do wykonania między

innymi oceny oddziaływania terminu projektowanych prac leśnych. Wykonywanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze roku (np. w sezonie lęgowym ptaków) w niektórych drzewostanach (np. w granicach stref ochronnych) może wpłynąć negatywnie na poszczególne elementy środowiska, dlatego też w programie ochrony przyrody zamieszczono zalecenia dotyczące optymalnego terminu przeprowadzenia prac. Zalecenia te najczęściej formułowane są na poziomie ogólnym, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, lecz w odniesieniu do grupy wyłączeń, dla których w wyniku analizy dostępnych danych stwierdzono taką potrzebę.

Zasadnicze wariantowanie Planu pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Oceny wariantów przyjętych w Planie dokonywano również podczas opracowywania Prognozy. Wskazano elementy, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę podczas realizacji zapisów Planu, aby ograniczyć ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, minimalizacji zagrożeń, terminu wykonywania prac w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

Ostateczny rezultat pracy, czyli Plan wraz z *Prognozą* przedstawione były i omawiane na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG), z udziałem przedstawicieli społeczeństwa. To także był jeden z elementów wariantowania Planu.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że w zasadzie nie ma możliwości wskazania innych rodzajów alternatywnych działań, mogących skutecznie służyć realizacji celów urządzania lasu. Zestaw działań wskazanych w Planie określono wykorzystując najbardziej aktualną wiedzę o środowisku i możliwościach technicznych wykonania prac gospodarczych na terenach leśnych, których skuteczność potwierdzono w przeszłości realizując w innych nadleśnictwach podobne plany urządzenia lasu.

Na tej podstawie, zdaniem wykonawcy, przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Oświadczenie autora raportu

Szczecinek, dnia 12 październik 2021 r.

Dane podmiotu składającego oświadczenie:

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku

Magdalena Kilian
.....
(imię i nazwisko/nazwa)

ul. Koszalińska 91B
78-400 Szczecinek
.....
(adres zamieszkania/siedziby)

734 055 603
.....
(telefon kontaktowy)

OŚWIADCZENIE AUTORA RAPORTU

(w przypadku gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów – kierującego tym zespołem)

Dotyczy: Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Zdrojowa Góra na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r.

Oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081.).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Magdalena Kilian
.....
(czytelny podpis składającego oświadczenie)

6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturowych na tle planowanego użytkowania rębnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia

6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębnego i gruntów przeznaczonych do zalesienia

6.4. Opinia *Planu* Regionalnego Dydektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu

Poznań, 30 grudnia 2021 r.

WPN-I.410.12.2021.MO.2

Na podstawie art. 54 ust. 1 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.),

opiniuję pozytywnie

projekt planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa Zdrojowa Góra na lata 2022-2031 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajdują się następujące obszary chronione: specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004; obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Pilska PLH300045; dwa obszary specjalnej ochrony ptaków Puszcza nad Gwdą PLB300012 i Nadnoteckie Łęgi PLB300003; rezerwat przyrody „Kuźnik", dwa obszary chronionego krajobrazu pn.: „Dolina Noteci" i „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy". Ponadto na gruntach nadleśnictwa znajdują się użytki ekologicznie, pomniki przyrody oraz chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt.

Obszar specjalnej ochrony Puszcza nad Gwdą PLB300012 zajmuje powierzchnię ponad 77 tys. ha. W skład obszaru weszły grunty nadleśnictwa o powierzchni ok. 11 tys. ha, co stanowi ok. 14% areału obszaru Natura 2000. Przedmiotami ochrony obszaru (zgodnie z SDF umieszczonym na stronie http://natura2000.gdos.gov.pl/ data dostępu 27.12.2021 r.) są następujące gatunki ptaków: bielik *Haliaeetus albicilla*, bocian czarny *Ciconia nigra*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius,* kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus,* lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, muchołówka mała *Ficedula parva*, puchacz *Bubo bubo*, rybołów *Pandion haliaetus*, włochatka *Aegolius funereus*, zimorodek *Alcedo atthis* i żuraw *Grus grus* oraz dwa gatunki ptaków migrujących niewymienionych w załączniku I dyrektywy ptasiej: gągoł *Bucephala clangula* i nurogęś *Mergus merganser*. Dla obszaru zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2015 r. w ustanowiono plan zadań ochronnych, dalej PZO (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2015 r., poz. 2773), zmieniony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 9 czerwca 2017 r. (Dz. Urz. 2017 r. poz. 4387). Zapisy PZO zostały uwzględnione w projekcie planu urządzenia lasu, a w prognozie przedstawiono analizę zgodności planowanych zabiegów gospodarczych z PZO. Wpływ planowanych zabiegów na gatunki będące przedmiotami ochrony oceniono w prognozie, jako zróżnicowany. I tak, dla łabędzia krzykliwego realizacja zapisów p.u.l. nie powinna mieć żadnego wpływu, dla lelka zwyczajnego i lerki pewnym zagrożeniem mogłoby być zalesienie terenów otwartych, a dla zimorodka likwidacja nadrzecznych zadrzewień. Dla pozostałych gatunków związanych ze środowiskiem leśnym (bielik, bocian czarny, dzięcioł czarny, gągoł, kania czarna, kania ruda, muchołówka mała, nurogęś, puchacz, rybołów zwyczajny, włochatka, żuraw) istnieje ryzyko negatywnego wpływu realizacji zabiegów zaplanowanych w p.u.l. W programie ochrony przyrody uwzględniono działania mające na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań m.in.: pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających w drzewostanach, pozostawianie kęp starodrzewu na powierzchniach większych niż 1 ha z dolnymi warstwami drzewostanu na obszarze równym co najmniej 5% powierzchni manipulacyjnej do naturalnej śmierci i rozkładu, czy ochronę lasów wzdłuż brzegów jezior i rzek poprzez pozostawienie wyłączonych z cięć rębnych pasów o szerokości do 30 m od brzegów jezior i po obu stronach rzek o korycie szerszym niż

ul. Jana Henryka Dąbrowskiego 79, 60-529 Poznań, tel. 61-639-64-00, faks 61-639-64-47,
sekretariat.poznan@rdos.gov.pl, www.poznan.rdos.gov.pl

1,5 m. Ponadto, ponieważ jednym z celów działań ochronnych wynikających z PZO jest zapewnienie stałej dostępności drzewostanów lęgowych oraz utrzymanie areału optymalnych siedlisk żerowiskowych w niepogorszonym stanie, a działaniem ochronnym jest zapewnienie odpowiedniego udziału starych drzew, w prognozie dokonano analizy struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i na końcu okresu obowiązywania p.u.l. Aktualna powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat wynosi 2523,40 ha (24% gruntów leśnych zalesionych), w tym 1141,51 ha w wieku powyżej 100 lat (10,9%gruntów leśnych zalesionych), natomiast na koniec okresu obowiązywania planu powierzchnia drzewostanów w wieku powyżej 80 lat niewiele wzrośnie (2545,06 ha –24%), a w wieku powyżej 100 lat nieznacznie zmaleje (1100,53 ha –10,4%). Po dokonanej analizie stwierdzono, że warunek zapewnienia minimalnego udziału starych drzew i trwałej dostępności drzewostanów lęgowych w wyniku realizacji zapisów p.u.l. będzie spełniony.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Nadnoteckie Łęgi PLB300003 zajmuje powierzchnię ok. 16 tys. ha. W granicach obszaru znalazły się grunty leśne o pow. ok. 8,9 ha, co stanowi ok. 0,05% powierzchni obszaru Natura 2000. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych umieszczonym na stronie www.natura2000.gdos.gov.pl (data dostępu 14.12.2021 r.), przedmiotami ochrony obszaru są następujące gatunki ptaków: bocian biały *Ciconia ciconia*, derkacz *Crex crex*, podróżniczek *Luscinia svecica*, siewka złota *Pluvialis apricaria*, żuraw *Grus grus*, czajka *Vanellus vanellus*, gęś białoczelna *Anser albifrons*, gęś zbożowa *Anser fabalis*, kulik wielki *Numenius arquata* i rycyk *Limosa limosa*. Na terenie nadleśnictwa w granicach ostoi, nie potwierdzono obecności żadnego z ww. gatunków ptaków, jednak w prognozie dokonano oceny przewidywanego wpływu realizacji zapisów. p.u.l. na ich potencjalne siedliska. Analiza wykazała, że wszystkie gatunki związane są z otwartymi obszarami podmokłych łąk i torfowisk. W przypadku tego obszaru ptasiego są to grunty niebędące w zarządzie nadleśnictwa Zdrojowa Góra, więc realizacja zapisów p.u.l. nie będzie miała na nie wpływu. Tylko w stosunku do żurawia wykazano, że może on potencjalnie gniazdować na gruntach nadleśnictwa (oddz. 730o), lecz w p.u.l. w tym wyłączeniu nie zaplanowano zadań gospodarczych. Dla obszaru zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 2 czerwca 2017 r. sporządzono plan zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2017 r., poz., 4760), którego zapisy uwzględniono w programie ochrony przyrody.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Dolina Noteci PLH300004 zajmuje ok. 50 tys. ha. W skład ostoi weszły grunty nadleśnictwa o powierzchni ok 9 ha, co stanowi 0,02% jego areału. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych umieszczonym na stronie www.natura2000.gdos.gov.pl (data dostępu 27.12.2021 r.) przedmiotami ochrony obszaru są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością z *Chenopodion rubri p.p. i Bidention p.p.*, 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenio septentrionalis-Festucion pallentis*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*)

i olsy źródliskowe, 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), 91I0 ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*), 91I0 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*), a także: wydra *Lutra lutra*, kumak nizinny *Bombina bombina*, czerwończyk fioletek *Lycaena helle*, piskorz *Misgurnus fossilis* i starodub łąkowy *Abgelica palustris*. Dla obszaru zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. ustanowiono plan zadań ochronnych (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2014 r., poz. 2924), zmieniony zarządzeniem z 24 listopada 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2015 poz. 7256). Program ochrony przyrody dla nadleśnictwa Zdrojowa Góra uwzględnia zalecenia zawarte w załącznikach do planu zadań ochronnych. Na gruntach nadleśnictwa w zasięgu obszaru nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych ani gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony w analizowanym obszarze.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Pilska PLH300045 zajmuje ok. 3 tys. ha. W skład ostoi weszły grunty nadleśnictwa o powierzchni ok 1800 ha, co stanowi 60% jego areału. Zgodnie ze Standardowym Formularzem Danych umieszczonym na stronie www.natura2000.gdos.gov.pl (data dostępu 27 12.2021 r.) przedmiotami ochrony obszaru są następujące typy siedlisk przyrodniczych: 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea ssp.*, 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion*, 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri p.p.* i *Bidention p.p.,* 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion, Pohlio-Callunion, Calluno-Arctostaphylion*), 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe), 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji, 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 7150 Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*, 7210 Torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci, Caricetum buxbaumii, Schoenetum nigricantis*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*), 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum), 91T0 Sosnowy bór chrobotkowy (*Cladonio-Pinetum* i chrobotkowa postać *Peucedano-Pinetum*), dziewięć gatunków zwierząt: mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, kumak nizinny *Bombina bombina*, bóbr europejski *Castor fiber*, wydra *Lutra lutra*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, czerwończyk nieparek *Lycaena dispar* oraz dwa gatunki roślin: sierpowiec błyszczący *Drepanocladus vernicosus* i lipiennik Loesela *Liparis loeselii.* Spośród ww. siedlisk przyrodniczych na gruntach nadleśnictwa w granicach obszaru, znajdują się: wydmy 2330 i torfowiska 7140 (dla których nie planuje się w p.u.l. wskazówek gospodarczych), buczyny 9110, grąd 9170, łęgi 91E0, kwaśne dąbrowy 9190 i bór chrobotkowy na łącznej powierzchni 850 ha. Potwierdzono tu także obecność: nietoperzy,

bobra, kumaka, trzepli, zalotki i lipiennika. W prognozie szczegółowo przeanalizowano przewidywany wpływ poszczególnych, zaplanowanych zabiegów gospodarczych na ww. przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 oraz podano sposoby minimalizacji ewentualnego negatywnego oddziaływania.

Wnioski z analizy p.u.l. oraz prognozy pozwalają uznać, że realizacja zabiegów zaplanowanych w planie nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na przedmioty ochrony ww. obszarów Natura 2000, ich integralność lub powiązanie z innymi obszarami.

Rezerwat przyrody „Kuźnik" funkcjonuje w oparciu o zarządzenie Nr 7/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 22 maja 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2012 r. poz. 2960). Rezerwat posiada plan ochrony ustanowiony rozporządzeniem Nr 151/2006 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 lipca 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 119, poz. 2941). Dla pododdziałów wchodzących w skład rezerwatu nie zaprojektowano wskazówek gospodarczych. Zgodnie z zapisami p.u.l. wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

Cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Noteci" i „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy" wynikają z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r., poz. 1098 ze zm.). Po analizie p.u.l. stwierdzono, że realizacja zabiegów zaplanowanych w planie nie będzie miała wpływu na ustawowe cele ochrony ww. obszarów chronionych.

Na terenie nadleśnictwa Zdrojowa Góra występuje kilkadziesiąt gatunków roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną gatunkową. Wykazy gatunków chronionych zamieszczono w p.o.p. i prognozie, w której przeanalizowano wpływ zapisów p.u.l. na populacje chronionych taksonów. Zarówno w programie ochrony przyrody, jak i w prognozie wskazano sposoby minimalizacji negatywnego wpływu realizacji zapisów p.u.l. na chronione gatunki, w tym terminy i sposoby prowadzenia prac. Rozproszenie najbardziej niekorzystnych zabiegów (rębni) na terenie całego nadleśnictwa oraz planowanie pojedynczych działek zrębowych na stosunkowo niewielkich powierzchniach, zmniejsza ryzyko negatywnego oddziaływania planu. Po przeanalizowaniu zabiegów zaplanowanych w p.u.l. i podanych sposobów ograniczenia ich niekorzystnego oddziaływania stwierdzono, że wykonanie niektórych prac może niekiedy wpływać niekorzystnie na pojedyncze osobniki, lecz nie powinno w sposób istotny negatywnie oddziaływać na całe populacje chronionych gatunków w dłuższej perspektywie czasowej.

Prognoza zawiera propozycję metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu. Zaproponowano, aby monitoring prowadzić w ramach kontroli nadleśnictwa oraz służb RDLP, a także z wykorzystaniem wyników kontroli problemowych z zakresu ochrony przyrody. Podstawą do sporządzenia raportu mają być wyniki z analizy gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie, przeprowadzonych kontroli kompleksowych lub problemowych z zakresu ochrony przyrody, dane z bieżącej taksacji stanu lasu oraz stanu lasu na początku obowiązywania p.u.l., w tym dane z aktualizowanego programu ochrony przyrody.

Z uwagi na fakt, że teren objęty projektem planu obejmuje swoim zasięgiem dwa województwa: wielkopolskie (większa część) i zachodniopomorskie (mniejsza część), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowisk w Poznaniu (dalej RDOŚ w Poznaniu) pismem z 7 grudnia 2021 r. przesłał projekt dokumentu wraz z prognozą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie (dalej RDOŚ w Szczecinie). Pismem z 30.12.2021 r. znak WOPN-OS.410.276.2021.KM,LB RDOŚ w Szczecinie zaopiniował projekt pozytywnie.

Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Regionalny Konserwator Przyrody
Jacek Przygocki
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymuje:
1. RDLP w Pile e-puap,
2. RDOŚ w Szczecinie e-puap
2. A.a.

6.5. Opinia sanitarna *Planu* Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

WIELKOPOLSKI PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

www.gov.pl/web/wsse-poznan
sekretariat@wssepoznan.pl
/wssepoznan/SkrytkaESP
nadzor.zapobiegawczy@wssepoznan.pl

ul. Noskowskiego 23
61-705 Poznań
NIP 778 11 71 963
REGON 000294065
BDO: 000207899

DN-NS.9011.1105.2021

Poznań, 27.12.2021r.

O P I N I A S A N I T A R N A

Na podstawie 54 ust. 1 i ust. 56, w związku z art. 58 ust.1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r., poz. 2373),

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile znak ZS.6004.36.2019.KL z dnia 29.11.2021r.,

opiniuje pozytywnie

projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Zdrojowa Góra na okres od 01.01.2022r. do 31.12.2031r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

UZASADNIENIE:

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile zwrócił się w dniu 29.11.2021r. do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak ZS.6004.36.2019.KL w sprawie zaopiniowania projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Zdrojowa Góra wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z przedłożoną dokumentacją stwierdza, iż jest ona wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony zdrowia ludzi i środowiska naturalnego. Dokumenty te stanowiły podstawę do zajęcia stanowiska.

W związku z zapisami art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021r., poz. 2373) Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak DN-NS.9011.1105.2021 z dnia 03.12.2021r. przekazał przedmiotowy wniosek Zachodniopomorskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu celem zajęcia stanowiska w części dotyczącej województwa zachodniopomorskiego.

Podpisane cyfrowo
przez Jadwiga
Kuczma-Napierała;
Dyrektor WSSE w
Poznaniu
Date: 2021.12.27

Strona 1 z 2

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem znak NZNS.7040.3.173.2021 z dnia 17.12.2021r. wyraził swoje stanowisko w sprawie.

Plan urządzenia lasu jest podstawowym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Opracowany został na okres 10 lat. Jednym z jego głównych celów jest dostosowanie działań Nadleśnictwa Zdrojowa Góra do określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W skład *Planu* wchodzą: opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze, elaborat, zawierający ogólny opis stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji, zestawienie zadań do wykonania w bieżącym dziesięcioleciu, program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań oraz mapy tematyczne. Zaplanowane w *Programie* zadania do wykonania dotyczą kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna. W prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano oddziaływanie dokumentu na poszczególne komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra kultury.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania wynikające z przedmiotowego planu, w tym zasięg oddziaływania oraz rodzaj planowanych prac, należy stwierdzić, że prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia i życia ludzi w następstwie realizacji przedmiotowych dokumentów nie występuje.

W związku z powyższym Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny uwzględniając otrzymane dokumenty oraz przepisy prawne, zaopiniował pozytywnie przedstawione projekty.

Otrzymuje:
1. RDLP w Pile
   ul. Kalina 10
   64-920 Piła (ePUAP)
2. a/a

Do wiadomości:
1. WSSE Szczecinie (ePUAP)

B.R.